

Supracoperta și coperta de *Petre Vulcănescu*

ARGHEZI, S. III
401

Desene din manuscrise

TUDOR ARGHEZI

SCRIERI

3

BIBLIOTECA INSTITUTULUI DE LINGVISTICA
INVENTAR CĂRȚI NR. 3009

VERSURI

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

INSCRIȚIA INSCRIȚIILOR

Neavînd de lucru'n cîmp,
Nici în luncă, nici în dîmb,
Că muriseră și pomii
De arșițele Sodomii,
Cu care ne-a osîndit
Leatul anului cumplit,
Mătrăguna și leșia
Năpădîndu-ne moșia,
Măpucai, molîu, să-nvăț
În țărîna scri cu băț.
Măcar țarina să deie
Vorbe'n brazdă și condeie.

Om în vîrstă și tîrziu,
Tot am învățat să scriu.
Prins ca de-o copilărie,
Mîna se porni să scrie.
Mîzgălii cu tibișir
Lemnele din cimitir.
Făcui semne, cercuri, cruci,
Pe bordeie, pe uluci.
Se găsesc pe cîte toate
Slovele mele culcate.

Maajunsesese și o turbare
Să pui semne de întrebare,
Cîte trei, pe toate cele,
Cînd pe pietre, cînd pe stele.
Zgîriam cîte ceva
Pe urcioare, pe ulcea,
Pe o casă, pe o poartă,
Pe copaci, pe frunză moartă.
Au scăpat de pana mea
Meiul doar și mazărea.

Slovele cele mai bune
Le-am scris negre, cu cărbune,
Pe deasupra cu vopsele.
Le-am pus ceară cu mărgelă,
Și dintrunele tipare
Mi-a ncolțit și cîte o floare.

Nici acum nu știu să aleg:
Meșterșug a fost, ori zbeg?

INSCRIȚIE PE PARAVAN

Pe pietrișul roșu în parc
Zboară pîlcuri frunze roșii
Cu fazanii și cocoșii
Subt al cerurilor arc.

Din fîntînă bate în soare
Biciul rece al apei vii.
Papagalii în colivii
Se frămîntă pe picioare.

Norii lungi, în hore pure,
Trec și ei pe calea lumii
Și se coace turta humii
În arșiță și pădure.

Și, cu toamna nîfierbîntată,
Joacă sufletul în noi.
Scumpă! care ai pus altoi
Gura pe durerea toată.

Căci, în parc, pe trepte, jos,
Scoate, dintr-un pai subțire,
Pan, aprins de amintire,
Cîntecul lui mincinos.

INSCRIȚIE PE O CASĂ DE ȚARĂ

Te-am ridicat pe-o coastă cu izvoare
Și-mprejmuiindu-ți liniștea cu aștri,
Te las albind prin pomi, din depărtare,
Cuib fermecat, ca de cocori albaștri.

Din prispa ta vreau să-mi aduc aminte,
Din geamul tău gândi-voi la trecut,
Privind în sus, la pasările sfinte,
Ce-n streășini cuib de-argilă și-au făcut.

Voi îngriji ca-n fiecare seară
Să-ți ardă-n vîrf nestinsa noastră stea,
Pe care voi aprinde-o solitară
Cu sufletul și ruga mea.

Iar pentru prunci și ochii-odihnitori
Ai Preacuratei ce ne-nchise drumul,
Vom răspîndi prin încăperi parfumul
Care preschimbă inimile-n flori.

Și-ntr-un ungher, vom face din covoare
Un pat adînc, cu perinile moi,
Dacă Isus, voind să mai scoboare,
Flămînd și gol, va trece pe la noi.

EX LIBRIS

Carte frumoasă, cinste cui te-a scris,
Încet gîndită, gingaș cumpănită;
Ești ca o floare, anume înflorită
Mîinilor mele, care te-au deschis.

Ești ca vioara, singură, ce cîntă
Iubirea toată pe un fir de păr,
Și paginile tale, adevăr,
S-au tipărit cu litera cea sfîntă.

Un om de sînge ia din pisc noroi
Și zămislește marea lui fantomă
De reverie, umbră și aromă,
Și o pogoară vie printre noi.

Dar jertfa lui zadarnică se pare,
Pe cît e ghiersul cărții de frumos.
Carte iubită, fără de folos,
Tu nu răspunzi la nici o întrebare.

INSCRIȚIE PE UN PAHAR

Cristal rotund, pe o umbră de velur,
Cu inima de a pururea senină,
M-am născocit din ape de azur,
Am înghețat subț țurturi de lumină.
Și nencetat, ca pietrele de rouă,
Par a renaște-n locu-mi tot virgin,
Cu o licărire-n fundul meu mai nouă,
Pe cât mi-i încăputul de puțin.
Dar n-ai să știi, prin mine ce izvoare
S-au strecurat și cîte, liniștit.
Și nu cunoști pe buza mea scînteietoare
Buzele calde cîte m-au sorbit.
Ele s-acin văzduh, ca niște foi,
Cînd îmi încerci răcoarea nebăută,
Și gura ta, sorbindu-mi stropii noi,
Buzele-n zbor, umbrite, țîo sărută.

INSCRIȚIE PE BIBLIE

O mie de neamuri te-au strîns cu zăbavă,
Trecîndu-te tainic prin somn tuturor,
Cules, pe-nserate, de cugetul lor,
Prin pomii nădejii cu frunza bolnavă.

O sută de veacuri, cusute-n cotoare,
Aduc mărturie și semn cunoscut
Că oameni în vremuri, aleși, te-au văzut
Întreg, în odăjdii de brumă și soare.

Poteca de suflete șesul străbate,
Ca niște săcară cu spic.
Puterea dospește-n grăuntele mic
Și holdele-așteaptă tot nescuturate.

O mie de neamuri, plecate, domoale
Te caută-n ceruri, în vis, în pămînt.
Ascuns te-au găsit în Cuvînt.
Sfărîmă Cuvîntul: cuvintele s goale.

INSCRIȚIE PE UN PORTRET

Cunoști în vreme visul că sfârșește.
Ți-ai așteptat oșteanul trist pe scut
Să-ți intre-n zale reci în așternut
Și să-ți frămînte trupul tîlhărește.

Și te socoți ca iedera, deodată,
Rămasă-n legănare și pustiu.
Ai bănuț că platoșa-i pătată,
Pe care odihniseși, cu rachiu.

Făptură vrăjitoare și duioasă!
Nu te-am oprit să aștepți și să suspini,
Ci te-am lăsat să-l încîlcești în spini
Fuiorul vieții tale de mătăasă.

Mă-am stăpînit pornirea idolatră
Cu o voință crîncenă și rece;
Căci somnul tău nu trebuia să-nnece
Sufletul meu de piscuri mari de piatră.

Durerea noastră aduce cald și bine
Celor hrăniți cu jertfele din noi.
Eu, noaptea, ca un pom, ascult în mine
Căzînd miloase, în cuiburi, sfinte foi.

INSCRIȚIE PE O UȘE

Cînd pleci, să te-nsoțească piaza bună,
Ca un inel sticlind în dreapta ta.
Nu șovăi, nu te-ndoi, nu te-ntrista.
Purcede drept și biruien furtună.

Cînd vii, pășește slobod, rîzi și cîntă.
Necazul tău îl uită-ntreg pe prag.
Căci neamul trebuie să-ți fie drag.
Și casa ta să-ți fie zilnic sfîntă.

INSCRIȚIE

Cînd mîsa sărit pe dinainte,
 Rîul mîsa spus:
 Vino cu mine,
 Și nu m'am dus.
 Cînd îmi trecu pe maluri,
 Vîntul mîsa spus:
 Vino cu mine,
 Și nu m'am dus.
 Cînd mîsa zburat de sus în jur,
 Șoimul mîsa spus:
 Vino cu mine,
 Și nici cu șoimul nu m'am dus.
 Și au trecut pe lîngă mine,
 Către apus,
 Apele, vîntul, stelele, șoimii,
 Și au trecut și alătura s'au dus.

INSCRIȚIE PE UN CUȚIT

Fîl vîr în brîu, păstrează-l treaz în teacă.
 Sprijină-ți pieptul în plăseaua lui
 Și nvață-ncins cu fier de te apleacă
 Să-ntîmpini cuviința orișicui.

Bărbatul drept, tovarăș cu oțelul,
 Se simte vrednic și voios în zori.
 Ai dreptul să-ngenunchi, deși este felul,
 Dar să-l și tragi cînd e să te măsoari.

BIBLIOTECĂ UNIVERSITĂȚII DE LINGVISTICĂ
 INVENTAR CARTI NR. 3009

ORA RECE

Treci peste tine, ca peste un drum închis,
Și nu spune cine te-a trimis.
Treci prin pirul negru și bălăria groasă,
Ca un câine care se întoarce acasă.

Să nu-ți pierzi lacrima. Păstrează.
O să fie nevoie. Drept înaintea, inima trează!
Pitește-te. Cineva o să bată
La ușa, pe dinlăuntru încuiată.

Să nu răspunzi că ești bolnav de vreme.
Cîntă. O să asculte, o să te cheme —
Ora e umedă și rece —
Și o să plece.

ORA TÎRZIE

Stăi, călăreț!
Întoarce-ți calul semeț.
Fă un ocol și lasă.
Vecia e mare, deasă.

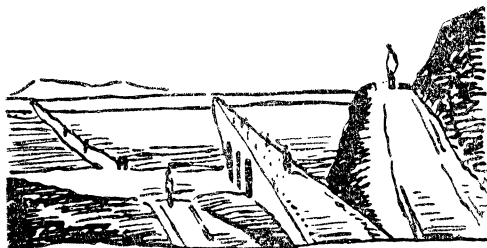
Ai pierdut-o. Ce-ai făcut?
Tu n-ai ospătat, calul n-a păscut.
Ai căutat steaua polară.
Te-a așteptat aci pînă-aseară.

Bine! Dați fuga. Iute!
Mai aveți cîteva minute.
Ați intrat
În lumea numărului pătrat.

Vă e foame, vă e sete,
N-aveți potcoave, nici ghetă.
Dar pîinea s-a mîncat, apa s-a băut...
Ați întîrziat un minut.

De cînd ați plecat
Nu s-a mai secerat,
Cuptoarele s-au stins. Vetrele
Au înghețat ca pietrele.

Apele, oamenii, vitele,
 Pîinile, străchinile, cuţitele,
 Cu toate lucrurile de aramă şi fier
 S-au înălţat într-o noapte la cer.

INSCRIPTIE PE O POARTĂ DE CONAC

Cioplită din copacul întreg, din buturugă,
 Nu m-au săpat uneltele de slugă,
 Ieşită pe de-a întregul din singura sudoare
 A unui om, un meşter de grinzi şi de zăvoare.

Nici n-au intrat în trunchiul din codru, doborât,
 Pieziş nici fierăstrăul, nici joagărul tîrît.

Sînt cioplitură dreaptă, pe muche, de săcure,
 Dintr-un stejar de veşnică pădure,
 Cu scobituri cinstite, crestate de topor.
 Am stat opt veacuri strajă aceluiaş izvor.

Țîţînile ngropate, cu drugi şi cu belciuge,
 Le pot urni nainte, cînd vor să li se-njuge,
 Şi-nchide înapoi,
 Spinările de tauri, alături, cîte doi.

Tu, care ştii deschide şi descuia cu-o şoaptă,
 Eşti mai presus de mine, de meşter şi de faptă.

INSCRIȚIE PE MORMÎNT

Cel care s-a ascuns aci de lume
A vrut un stei sălbatec, fără nume,
Și o grădină-n jurul mormîntului, departe
De orice mort, de orice moarte.

Am ascultat și am prăbușit din munte
Pleșuva stîncă, ruptă de la frunte.
Nu are, prăvălită din creasta ei înaltă,
Știrbire de la daltă.

Cine-i aci? O floare doar îl știe,
Și neștiința noastră rămîne pe vecie.
Nu te ruga. Nu plînge. Nu căuta în jos.
A fost? N-a fost? E de prisos.

INSCRIȚIE PE UN INEL

Am scris-o mic, ai s-o citești cu greu.
Pune-l în deget, scoate-ți-l mereu.

Nemaiputînd să ți-l sărut, eu, faur,
Surîd în stihul ce ți-l scriu pe aur.

Am vrut să nu fiu eu de vină
Că am avut numai atîta rădăcină
Cît a rodit o rodie, și atît.
Citește cînd ți-o fi urît.
Inelul strecurat pe dești
Sărută-l cînd ți-l scoți și cînd citești.

INSCRIȚIE DE CATAPETEASMĂ

Pe icoana împărătească,
Neagră ca un lemn de iască,
E o pată cît răsura,
Unde îți ajunge gura.
Mii de mii de buze n leat
Locul ei l-au sărutat.

INSCRIȚIE PE PARACLIS

În altar sfîrșesc și încep
Cele ce nu se pricep.

INSCRIȚIE PE BISERICĂ

Toți au fost un timp. Eu sînt.
Eu în cer. Ei în pămînt.

INSCRIȚIE PE O PÎNZĂ DE BARCĂ

Curmeziș, talazu! taie
Și despică! ca un pînten,
Luntrea visului vioaie,
Cu călcîiul zvelt și sprinten.

Se ridică, se prăvale,
Creștetul săși scuturi
Peste aripile tale,
Fragedule fluture.

Răzvrătit din mare'n sus,
Să! străbați întotdeauna
Lin, ca pasul lui Isus,
Și ușoară'n val, ca luna.

INSCRIȚIE PE TOBĂ

Scula asta are mare căutare:
Niciodată golul n-a sunat mai tare.

INSCRIȚIE PE UN CRANIU

Paiața lui se arată mereu cu altă mască,
Urzeala comediei să nu i se cunoască,
Jucînd în mii de fețe, naiv, acelaș rol
În care Măscăriciul divin se dă de gol.
Iubire, jertfă, luptă: costume, Doamne Gîde.
Cuvîntul cel din urmă e al ăstuia. El rîde.

INSCRIȚIE PE ARARAT

Pe drumul mut al marilor stihii
Pământul mort plutește între stafii
Și atîrnă putred, spînzurat în cete,
Cu hoiturile altor vechi planete.

Iudeea, piramidele, pustiul . .
Cine s'ntrebat al cui era sicriul
Mînat pribeag printre vârtejuri oarbe,
De l' varsă unul, celălalt de l' soarbe?

Învăluit în stele, flori și ape,
Nu bănuia că moartea-i pe aproape.
Ce zămislise-n vreme din viața lui mai bun:
O mușită și o muscă a viermelui nebun.

Mai știe cineva că-n neamul lor
Țîntarul cu hrisoave a fost nemuritor,
Cînd nici strigoilor de ceață
Slova de aci nu le mai e citeață?

INSCRIȚIE PE STEAG

Ce mi-ai părut odinioară,
În zarea cenușie și streină,
Un petec atîrnat pe sfoară?
Și o zdreanță aninată de o prăjină?

Din viscol, uragane și furtuni,
Rămîne viu crîmpeiul de mătase,
Acolo unde maica l' așezase,
Zăloagă-n cartea ei de rugăciuni.

INSCRIPTIE
PE UȘA POETULUI

Într-o viață de-o durată
Ai murit de patru ori.
De aceea n-ai să mori
Înc-o dată niciodată.

Moarte, când ai vrut să știi,
Moarte, viață când ai vrut,
Moarte de necunoscut,
Morți târzii și timpurii.

Amintirile, treptat,
Au scăzut, și ncet, pe ncetul,
S-a iscat din morți poetul,
Ca un cerc dintr-un pătrat.

Rătăcește în pierzare
Spre un punct sclipit de stea.
Poruncește-i și-o să stea
S-o ajungi din depărtare.

INSCRIPTIE PE PĂRETELE CHILIEI

Copila pe care-am iubit-o
Pe timpuri, din veacul trecut,
Era cea mai dîrză și cea mai zglobie
La horă, cu fote și iie.
În holda cu spic, suflecată,
Tăia snopul plin dintr-odată,
Încinsă cu soare
Și fulgere scăpărătoare.
Iar, seara, vedeam căși agață
Și secera'n cer de o ceață.

Copila e visul de-atunci.
Aminte nici nu prea-mi aduc,
Căci îs cam năuc.

Aproape nici nu mă cunoaște.
Un munte se apleacă'n crepuscul și paște.
În drum îmi ies alți cunoscuți,
Mai tineri, mai duși de pe lume.
Cu toate că-mi zic și pe nume
Nu prea mă cunosc nici cu ei,
În cete de patru, de trei.
Îmi pare că sînt eu și-aceia,
Din ceata de-a doua și-a treia,
Și mergem alături muți
Și nepricepuți,

Sfîndu-ne unul de altul,
Piticul, ghebosul, înaltul.

Me frică de ei și de mine,
De rău și de bine.
Călcîiele mele nămi par ale mele.
Se ngroașe țărîna.
O simt cu piciorul și mîna,
Și duc șovăind și năleg,
Pe tăpile mele, pămîntul întreg.

INSCRIPTIE ÎN DOSUL UNUI PORTRET

Trecutul acela e-al meu,
Că zilele lui mă cunosc,
Trăite cu alții în vileag,
Tangent și în zigzag.

Pe firul meu trec alte fire.
Se ating cele groase de firul subțire.
O sfoară se curmă, și alta se duce.
La toată răscrucea e-o cruce.

Trecui pe o rază, de lume.
Pădurile albe, postume.
Ciorchini spînzurați între zodii.
Robi, calea străbate prin codri de rodii,
Bătută cu mărgăritare.
Trecutul acela e-al meu, de mă doare?

În pîinea de astăzi e grîul de ieri.
În ziua de-acuma e ziua de-atunci.
Trecutul nu moare, se njgheabă
Din ziua trăită cu grabă,
Ieșind din tablou ca o pată
A unei culori de-altădată.

Trei sfinți fură'n timp zugrăviți
Și unul vopsit peste altul.
Uitându-te'n suflet, biserică'nchisă,
Te vezi însutit
Cu toți cîți în tine s'au fost zugrăvit
Și nu s'au cojit.

INSCRIȚIE
ÎN PANTOFUL LOGODNICEI

Nu știe sprinteneala suavei domnișoare
Că ridicîndu-i coapsa mai sus de locul ei,
Făptura o'ășezase din veac peste femei,
Apropiîndu-i pasul înalt, de zburătoare.

Aristocratic, mersul s'a dezlipit de lut.
Dansează zvelt și cîntă, ca papura ușoară.
Amestecată'n ritmul aspectelor și clară,
Plăpînda siluetă tiparul l'a'ntrecut.

Ți-am scris de-o viață stihul de dragoste, întîiul,
Într'un pantof de nuntă, uitat între caiși,
Cînd ostenită'n vălul miresei adormiși,
Ca să-ți sărute talpa de aproape și călcîiul.

INSCRIȚIE ÎN INEL

Trei cuvinte viața întreagă.
Două puncte: Îmi ești dragă.

INSCRIȚIE PE OGLINDA MARE

Ascuns de toată lumea, de ochii mei profunzi,
Deschiși cît zarea largă, tu nu te mai ascunzi.
Mi te arăți pe față și fără de sfială,
Și n'zorzonat de teatru și strîmb în pielea goală.
N'a fost nerușinare să nu mi-o pui în față,
Nestingherit de calmul meu luciu clar de ghiață.
Prin spațiile mele înnoți ca'n balta lină
Și mi dai caricatură, pe cînd îți dau lumină,
Că mi știi și însușirea din care ea purcede:
Lumina mea se uită la voi și nu vă vede.

INSCRIȚIE PE COIF

De ce ți-e zarea azi atît de goală,
Viteazule, și cugetul pustiu?
În toate ondoială, o sfială.
Ți-e cînd și prea devreme,
 ți-e cînd și prea tîrziu.

INSCRIȚIE PE UN FLACON DE CRISTAL

E parcă un făcut ca, nimănui
Să nu-i miroasă murdăria lui,
Pe cînd, pe vrute și nevrute,
Parfumul altuia îi pute.

INSCRIPTIE DE BĂRBAT

Fă-ți datoria pînă'n capăt, bine.
Sînt datorii și țelul și povara,
Fie că mîngîi omul, fie că-i aperi țara.
Și-așteaptă ceasul tău. Că vine!

Nu-ți fie teamă, alta nu-i menirea,
Că te codești, mișel sau înțelept.
Ține nevrednicilor crîncen piept,
Că porți în tine toată omenirea.

Ai luat de jos poveri. Ți se cuvine.
Și te mai cere una. Nu-i nimic. E grea.
Ție circa plină, iasă și pe ea
Și-așteaptă-ți și sfîrșitul cu fruntea sus.
Că vine!

INSCRIPTIE DE FEMEIE

Orînduirea firii a sorocit să-i fie
Copila diafană bărbatului soție.
Plăpînda libelulă, în mîna lui păroasă,
E crudă ca lăstarul de crin și chiparoasă.
Ea-l place că e teafăr și dur—și om de treabă,
Nu șovăie, nu-ntîrzie, nu-ntreabă.
Pornește drept nainte și-ajunge ținta drept,
E răs-picat și înțelept.
Strădania și munca lui aspră pentru tine
Fac zilele să-ți fie mai mari și mai depline,
I s-au zdrobit genunchii și i s-a frînt spinarea,
Să-și merite și blidul gustos și sărutarea.
Din fundul mării zmulge-n șirag mîrgăritare
Pentru grumazul zveltei și chipeșei fecioare.
Din noapte ia ciorchinii de stele și scînteii
Pentru brățări, paftale, inele și cercei,
Luceferii de aur din piatră seacă-i scoate,
Mușcat de colții stîncii și sîngerat în coate.
E jertfa lui de sine, aprinsă de-o idee.
Ideea, ca și lupta și pîinea, e tot femeie.
Sînt toate ale tale și toate pentru tine.
De nu, atunci pentru cine?
Căci darurile toate aduse ție țîs,
Primind în schimb o floare, fragilul tău surîs.
Făptură de petală și de un bob de rouă,
Dă-i zilnic dimineața o bucurie nouă,
Ofranda de răsplată e poezia lui.
O alta, mai suavă și mai cinstită, nu-i.

STIHURI

DOI COCOȘI

Cocoș aci, alături de cocoș. Între zăbrele
Cel alb pe cel cu vargă, și acesta pe cellalt
Îl caută să-i rupă măcar un sfîrc de piele
Din creasta în care bate vîrtos un sînge cald.

E de prisos. Avîntul nu poate s-aibă alt
Sfîrșit. Grădeaua piedici a pus atît de grele,
Că amîndoi cocoșii, cu ciocul în asfalt,
Se pomenesc și aiurea, cu ochii în mii de stele.

Și astă luptă proastă începe nencetat.
Nimic n-o să oprească odată pe cocoș
De-a se ntrista cu gîndul că n-ar fi încercat.

NOAPTEA

Ar fugi și n-are drum,
Dar se face fir de fum,
Se pitește să se țeasă,
În păduri cu frunza deasă.

De vecii, flăcăul soare
Umblă-n hău să se însoare
Și o caută prin lume,
Cu inel, să se cunune.

Doamne, ce fel de răbdare
Dragostea și asta are!
Zi de zi el o aleargă
Și o place că e neagră.

Dar s-o ia, cum și de unde?
El se arată, ea se ascunde.
Harăpoaica vrea să moară
Și frumoasă și fecioară.

ADORMITA

Adormită pe plocate,
Te-ai trezit pe jumătate
Și ți-e frică și sfială
Că te prinde ziua goală.

Nu poți iute să-ți ascunzi
Sinii albi, de-abia rotunzi,
Nici păianjenul din plasa
Cu trei colțuri, ca mătasa.

Haide, nu-ți fie rușine
Că se uită mult la tine.
Vărul soare, din livele,
A orbit și nu te vede.

SMARANDA

Bătrîna Manda toarce lînă.
Deabia mai vede, de bătrînă,
Dar firul ei, din cîte fire,
Nu se mai toarce lung şi mai subţire.

Nu-i vorbă că, dregîndu-şi glasul,
Din cînd în cînd îi pică nasul.
Dar picătura lui, uşor,
Se duce-n caier şi-n fuior.

Ea nu e de cînd ştiu şi niciodată,
Orice se-ntîmplă, întristată.
Răspunsul ei a fost mereu:
« Aşa vrea bunul Dumnezeu ».

Cu furca-n brîu şi subsuoară,
O fură toţi, la tîrg, la moară,
Şi nu-i femeie mai săracă.
Nu ştie număra şi pleacă.

Deşi moare una din copile,
Zice că nu mai are zile,
Dar la soroace nu pot să rămîie
Mormintele fără tămîie,

Şi-n postul mare, deopotrivă,
Nici morţii ei fără colivă.

Cumătra Manda s-a născut
Acum un veac şi-un sfert trecut
Şi are-n viaţă cu codiţe,
Mîncă-le-ar mama, încă trei fete.

Fetiţa Mandei, cea mai mică,
Un piţigoi de trup, o rîndunică.
Se pierde printre gîşte şi curcani,
Şi-a împlinit deabia optzeci de ani.

Dă tot ce are, Manda, de pomană.
Lau mai rămas marama şi-o icoană.

SECERA

Parc-ar fi căzut din cer
Luna nouă ntr-o livadă
Și i-au pus un lemn mâner,
Ca să ție bine n coadă.

Și cum umblă în răspăr
Prin grâu zvelt ca păpușul,
Pare luna ntr-adevăr
Căși începe secerișul.

Leana seceră și taie,
Cinge snopii pe mijlloc,
Și din snopi clădește claie,
Cîte cinci, din loc în loc,

Pe cînd Craiul nou, din cer,
Mai tîrziu, s-a bucurat,
Surioara lui de fier
Argintiu, cum a lucrat.

LA COSIT

Zboară coasa prin trifoi
Și prin mei, lîngă zăvoi,
Ca ieșit, flăcău vînjos
La cosit, și Făt-Frumos.

Oacheș, nalt și lat în spete,
El a luat-o pe ndelete,
Și n răstimpuri, trei minute,
Bate coasa și-o ascute.

Cosînzeana, care-i gazda,
Rîde cum întinde brazda,
Retezînd trifoiul, meiul,
Parcă scrisă cu condeiul.

Cînd cositul l-a sfîrșit,
Cîmpul pare împletit,
Ca o scoarță verde n dungi,
Și urzit pe fire lungi,
Cu izvod, din loc în loc,
Floarea macului, de foc.

Și zăvoiul tot miroase
A izvor și tiparoase.

URARE LA NUNTAȘI

O urare strămoșească:
Spune-i vieții să trăiască.
Dreaptă-i spusa și povața:
Nu-i nimic gingaș ca viața.

Să trăiască mirii noi
Viață lungă amîndoi;
El frumos și ea frumoasă,
Două fire de mătăasă
Să mpletească voia bună
Cu nădejtile împreună.

Timpul să le fie plin
Ca o butie de vin.
Să le stea noroacele
La toate soroacele,
În toate ogoarele
Să le fie soarele.

Ceasurile să le fie
Boabe dulci de razachie,
Și necazul bucurie.

Dragostea tot viață este,
Toată'n cîntec și poveste,
Și nici Dumnezeu nu are
Mai bun lucru și mai mare.

Miri, părinți, nuntași, primiți
Toți urarea: Să trăiți!

MÎNGÎIERI

Luna toată a postit.
Lucru bine întocmit.
Că-i fiertură, că-i catrință
Cere cuget și credință.

Numai că, la socoteală,
Stă cîrligul laîndoială.
Pune-un ochi ce nu se cade,
Sau adaosul îl scade.

Un călcîi la un carîmb
A ieșit la urmă strîmb.
Orice faci, oricum ai drege,
Timpu-i scurt, n-ai cum alege.

Lîna, barem, asta are,
Se mai lasă la purtare.

DE AJUN

Darurile-o să le-aducă
Un unchiaș, ori o nălucă,
Vîrcolacul, pasămite. . .
Cum îi voia cui trimite.

Prin vîrteje de zăpadă
Moș Crăciunii vin grămadă
Și se despărțesc într-o
Scorbură, care-ncotro.

« Să trăiești! » își zice baba,
Că e gata toată treaba.
Vrînd să cînte, o-njunghie
Vremea într-o unghie.

Dar a cam uitat ce știe
Și-o ia lin pe psaltichie.

VISCOLUL

Iată, iarna vine albă,
Sunînd turturii din salbă,
În odăjdii și stihare,
A venit mîngîietoare.
Și o văd cum își agață
Ciucurii în pridvor de ghiață,
Cum îmi pune noaptea în geam
Flori de care vara n'am,
Și le coase
Cu mătase.
Așternută cu peșchire
Și tăceri de mînăstire,
Prin livadă mi lasă dar
Policandre de cleștar,
Cu un roi aprins în ele
De scînteii și de mărgele.

Vai de păcatele mele,
Astăzi pare să mă-nșele!
Vai de noi, ce vînt cumplit!
Zece zile a viscolit,
Zece nopți ne-a zguduit.
Zece nopți și zece zile
Huruiau mii de tocile,
Ascuțind, printre nămeți,
Suliți, săbii și săgeți,

Că Vicleanul e cu noi,
Fără veste, în război.
Zimbrii în turme, herghelii,
Se alungau peste cîmpii,
Armăsarii în lumea largă
Călcău Dunărea și o spargă,
Cu cirezile năuci,
Speriate de năluci,
Năvălind să se afunde,
Aiurite, în neunde.
Bărăganuși, între zări,
Coame, coarne și spinări.
De harapnice și bice
Bolțile stăteau să pice,
Și în huiet și urale
Stîlpii lor să se prăvale.

S-a strîns haosul să urle
Tobe, buciume și surle.
Șesul crește, ceas cu ceas.
Nici un sat n-a mai rămas.
Unde s turlele, că nu s?
Unde s crucile de sus?
Din biserica îngropată
Numai una se arată,
Ca într-un cimitir pustiu,
Mai e om pe lume viu?
Casa noastră, ca o moară,
Face zoană de săcară
Și tărîțe de zăpadă,
Valvirtej, grămezi grămadă.
Au pierit de mult și stupii.
Au ieșit în haite lupii,
De flămînzi, cu ochii aprinși.
Au mîncat și cîțiva inși.

Cîți au fost? La nvălmășeală
Nu se ține socoteală.
Cine ține morții minte?
Au găsit încălțăminte,
Și în ciubote cîte o labă.
S-a pierdut și o biată babă.
De atunci lipsesc de-acasă
Un paroh și o preoteasă.
Haita i-a mîncat, socot,
Cu cojoc cu păr cu tot.
Giulgiul alb, pînă departe,
Presărat cu aripi moarte,
Pițigoi și pitulici,
Noduri parcă de panglici.
Ne-a murit lîngă fereastră
Și o pasăre albastră,
Fără să cunoaștem dacă
Ne-a cerut culcuș, sāraca.

BABA ÎN SAT

Baba în sat face minuni,
Că descîntă cu cărbuni,
Doi cărbuni și trei minciuni.
De orișice păs, de orișice doare,
De măsele, de lingoare,
E atotvindecătoare.

Toate poate, și le știe,
Dînd cu bobii în farfurie.
Cu o vrajă bombănită,
Cînd însoară, cînd mărită,
Și dezleagă și desparte,
De aproape, de departe.
Numai pentru om sărac
N-are timp și n-are leac.
De la el n-ai ce să iei
Nici pentru cocoașa ei.

CÎNTARE OMULUI

UMBRA

Te urmăresc prin veacuri, prin vârste și milenii,
Încă de când spinarea ți o ncovoiai pe brînci,
Cînd, speriat și singur, tîrîș printre vedenii,
Umblai numai să cauți culcuș sau să mănînci.

Însoțitoare mută'n odihnă și mișcare
Și copie leită, croită pe tipar,
Ne-nghesuiam alături, ciuliți în ascultare,
La pasu'n frunze al fiarei flămînde, greu și rar.

Ascunși prin gropi și scorburi, alătura de tine,
Tu nu știai că sîntem într-unul singur doi,
Împreunați pe viață din două firi străine
Prin șubreda urzeală de aer dintre noi.

Sînt umbra ta, de-a pururi de om nedespărțită,
Cu linia schițată aceeaș de contur,
Pe pulberea fierbinte și'n cremenea tocită,
Ca un păianjen negru ce-ți umblă împrejur.

Sînt petecul de noapte, dat ție din nascare,
Și ies și intru'n tine în zori și în amurg.
Din mine vii și'n mine te-ntorci, în bezna mare,
Firimită'tă'n oameni și'n zilele ce curg.

În mine-i scris destinul cu slove nevăzute.
Ghicește-ți-l, să-l afli, de-ți este plin sau gol.
Țiținele zidite alunecă tăcute,
De-abia lăsînd să treacă un fum, ca un simbol.

NICI O SILABĂ-NTREAGĂ

Nici o silabă-ntreagă nu se rostea pe lume,
Căci nu-ți găsisesei graiul legat și priceput,
N-aveai nici loc, nici țară, nici neam
și nici un nume;
Din vremi de vremi fuseseși gîngăv,
pribeag și mut.

Era, șoptește Cartea, la început Cuvîntul,
Purtîndu-se pe ape, ca negura, răzleț;
De se-auzea un tropot, cuvîntul era vîntul,
Călare pe vecie și veșnic călăreț.

În ceasul ultim, umbra din lume se va strînge
Din sufletele toate, la timp necunoscut,
Din oamenii cu aripi, din oamenii de sînge,
În negura-ntocmită din nou de la-nceput.

Vor mai rămîne însă, în noaptea adunată,
În peștera adîncă a haosului semn
Despre ce-au fost puterea și lupta de-altădată?
Măcar o amintire, măcar crestată-n lemn?

Măcar cît mai adie în unda călătoare,
Fără să simtă'n zarea, închisă din apus
Cu porți de fier strîmptate, cu munți și stăvilare,
Măcar cît oglindirea arțarilor de sus?

Din plămădirea nouă a zmîrcului cu ceața
Se va stîrni, pesemne, fierbinte, iarăș viața.

PÎNĂ ATUNCI

Pînă'n sfîrșit, să nu uiți măreața sărbătoare,
Cînd te'ai sculat din pulberi deodată în picioare.
Privirea ta tîrîșă și mpiedicată'n tină
Primi din depărtare întîia ei lumină,
Și odată dezlegată de mîl și de țărînă,
Ajunse scrutătoare, senină și stăpînă.
Erai o rădăcină și nici de'abia un trunchi:
Ai smuls-o de sub tine și'ai frînt-o pe genunchi,
Și slobod de osînda de rob încremenit
Te'ai desfăcut de locul osîndeii și'ai pornit,
Și cumpănit pe cîte o talpă și'un călcîi,
Ai fost pe verticala înaltă cel dintîi.
Îți ridicaseși capul de jos, chemat de soare,
Și începu îndată și cugetul să-și zboare.
Tu și'ai învins pămîntul, mormîntul și destinul.

Se învinsese omul neașteptat, străinul.

ÎMPLINIRE

Dezvăluși deodată ce nu știai de jos
 Și ai văzut pământul întins că e frumos,
 Din asfințitul palid, boltit spre răsărit,
 Întîia oară cerul de-a lungul lui zărit.
 Lua față adîncimea și, nouă, toată firea
 Îți arăta deasupra și'n jur nemărginirea.
 Dar înălțat în slavă, subt cingătoarea frunții
 Ți se făcură netezi și mici, pitiți, și munții,
 Căci văzul are harul și voia de la soare
 Ca tot ce întîlnește să scadă și scoboare.
 Ridică-ți numai ochii puțin, ca un lăstun,
 Că piscurile înseși descresc și se supun.
 Ai biruit țărîna și-ai rupt împletitura.
 Nu-ți mai cătai merindea tîrîș, pe brînci,

cu gura,

Ca viezurii și șerpilor, orbește și flămînd,
 Cînd te-arătai o clipă și te-ascundeai curînd.
 Fuseseshi blestemat
 Să zaci în neputință, de-a pururea culcat.
 Dar chinuit de rîvna de-a fi, muncit de jînd,
 Miracolul trezirii lui săvîrșit vîind.
 Ți-ai depărtat pământul de buze la picioare,
 Slujit de-aci nainte de mîinile ușoare.

LA STELE

Dacă ce spune Cartea, din vechi, e adevărat,
 Că ieși din frămîntarea țărîinii cu scuipat,
 Batjocura-i plătită cu vîrf și răzbunată.
 Nu trebuia să cugeți, tu, vierme, niciodată.
 Atoatefăcătorul de rîpi și de izvoare
 În temnița ființei te-anchis între zăvoare.
 Tu trebuia să suferi, să rabzi cumplita lege,
 Că omul, ca și piatra, stă sterp și nu-nțelege;
 Că într-o trebuință și alta, de jivină,
 Să nu-ți răzbească firea, din pîntec la lumină,
 Să fii o buță numai, un zgîrci care se-aruncă,
 Și să ascuți orbește de streche, la poruncă.
 Să-ți amăgești mîhnirea și dorul de-a pricepe
 Cu ce-are armăsarul mai crîncen între iepe.
 Adevăratul lumii avînt de început
 Porni din ziua-n care, trezit, ai priceput.
 Cel ce făcuse lumea, Iehova sau Satan,
 Nu prevăzuse mintea și'n minte un dușman.
 A scăpărat un fulger din caznă și-ntîmplare
 Și fu decît și stîncă și legile mai tare.
 De vreme ce modelul putuseră să scape,
 Nesfîșiat de fiare, nemistuit de ape,
 De-acu pășește ager că ți-a ajuns totuna
 De te-ori găsi minia și prigonii furtuna
 Și trăsnetul și marea, și crivățul, să piei;
 Te vei lupta prin timpuri cu zeci de dumnezei,
 Îngrămădiți pe tine și poruncindu-ți: «Crede!»,
 Să-ți fure giuvaerul ascuns, ce nu se vede.

Într-un avînt sălbatic te-ai dus pînă la stele
Și te-ai întors, aprinsă, cu una dintre ele.
Că mîna îți arsesese cu care-ai scormonit
În jarul alb din cîmpul de sus, ești răsplătit.
Ai pus-o să răsără, să-ți ardă-n vatra goală.
A fost, biruitoare, înțîia ta răscoală.

FLACĂRA PĂZITĂ

La flacăra, păzită să nu ți-o fure vîntul,
Te ispîtea comoara ce ți-o dădea pămîntul.
Ascunsă-ntr-o firidă de piatră și-ncuiată,
Ea trebuia scobită adînc și dezgropată,
Și apoi fiecărei frînturi de giuvaer
Să-i spargi era nevoie și doagele de fier.
Îți trebuia răbdare, credință și putere,
Să-nlături așternutul de pături de mistere.
Dar cum să smulgi comoara pe care-ai flămînzit
Tăcerii cetluite cu lespezi de granit?
Și cum putea clădirea veciei s-o răstoarne
Plăpînda ta făptură, de-abia-nchegată-n carne,
Cînd tainele și somnul lăuntrice, vecine,
Se prelungeau din ocna pămîntului și-n tine?
Era întîi nevoie să te pătrunzi că nu
Le birui neclintirea, de nu te-nvingi și tu.

NĂSCOCITORUL

Ai născocit pe nctel uneltele, cu care
Ți s-a făcut mai dîrză voința și mai tare.
Cînd te crezuseși tocmai mai șubred
și mai mic,
Atunci ți-ajunse brațul molatec mai voinic.
Tot căutînd zadarnic și încercînd aiurea,
Ai născocit tăișul, cuțitul și securea.
Vicleanul fierăstrău,
Tovarășul și șoarecele tău,
Care-și strecoară firul ca luciul de oglinzi
În curmeziș, prin codri, și îi despică grinzi,
Și secera pe care, în arșiță, Măria
O ducen-covoiată cît ține-n zări Tăria.
Venise de cu noaptea, cu luna prinsă-n plop,
Și se întoarce seara pe carul nalt de snopi.
Ai născocit odată
Și o nimica toată,
Cît ghimpele, săracul,
De mic și iute: acul;
Și harnicul nimica, vioi ca o lăcustă,
Se-nghesuie și-aleargă pe marginea îngustă
Și-mbracă omenirea de miile de ani:
O sculă genială, cinci ace la doi bani.
Ai născocit și ața, mătasea de păianjen,
Cu care coase acul pe Gange și Teleajen.
Ai născocit făina și pîinea tuturor,
Ca să ajungi de plîne gonit și cerșetor,
Crîmpeurile de viață, un rob, un muritor.

În petecuți de țară, împotmolit, sfruntata
Și îndrăzneța minte a născocit și roata;
Nu mai socot burghiul, cazmaua sau lopata,
Frîghia, sîrma, lanțul, cu care, prins de legi,
Ai izbutit cătușa de fluier să-ți legi.
Ai născocit și luntrea, să umbli pe ghicite,
Și-n marea cu talaze și valuri răzvrătite.
Primejdia te cere și-o cauți, orișunde
Ghicești că te pîndește și bănuie că se-ascunde.

PE DRUM

De atunci încoace, focul străin a fost să-nceapă
 O vîrstă hotărîtă în țara ta de apă.
 Ai logodit văpaia cu apele-n vîltoare,
 Să mine sumedenii de mori și de cuptoare.
 Atunci, în tîiaș dată s-a deslușit în fum
 Că ți-ai croit nainte și-n slăvi alt rost
 și-un drum.

S-a zguduit văzduhul și răsuna și hăul,
 Cînd se-auzi ciocanul zdrobind pe muchi ilăul.
 Îți trebuiau potcoave la caii prinși de coamă,
 Zăbale, lănci și scuturi de fier și de aramă,
 Ca să o-nfrunți cu pieptul primejdii-nvoită
 Cu ceasul rău, cu vraja și leneșa ispită.
 Tu ai rămas de-atunce-n răspăr și răzvrătit,
 De cîte ori stăpînii și vremea te-au mințit.

CHEMAREA ÎNNĂLȚĂRII

Chemarea înnălțării ca spicul se-implinise.
 Tărîmurile toate te așteptau deschise
 Și te mutai pe ele în voia ta deplină,
 Scăpat de-nțelenirea pe loc și rădăcină.
 De-o fire cu țărîna, dar dezlegat de lut,
 Ai început o lume din nou de la-nceput.
 Strein în pribegie, plăpînd și venetic,
 Erai cît o fărîmă de fulg și de nimic,
 O coajă de tărîțe, o țandără, o pleavă.
 Bălan și gol, făptura parcă-ți era bolnavă.
 Fugar, livid ca melcii, bătut de vremuri rele,
 Tu singur rămăseseși pe lume gol la piele,
 Cel mai gingăș, mai fraged la trup și oropsit;
 Doar umbra, drept cămașă, pe piept
 nu ți-a lipsit.

Dihănii în cojoace cu ghiare, colți și coarne.
 Pîneau să te răstoarne:
 O lingură de sînge într-un plămăd de carne.
 Între clădiri de piscuri, pierdute-n culmi
 de brumă,

Ivirea ta, Adame, părea să fie-o glumă,
 Căci potrivit cu ele și oriunde te așez
 Erai nici cît o boabă de mei ori de orez.
 Erai, ca pe-o hlamidă de purpură, o scamă,
 Un ac cu borangicul pierdut într-o năframă,
 O copcă rătăcită printre frînturi mărunte.
 Încă-n cîlcită-n ceață, în cîlți și-n amănunte,
 Îți și visa nădejdea, dormind, să puie-n jug

Cu vitele pământul, cât e de lung, la plug,
Și se ivi, odată cu omul slobod, munca.
Din pravila ei aspră, el își făcu porunca
De fiecare clipă, simțind întâi, cu frică,
În el nebănuite puteri că se ridică.

EU, UMBRA

La gaura veciei, simțindu-te de mult,
Am stat ascunsă vremuri, ca mîța, să ascult.
În curcubeie negre, de nopți, te-am așteptat.
Scularea din puzderii s-a săvîrșit treptat.
Te-ai dezlipit din umeri și, răzimat pe coate,
Văzuși că ridicarea pe șale nu se poate.
Ai încercat sucirea înceată, pe șezut,
Din răsputerea caznei cu brînciul, și-ai căzut.
Te-ai tăvălit pe pietre ca șarpele rănit.
Nu ți-a slăbit nădejdea. Mereu te-ai prăbușit.
N-oi să mai uit nici lupta cu sine-ți, nici această,
În cerc de orizonturi imens, cîmpie vastă.
În mijlocul ei, omul vedeai cum strîns se zbate
Încăierat cu umbra lui în singurătate.
Tăcerea își oprise și suflul și-aștepta:
Va birui pământul, sau zvîrcolirea ta?
Secunda, numai una-n vecie, o clipită,
Va hotărî să bată, sunată sau dogită.
Izbînda, dacă sorții n-oi fură s-o ascundă,
Atîrnă-n întregime de-o parte de secundă.
Îl vezi, căzut în trîntă, că iar zvîcnește drept?
S-ar zice că e-n luptă cu cerul, piept la piept.
Se răscolește fierea, adînc, în măruntaie,
S-a mai muncit și rupe-nclăstarea, se-ncovoaie,
Și ocrotindu-și sînul cu palma, și rărunchii,
Se frîng din nou și iarăși s-au deschis genunchii.
Așa e înălțarea, și prețul se plătește
Cu chin și suferință și slavă, omenește.

MÎNA LUI

Ia uită-te acum la mîna lui, făcută
Pe flaut, pe cimpoi și alăută.
E-o floare. Viră-ți fața în ea și ai să bei
Mireasmă, amintire și vis din palma ei.
Ea știe să mîngîie, să vindece, să linte,
O strîngere, o dată, o ține-o viață minte.
E mută cînd vorbește tăcut, ca o pecete
Cun crin săpat în mijloc și litere secrete.
Făgăduiește-o dată, trecînd pe lîngă tine:
Făgăduința sfîntă și atunci cînd nu și-o ține.
De cîte ori o viață întreagă nu se-ngîină,
Mîhnită, printre lacrimi, cu o strîngere

de mînă?

Și cîte visuri, cîte și vieți nu au pierit,
În suflet cu inelul părut făgăduit?
Pe dinafară, viața are puteri să-ndemne,
Pe dedesubt urzită între tăceri și semne.
Cotoarele legate cu aur vor să spuie
Ce țin cuprins în scoarțe, și un gînd
cum se descuie,

Dar fiecare titlu-i crestat pe-o carte-nchisă
Cu lacăte, cu cheia știrbită, cînd e scrisă.

SĂ ȚI-O SĂRUT

Ți-o întorc pe dos și față și nu mă pot supune
Să cred că floarea asta, ce-o ții, nu-i o minune.
O asemănam cu o floare, dar seamănă cu o stea.
Cînd ai furat-o poate, din locul ei, cîndva,
Pe drum, la pogorîre, din ceruri, din zenit,
Te-a furnicat cu haruri și ți-a antipărit.
Că mă smeresc să cuget e lucru de crezut.
Dă-mi fiecare deget, din cinci, să ți-l sărut,
Și ție, fată zveltă, care-nvîrtești în aer,
Ca o sfîrlează, fusul pe firul tors din caer,
Și ție, străduitul cu palma grea și tare,
Cu ele îmbrăcate, de fier, ca-n degetare.
Gîndește mintea, zicu-mi, dar ce-ar putea să facă
Fără gîndirea mîinii, închisă și săracă?
În scoica ei lipită și-ar duce în zadar,
Pe funduri, strălucitul curat mîrgăritar.
O scrie slova mîna și e nemuritoare,
Pe cît vor fi mai multe și veacuri viitoare.
Și ochii plîng, dar plînge și mai adînc vioara,
Că plînge mîna-n coarda oftată, surioara!
Și meșterul Manole visa o mînăstire,
Dar cine-a scos-o vie din moarte-nchipuire?
Cinci degete-ale dreptei cu cinci din mîna stîngă
Putuseră să-nsănățească și ursitele să-nfrîngă;
Aceleași mîini și brațe care-au cioplit în stîncă
Și Sfînxul, păzitorul nisipurilor încă.
Îl vezi în dreptul lunii? pe creștetele lui
S-a ridicat părechea de lei cu patru pui.

A, E, I, O, U

Să fac numărătoare.

Deschide palma ntreagă. Dă-mi degetul cel mare.

Din celelalte patru, mai depărtat și sprinten

Și înfrățit cu ele, stă n lături ca un pinten.

Cînd au cuprins de coadă securea șoncîrligă,

Se ntoarce și le ncinge, făcîndu-le verigă.

Îi zicem deget mare, dar nu că e mai mare,

Ci pentru că le ține supuse n ascultare.

El poartă nsărcinarea, ca și căutătura,

Să nfățîșeze omul întreg și semnătura.

Din sumedenii multe, de capete, nici el,

Nici chipul nu s pe lume de două ori la fel.

De nu nvătau să scrie, strămoșul și bunicul,

Ei iscăleau hrisovul cu acela, cu buricul.

Al doilea din mînă e degetul ce arată

Menirea de poruncă și pîra n judecată.

De osibește n gloată, amenință și ceartă.

A scos în priveliște greșeala sau o iartă.

Cel din mijlîc e martor nepăsător și poate

Să le ajute leneș pe celelalte toate.

E rece, întîrzie, pripelile l ajung

Mai potolite, nare voință și i mai lung,

Și, dezlegat de suflet și minte, are nvăț

Să stea ca ntre umbrele și pălării un băț.

Al patrulea iubește, părtaș la o solie

Să aibă logodita fecioară de soție.

Prinos de închinare la frumusețea smeadă,

El poartă o cătușă de aur drept dovadă.

La licărul din deget răspunde n ochi scînteia

Pe care au scăpărat o surîsul și femeia.

Al cincilea, gingașul, mai micul, stă la coadă,

Smerit că nare cine să caute să l vadă.

Uitat cu cartea n poală, vîrît în foi, pieziș,

Lar strînge moale vîrful rapsodul pe furiș.

Mai are o nsărcinare de numai frumusețe:

Cînd îți ciocnești paharul la nunți să se răsfețe.

Mîngîie se piticul cu unghia de ceară,

Ca solzul de plătică, de lin și albișoară,

Că primăvara i pune, primit pe un fuior,

Cel mai aprins și galeș inel de mărțișor.

ADAME

Atît e numai mîna, de apucat și dus?
 Nu. Ea întărește graiul și spune ce ai fi spus,
 Mai limpede, și vorbe de nu țiau mai rămas
 Ori n'ai, grăiește mîna cuvîntul fără glas.
 Că gestul, în tăcere, acoperă și are
 Aceleași înțelesuri la sute de popoare.
 S-ar fi ales de tine ceva, Adame, ciung?
 Ai fi putut răzbate un drum atît de lung,
 Dacă ți lipsea, din toate, un simț, neprihănitul
 Cercetător ușure și ager, pipăitul?

DAR OCHII TĂI ?

Dar ochii tăi? Albaștri, verzi, negri sau căprii
 Zălog a nu se știe ce mute mărturii.
 Cîte stihii senine adînc se zbuciumară,
 Ca să ți răsară limpezi icoanele de afară?
 Ce gînd, în ce cuvinte, s'ar vrednicit a spune
 Cum s'a ivit din sînge uimita lor minune?
 Prin ce minuni ciudate și zămisliri încete
 S'a săvîrșit în sîmburi asemenea scumpete?
 În pleoape, ca petala de floare de gutui,
 E un smarald și nu e, e de safir și nu-i.
 E bilbîirea noastră în stare să mai știe
 Ce amintiri de noapte, rămase din Tărie,
 Căzînd pe o dîră lungă, de aur, dintre stele,
 Sau închegat la tine în două peruzele,
 Domnițai al cărei zîmbet mă tulbură și nghiață?
 Îți pîlpîie-n privire și un vînat fir de ceață.
 E depărtare multă la zmalțul ei cu ape,
 Deși ți e frumusețea de salcie aproape.
 Ascultă, ce nu mi poate închipuirea crede
 E că bijuteria cu pleoape calde, vede.
 Auzi? Pricepi? Să poată vedea un mîdular?
 Atunci, nu-i vorba numai de trupuri, ci de har,
 De o vîpaie alta, de o voie, de o dogoare,
 Ce vine și se duce, făclie călătoare.
 De ce a plîns smaraldul la șoapta în andante
 A scripcii, două lacrimi în două diamante?
 Pricepe. Nu știu dacă, prostită de cuvinte,
 Mai are lucrul ăsta loc să ne ncapă-n minte.

Deasemenea, și mintea, nu mi pare, omenește,
Un bolovan de cocă și oase că gîndește.
Cum? trupul, de la sine, țărînă și argilă,
Să știe ce-i sfială sau dragoste și milă?
Des umilit de atîtea întrebări și gînduri grele,
Te-ai despărțit în « simțuri » ca să te scapi
de ele.

E treaba lor că gustă, aud sau că miròs,
Sînt cinci, nu-i numai unul, de ajuns

și de prisos.
Nu e ceva între ele? Numai miros și limbă?
Ce-o fi, ce nu, ndoiala și taina nu se schimbă.
Ce ne mai batem capul să-l facem ghicitor?
Nu le lăsăm mai bine pe toate-n seama lor?
Împins în îmbulzeala tăcerilor depline,
Zic zvăpăiat în ele: Eu, Mie, Meu și Mine.
Odată cu sideful gingiilor stricate,
Eu mi-am pierdut naiva dintîi virginitate.

MAI SUS

Astîmpărată foamea și ispășită truda,
Un neastîmpăr altul îți întetise ciuda.
Simțindu-ți istețimea, năvalnică să-nvețe,
Ea se-ncepea-ntristată și se sfîrșea-n tristețe.
Umblai să știi ce tace și ce nu se arată,
Aproape-nchipuite prin ceață cîteodată.
Răzbirea la lumină nu-ți mai era de ajuns,
După ce-ai stat ca lupii și iepurii ascuns.
Rîvnei mai sus cu mintea decît era datoare
Zvîcnirea unei schițe, făcută de-ncredere.
Te tulbura năluca trecînd, și era urît
Ca unui fără vlagă oștean posomorît.
În liniștea făpturii erai neliniștit,
Uitîndu-te cocorii că zboară-n asfințit.
Deși trezit și slobod, te frămîntai că ți-e
Și zilele-n cîlcite în restul unui vis.
De altfel, mărginirea-n vremelnica durată
Îți e de atunci rămasă și astăzi măsurată.
O zi erai mai ager, și alta mai amar:
Aveai otravă-n tine, de atunci, de cărturar.
Trecuse parcă timpul de partea cealaltă.
Parcă trăiseși moartea cu viața laolaltă.

OM CU OM

Un om fusese o frunză și numai om cu om
Au izbutit să crească și să se facă pom.
Că moare frunza în ramuri, puiandă și ușure,
Copacul viețuiește și s-a înmulțit pădure.
Tu și răsplătești ursita de grabnică pieire,
Făcându-te, din omul prigoanei, omenire.

COPIL DIN FLORI

Erai o scamă în haos, plutită la întâmplare,
Suflat de o adiere ca dintr-un puf de floare.
Între două trecute, uitări și presimțiri,
Ți s-a ampletit ursita să ții de două firi.
Când ești ce nu fuseși, când pari a fi și tu,
Și nentrerupt te cleatini între «ba da» și «nu».
Încredințare dîră o zi, și o zi tăgadă,
În lupta ta cu tine ești unul și o grămadă.
Acelorași cuvinte le dai alte ntelesuri,
Eresuri în credință, credință în eresuri,
Și nu e de mirare că ești cum te arăți,
Cusut în lung, din creștet, din două jumătăți.
Căci toate ale tale sînt gemene perechi,
Tălpi două, două brațe, doi ochi, două urechi;
Dar cînd învîlmășeala simțirilor te fură,
Ca să le spui trunchiate nu ai decît o gură.
Tu te deschizi ca ușa, lăuntru și în afară,
Cobori și urci în tine ca printr-un turn o scară.
Ea singură scoboară și suie în spirală,
Ori că o umblă pasul, ori că rămîne goală.
Ești o făptură întreagă, te întrebi, sau de pripas?
Ai căutat cu șoaptă din ce părinți te-ai tras,
Din oameni, din nenuferi, din șoimi? Într-adevăr,
Tu te găsești cu vremea și semenii în răspăr.
În viscole și gloată, fugar și dușmănit,
De cîte ori nădejdea de om nu ți-a murit!
De cîte ori n-ai plîns
Și zvîrcolit ca rîma te-ai înnodat și strîns!

Și te-ai ascunde iarăș. Ție frică? Ție rușine?
 În liniștea, oprită ca un suspin, de cine?
 Te scormoni toată vremea să afli, să-nțelegi.
 Te-ncredințezi aproape, te răzvrătești și negi.
 Ți mai lipsea din tihnă, în suferința minții,
 Să cauți străbunia și să-ți găsești părinții.
 De tânăr ești mai vîrstnic, mai trist, ca un bătrîn.
 Eu știu ce-ți trebuise de-o vreme: un stăpîn.
 Te-ai fi simțind cu tine mai viu și împăcat
 Să te cunoști odraslă de zmeu sau de împărat?
 Din ce împărat și anume din ce împărăție,
 Crezîndu-ți cuvenită coroana ei și ție?
 Destoinicia minții n-ar fi putut să iasă
 Decît dintr-o ntrupare domnească de mireasă?
 În ce împărăție și-n ce fel de hotare
 Stau scaunul și zmeul cu spada-n cingătoare?
 Și ți-ai aflat stăpînul și obîrșia-n sfîrșit?
 Profeții dintr-o carte, citiți, te-au lămurit?
 Îngenunchiat pribeagul și dosădit în rugă
 Se teme că e slobod și se dorește slugă?
 Nu-i scris măcar stăpînul ales de voie bună
 Și sluga prietenie să ție împreună.

NUNTA

Dar șovăind cu gîndul între pămînt și cer,
 Te-au prins, pe nesimțite, cătușele de fier
 Și lanțurile, jugul și temnița. Mîndria
 De-a te simți de sine ți-o palmui robia.
 Ieșind din trunchiul tânăr tot ramuri

și alte ramuri,

Se înmulțise omul în seminții și neamuri;
 De o cam dată gloată și apoi omenire,
 Fricoasă-ntîi și apoi năvalnică-n neștire.
 Pînă-n adîncul lumii, prin zări și depărtări,
 Se desfăcu pămîntul în granițe și țări,
 Și graiul orb ajunsese să se prefacă-n limbă,
 Iar limba-n limbi mai multe

simți că i se schimbă;

Căci, dintre taine, legea, din toate cea mai mare,
 A vieții, i frămîntata și veșnica schimbare.
 Monotonia moartă a lenei e-ntreruptă
 De clocotul iubirii și al urii, și de luptă.
 Curg zilele și vécii, ca apele devale,
 Și totul se-nmulțește, crescînd să se prăvale
 Și, prăvălit, se iscă din nou, fără hodină,
 Mai sus și mai puternic într-alt chip de lumină.
 S-a-mpuținat văpaia și, aproape stinsă, vine
 De crește iar vîltoarea, stîrnită de la sine.
 Și somnului și nopții le este adevăratul
 Tîlc, a dospit în matcă, fierbintele aluatul,
 Ca să-ncolțească plodul și mugurii să dea,
 De la stejar la trestii, garoafă și lalea.

E-o nuntă'n toată firea, cu vâluri și panglici,
Cînd stelele'n obroace, pe bolți, se fac mai mici.
Mireasa omenirii și-a țarinii dă pîine
Și lapte, pentru pruncii ivirilor de mîine.

DIN TAINE

O altă taină, limba, nu știe cum răsare
Și cum se zămislește după ținut și soare,
Mai limpede, mai aspră, mai posacă.
De ce nu poate gîndul, ascuns în el, să tacă?
Făptura ei de aer dă floare de lumină
Și are, ca porumbul și volbura, tulpină.
Tăgăduie, ca mintea și trup și căpătîi.
Într'adevăr pribeagă, cea fost întîi și întîi,
El, Omul? el, Cuvîntul? că limbile au rămas
Să glăsuiască minții, din cărți, și fără glas.
Făptura de cuvinte, din grai sunat și mută,
Nu are, cercetată, plămădă cunoscută.
E înger, e mireasmă atîta de ușoară,
Că fără vînt, nici aripi, de cum se iscă zboară?
Silește-te mai tare, iubite grămătic,
Să-mi spui, că, pînă astăzi, tu nu mi-ai spus
nimic.

TRUFAȘUL

Babël au ba, împărății lucrară'n lumea ntreagă,
 Ca neam cu neam, alături, să nu mai se nțeleagă.
 Puterea de mpăcare le-a fost întotdeauna
 Fățarnicia, cursa, urzeala și minciuna.
 Ca să și păstreze sceptrul, momîia lor de paie
 Ampins, cinstit, poporul în sînge și'n războaie.
 Stăpînul cel mai lacom, fiind și cel mai tare,
 Își întindea cruzimea în larg, cotropitoare,
 Cu cîrdul lui de ciocli și corbi nemaisătui,
 Peste popoare, roabe ca și poporul lui.
 Zizania, otrava, mocnită în afară,
 Le-a cuibărit și'n țară,
 Și cînd, clocit o vreme, cocea ndestul veninul,
 Hain, mințit, poporul își cotopea vecinul.
 Trăit într-o trufie de neam și'n ațîtare,
 Se întetise ura zăcută, ntre popoare,
 Și ura moștenită, nițel cîte nițel,
 Zbucnea în năvălire și măcel.

PRIETENIE

Dar luat vrăjmașul singur, în parte, fiecare,
 Era un om ca tine, cu buzele amare.
 Tu i-ai ucis un tată, el ți-a ucis un frate,
 Din țara prinsă'n flacări pierise jumătate.
 Erau zvîrliți în groapă cu morții, și răniții,
 De vii, și oropsiții de-ai lor și urgisiții.
 Tu n-ai văzut, ca mine, închise de curînd
 Și proaspete, mormintele mișcînd.
 Ce ți-am făcut eu ție, ce mi-ai făcut tu mie,
 Ca țara ta să fie cu-a mea în dușmănie?
 Ne pasă, oare, nouă, că domnii'n capitale
 Se ngîna ca dulăii rînjiți și și dau tîrcoale?
 Ni se sporește vlaga, și grîul ni se coace
 Mai repede'n războaie decît în timp de pace?
 Ca să se piardă urma, cel ce-a intrat să fure
 Dă foc și la pădure.
 Să ardă codrii, munții și zimbrii'n jar, și cerbii,
 Stîrpit în pleșuvia de scrum și colțul ierbii.
 Cu pòtera'n potecă, haiducii odinioară
 Știau și să și moară,
 Pe cînd stăpînii lumii, de obîrșie crăiască,
 Și sluga tîritoare știu numai să trăiască.
 Și domnul, ca tîlharul, își întocmește-o lege
 A lui, cum o nțelege.
 Deosibirea este că unul o plătește
 În ștreang, dar cel cu biciul și legea mpărătește,
 Ascunsă'n ea prin colțuri cotite și'n unghere,
 Din care și trage drepturi, mîndrie și putere.

Căci legea pentru dînsul e dulce, badeşloane,
Şi numai pentru tine e plină de căpcane.
El poate mii de oameni, în tihnă, să omoare,
Legîndu-şi zalhanaua de cîmpul de onoare.

JALE

Deci, mi-ai ucis copiii, şi ţi-am ucis părinţii.
De ce? Fără pedeapsă? De dragul suferinţii?
Ne-a luat pe sus cu steaguri, din linişte
şi muncă,
De la cazma şi pluguri, deodată, o poruncă.
Cu tobele nainte, mergeam ca la paradă,
Cu pajura pe steaguri, o pasăre de pradă.
Încă săraci, noi ceştia, cîrpeam odinioară,
Pe un ştergar cu coadă, ce-aveam şi noi,
o cioară,
Şi dincolo de Milcov, un cap de bou blajin,
Pe-ntinderea de stambă, pe băţ, de un arşin.
Acum, ne lua vulturul din ţarină, cu el
În falduri de mătase, cu ghiara de oţel.
Noi am plecat ca orbii, cu sufletul la gură,
Cîntînd, tot din poruncă, zvicniri de-ndemn
şi ură.

Pe la sfîrşit de vară,
Ne-am întîlnit cu moartea la capătul de ţară.
Acum, în locul nostru, oştire cu oştire,
Stau două cimitire.
Din ce-a fost nebunie bolnavă, ne fu scris
Să ne rămîiem în casă tot un coşciug închis.
În fiecare noapte, simţim cu noi în pat
Cîte un mort culcat.
Nou, cimitirul nostru, de-acolo se întinde
Încoace, pretutindenii — şi'n suflete, morminte.

Ce-i fi pierdut tu nu ştii nici cât se mai
cunoaşte,
Dar sufletele noastre sînt bolniţite de moaşte.
Icoanele'n pãrete sînt chipuri de pãrinţi
Trecute'n carne veche şi palidã de sfinţi.
Mai un război de-a surda, pribeag
sau într'adins,
Şi vatra ni se sfarmã, şi neamul ni s-a stins.

LUPTĂ ȘI RĂZBOI

Tu, pentru stîrpitura cu-o slujbă peste oale,
 lei temnița și ocna Prea Înălțimii Sale,
 El caută război.
 Războiul pentru trîntori, iar lupta pentru noi.
 Războiul te mînjește, dar lupta datorie,
 Să nu adormi pe-o coajă de pîine și-o simbrie.
 Cumplita răzbunare, dintr-alt război rămasă,
 O ia cu el oșteanul și-o zgîndără acasă,
 Pînăși încinge spada din nou, cînd se deșteaptă
 Mînia potolită, sau dreaptă sau nedreaptă,
 Dar ațîtată totuși, în vrajba de străin,
 De slugile alese cu leafă și tain,
 De nu se adună în voie popor lîngă popor,
 Trecînd, la nvierșunare, și peste hoitul lor,
 Atunci, războiul lumii, purtat între nebuni,
 Îl vor răbda o dată la cîte șase luni,
 Precum i se năzare
 Nebunului mai mare,
 Și, secerat de oameni, pămîntul, ca de-o boală,
 Va spînzura la urmă, în văzduhuri, tidvă goală,
 Și nimeni, nicăirea, ce-a fost n-o să mai știe,
 Cînd țările ngropate vor fi niște sicrie.

RÎNDUIALA

Din vremile bătrîne, cinstit, copilăros,
 Poporul, blînd, primise pămîntul drept prinos.
 Bogata moştenire l-a aşteptat, muncită,
 Să-i dea rodire nouă, născută şi născută,
 Şi avuţia zestrei spori îmbelşugată.
 Dar iată că mîncăii şireţi se şi arată.
 O ceată lenevită năcarită şi caleaşcă
 Şi strînsă cu limbuţii de seama lor în gaşcă
 Au adunat mulţimea cu vorba lor frumoasă
 Şi-au colindat tărîmul întreg, din casă în casă.
 Purtau giubea cu blană, găitane şi chenar
 Şi galbene mătănii, în mîini, de chihlimbar,
 Că neavînd de lucru şi mătăsoşi la piele,
 Îşi învîrteau şiragul şi numărau mărgele.
 — «Noi sîntem de la Curte şi înţelepţi de casă,
 Şi voi sînteţi poporul şi gloata numeroasă.
 Voi sînteţi mulţi, şi carnea vă e bătătorită,
 Noi sîntem ce se cheamă, la carte, o *elită*.
 Deşi n-am pus spinarea şi ceafa la povară,
 Nici sarcina ce-o ducem nu este mai uşoară.
 Şi boul cară greul pămîntului, dar cum
 Joian nu s-ar abate, nedus de om, din drum?
 Cu *hăis* a ţine stînga, şi dreapta lui cu *cea*.
 El merge cum pofteste stăpînul, vrea nu vrea.
 Vedeţi, se potriveşte cumva despre puteri
 De a mîna cireada de boi să fim boieri.
 Ce uriaşă vită
 Şi atunci cînd e scopită!

Dar namila cu coarne, tot rumegînd în pace,
 Noroc că n-are gustul de a mpunsul să se joace.
 Că ntr'altfel o schimbare n deprinderea tăierii
 Ar face bou boierul, şi boii ar fi boierii.
 Deşi vacă, cine trece o mulge de o vadră.
 Ea rabdă, credincioasă la datină şi vatră.
 Deşi bou îi vîri spinarea în jug, şi boul trage,
 Preamulţumit şi gata aproape să se roage.
 Doar taurul sfărîmă şi stîncă; de viţel
 Am luat măsuri să-l facem bleg, dulce şi mişel.
 Grămada asta mare, cuminte, ca să fie
 Purtată după voie, e ca o jucărie.
 Că un cîrpei de minte cîrpeşte o cireadă,
 Cireada n-are vreme de gîndul ei. Dovadă:
 Mai multe mii de vite
 Ascultă umilite
 Şi nu se întărită
 De un geambaş cu bîta.
 Voi să munciţi cu braţul, noi ne muncim
 cu mintea,
 Şi fie cît dovreacul, cît mazărea sau lîntea
 De mică, mintea duce popoarele nainte
 Sau îndărăt. Atîrnă. E minte şi e minte.
 Le duce cu porunca şi voia ei de sus.
 De acolo unde capul, de peste om, e pus.
 Noi sîntem mintea, capul, gîndirea, prin urmare,
 Şi voi preapreţioase, dar totuşi mădulare.
 Munciţi, şi fără grijă. Vi s muncile cam grele,
 Dar noi vă stăm alături, lungiţi pe canapele.
 Avem ori nu dreptate? Răspundeţi la întrebare. »

Şi-a cam codit răspunsul mulţimea, cît se pare.

UN ALTUL ZISE

Un altul zise: — « Oameni, ca să n'țelegeți bine
 Tot rostul fără seamăn, ce vi se și cuvine,
 Și noi, tîlmacii legii, ne-am hotărît supuși
 Să ascultăm porunca unei mai mari păpuși.
 Că-i zice Domn sau Rege, Sultan sau Președinte,
 Totuna e, la urmă: zicală de cuvinte.
 El dă dintr-o sprinceană, l'am și n'țeles, că-l știu,
 Fie că-i cu coroană, tichie sau chipiu,
 Și voia lui de pace
 Sau de război e lege, că vrea sau se preface.»
 Atunci, se arătară cinci inși ca de argint,
 Cu mîna n'cîrligată în sus, blagoslovind,
 Ca niște uriașe burdufe de cimpoaie
 N'ar fi putut din șale nicicum să se n'covoiaie,
 Ca să dezlege, — zice Iordanul din pustie, —
 Curelele opincii Celui ce va să vie.
 Neîmbrăcați în piele de capră, groși în fuste
 Și burți, dădeau dovadă că nu mîncau lăcuste,
 Ca omul sihăstriei, naintemergătorul
 Ioan Botezătorul.
 Cu foalele lăsate sta otova piciorul.
 Pe frunți purtau cunună cu fund, ca de tingire,
 Sticlind din diamante, smaralde și safire.
 Veneau sunînd cădelniți în jurul lor și alții,
 Un cor de glasuri, psalții.

— « Noi sîntem totdeauna cu orice stăpînire
 Și-o legănăm cu stihuri cîntate din psaltire,
 Creștinii cu creștinii, păgînii cu păgînii,
 Că Dumnezeu ne-alege să ne ascultăm stăpînii. »

Leșea șoptit un murmur, din pîlc, o rugăciune:
 « Deșertăciune s toate, sîntem deșertăciune. . .
 Nu-ți bizui nădejdea de mîine niciodată
 Pe zilele, ca zoana și pleava vînturată. . .
 În gemete și plîns ne trecem, și n povară. . .
 Nu adunați în viață durerilor comoară.
 Comoara voastră-i strînsă în cer și, după moarte,
 Cel ce cunoaște toate vă cheamă și v'omparte. . .
 Iubiți-vă mai marii și ascultați. . . Veniți
 Și ngenunchiați la tronul aleșilor, zmeriți. . .
 Sînteți flămînzi desculții și goii? Un sătul
 Nu are ce v'așteaptă, pe voi, mai îndestul.
 Uitați-vă n văzduhuri cum cele zburătoare
 Nu se ngrijesc de hrană și-o au cu mbelșugare. . .
 Și cine-i înveștmîntă pe crini împărătește?
 Izvoarele și unda lor cine le păzește? . . .
 Răbdați cu bucurie mucenie și chin,
 Prigoană, nedreptate, batjocură. . . Amin. »

TEMEIUL NII FRĂȚIA

Frăția n-îi temeul,
 V-o spunem mai cu seamă cu condeiul,
 Că scrisul și hîrtia țin locul, pe curat,
 Și al omului de alt' dată, de acum numerotat.
 Cît ne-am trudit cu glasul, socot că bănuieți,
 Să vă-nnălțăm în rîndul de oameni fericiți.
 Fiindcă n-incepeți viața din nou cu noi în frunte,
 Să ținem socoteala și a trebilor mărunte.
 Ce faceți voi cu atîta întindere de țară?
 V-ajunge cîtă sapa și plugul cîtă ară,
 Bucata de țărînă pe care-ați semăna
 N-ar fi nici trebuință să zici « e-a mea », « e-a ta ».
 De fapt, întreg pămîntul e al nostru, al tuturor,
 De vreme ce frățește trăim pentru popor.
 Îl împărțim cu vorba de-a latul pe hotare.
 Cu cît mai mare-i rangul, și întindere mai mare.
 De pildă, pentru Vodă și semînției sale
 Le-am pregătit mai multe moșii de deal și vale
 Și șesuri, munți și codri, cărbune și țitei,
 Fără a uita la daruri nici lista de căței;
 Un țarm și un cot de mare,
 Ca să clădim pe piatră castele cu pridvoare,
 Conace și palate, grădini pentru stăpîne,
 Cu mori, cirezi și turme și herghelii și stîne.
 Familia-nmulțită cu prinți și principese,
 Că nașterile-s multe, în șiruri lungi și dese,
 La unchi, mătuși, cumnate, surori, nepoți și veri,
 Și alte rubedenii de mîine, de azi, de ieri,

Se cade fiecare, în vîrstă și sugaci,
 Să aibă cîte-o țară cu vii și un cîmp cu vaci,
 O fabrică de zestre și pivnițele sale;
 Să iasă, din ce curge și pică mult, parale.
 Să facem, cuvenite la gineri și nepoate,
 Din optzeci de județe, optzeci de principate.
 O dinastie nouă se-ncheagă pe-ndelete,
 Băieți cîteva rînduri și cîteva de fete,
 Și nu e trebuință, născuți de aceeaș mamă,
 Să semene cu tatăl, dacă-i băgat de seamă.
 Ba nu e nici nevoie să știe să vorbească,
 Așa-zicînd, vreo limbă, de pildă, plugărească.
 Pentru coșar și vite, cu două-trei, streine,
 Ajung să se-nțeleagă cu voi destul de bine.
 Că talmăcirea-n aur a limbii și venitul
 Ei le pricep îndată, măcar cu pipăitul.
 De altminteri, cîrmuirea și bunii ei cîrmaci
 Se îngrijesc să aibă cît mai cumînți tîlmaci.
 La urma urmei, domnii pot face o ispravă
 De prinți, chiar dacă limba li-i groasă
 și gîngavă.
 În parcuri ocolite cu ghimpi, de vînătoare,
 Vom strînge-n tre zăplaze fazani și căprioare;
 Să le avem de-a gata, închise ca-ntr-o cușcă.
 Te-apucă dorul nobil și patima de pușcă
 Și ai la îndemînă vînaturile grase,
 Fără să-ți bage frica și tremurul în oase,
 Sălbătăciunea-n codru prin vînt că te miroase.
 Primejdii-i ferită, să-ți iasă-n drum un țap
 Și să te-arunce-n rîpă, de-a dura, peste cap.
 Ne place ciuita blîndă, copilă și zglobie,
 Să o vedem întinsă, cu ochii-n agonie.
 Vînatul, ca și omul, împrejmuie cu legi,
 Îl ai cînd vrei și sigur și poți să-ți-l alegi.

A MAI TRECUT O VREME

Și a mai trecut o vreme, și zeci de vremi,
 și sute
 Și mii de vremi, pe număr, în șir, nemaștiute.
 Puterea nscăunată a stăpînit cu jugul
 Popoarele, pămîntul, gîndirea și belșugul.
 Năjunse n luptă omul să biruiască firea
 Că trebuî să intre n război cu stăpînirea.
 De cum pășește insul din treapta lui afară
 Nu mai e om ca tine, ci se prefacă n fiară,
 Și ins pe ins apasă îndată ce se suie,
 Și l răstignește n cuie,
 Și neamuri și popoare și mii de ani, întregi,
 Au fost ținute n lanțuri de slugi de regi și regi.
 Un rege ce se cheamă în cronici Rege Soare
 Sta n sfaturi cu șezutul sub tron pe o căldare.
 Pe gaura din fund
 Răspunsul Maiestății se deslușea rotund.
 Curtenii ascultîndu l din două voci odată,
 Una ieșea vorbită, și cealaltă cîntată.
 Curtenilor de viță li z nasul surd și mut:
 Nici oala, nici răsufnul din vînturi nu le put.
 Prea măguliți în sine și fericiți să intre,
 Ei află ce gîndește stăpînul și din vintre.
 De altfel întotdeauna și ncins cu chiparoase
 Și crini, un tron miroase
 A stîrv, a murdărie, avutul strîns porcește
 Îi dă trufie celui ce, prost, te poruncește.

Ohabnicele bunuri din danii și din ocini
 Ajunseră să scoată duhori de grajd și cocini,
 Și s-a întins leșinul și putreda duhoare
 De le-a răbdât în suflet și cuget fiecare,
 Un timp, cîteva timpuri. Mocirla adunase
 Din loc în loc, să zacă, lăturile spumoase.
 O dîră de mocirle legase între ele
 Tărîmurile nchise, palate și castele.
 Puroaiele umflate, hrănite zmîrc cu zmîrc,
 Au copt buboiul negru, înmugurit cu sfîrc,
 Și atunci, din țără n țară,
 Buboaiete, atinse de ac și foc, crăpară.

Cînd cumpăna răbdării, Măria Ta, se frînge,
O ciutură*i* de lacrimi și o ciutură*i* de sînge.

A FOST O NOAPTE OARBĂ

A fost o noapte oarbă, cu luna în ceruri lipsă.
Stăpînii și amintiră, treziți, de Apocalipsă.
Cetăți, orașe, cuiburi de lene și păcate
Sau zguduit deodată, răsturnate.
Oșpețele în furtună, zburate de vîrtej,
Opriră dumicații în gingie și gîtlej.
Amestecați cu cioburi, stăpînilor, sub mese,
Li se trezea beția de prinți și de prințese.
Un urlet, ca de mare în răzvrătire.
Lîmboiul gros al morții începuse să se deșire.
Îrumpăt, omenirea din ghizduri și zăgaze
Isca vîltori, prăpăstii și piscuri de talaze.
Sau prăbușit în haos statuile, pe rînd,
Cu slava lor de idoli, de piatră și pămînt.
I se părea lui Vodă că doarme și visează.
Beția lui de noapte se pomenise trează.
În gloata răzvrătită, puhoi ca de catarge,
O negură se îngroașă, o negură se sparge.
El vede ce nu vede și ce i se năzare:
Un uriaș cu o falcă aprinsă într-o zare.
E adevărat, e aieva, e răscoală.
Îl caută norodul: împărăția i goală,
Și una după alta i s' ușile ncuiate.
Le-a sfărîmat pe toate
Și într-o două sută cămară dărîmată
Răscoala dă de Vodă pitit într-o privată...

Și, în sfârșit, urmașul lui Prometeu, el, omul,
A prins și taina mare, a tainelor, atomul.
El poate omenirea, în câteva secunde,
S-o întinerească nouă pe veci, ori s-o scufunde.

CEL CE GÂNDEȘTE SINGUR

E timpul, slugă veche și robul celui rău,
Tu, omule și frate, să-ți fii stăpînul tău.

Cel ce gîndește singur și scormone lumina
A dat o viață nouă și un om de fier, mașina,
Ființă zămislită cu gîndul și visarea,
Nenchipuit mai tare ca brațul și spinarea.
Cu ea brăzdezi pămîntul în lung și lat și sameni,
Și una ține locul la mii și mii de oameni.
Topitorii, cuptoare, mori, puțuri, fierăstraie,
O sîrmă dă lumină, o țeavă vîlvătaie,
O lampă duce graiul și dă-n văzduhuri vești
Că omul zămislește puterea din povești.
Se face depărtarea mai scurtă decît pasul,
La mii de poști s-aude și se cunoaște glasul.
Vorbești cu fundul lumii la tine, din odaie,
Secunda întrece veacul și timpul se ncovoie
Pe o sfoară cît e firul de păr și se agață
Vecia, nesfîrșitul, pe un crîmpei de ață.
Se nălță slabul, omul, pe aripi în Tării
Și aduce de acolo noi legi și mărturii.
Iată-l, scoboară-n hăuri cu coiful lui rotund
Și rîciie oceanele pe fund.
El trece prin vîlvoare, prin cremene și ghiață.
Pornise de cu seară, s-a tors de dimineață,
Și nu l-a ars dogoarea, nu l-a mpletit nici gerul.
E țara lui pămîntul și l-a mpletit cu cerul.
Și aprinde lîngă Argeș luleaua, și văpaia
Din pipă încă-i arde, ajuns pe Himalaia,
Și pîinea coaptă-acasă, într-un cuptor domol,
L-o gustă pinguinii tot proaspătă, la pol,

1907
peizaje

CUVÎNT ÎNNAINTE

În anii nouă sute șapte,
Ca din senin, în marte, într-o noapte,
S-a ridicat spre cer, din Hodivoaia,
Și din Flămânzi, și Stănilești, văpaia.

Și s-au aprins, de-a latul țării, mii
De lumînări și de făclii,
Ca la un Paște și o Înviere,
Facle, și vipii, și opaițe stinghere.

Cum e'n biserică, la noi,
Un mugure de foc, ca un altoi,
Pe vârful unui fir de lumînare,
În sfeșnic la icoane și'n altare,

Așa, din sat în sat, se'ntinse
Văpaia grînelor aprinse,
Că flacăra'ncepea să joace
De-a rîndul pe pătule și conace.

Ajută, Doamne, țarași în răscoală.

S-a tot întins din luncă'n sat
 Și-a mai lătit fișia cu-o brazdă, la arat.
 Moșia îi ajunge pînă la noi în casă.
 Aproape n-are omul pe unde să mai iasă,
 Și se făcu moșia de două ori mai mare,
 Din suta de pogoane o sută de hectare.
 Nu ne mai țin de ogradă nici cloștile cu pui,
 Și ele pasc cu mieii azi pe moșia lui,
 A hoțului bătrîn.
 Ia oile, le-nchide, făcîndu-se stăpîn.
 Pentru cîrlani și vite plătim atîta gloabă,
 Căm cumpăra cu banii moșia, mai degrabă.
 Moșneni, din vechi, pe țarini, pădure și imaș,
 Ajunserăm și'n casa străbună chiriași.
 Ne-am plîns la stăpînire, n-deșert,
 că cel mai tare
 E cel umflat mai bine de pungi în buzunare.

Nu căuta dreptatea domnească, frăţioare.
la pe ciocoi ca hreanul şi dă-l pe răzătoare.

RĂZVRĂTITUL

Dumitru țărănoiul, dulgher și lăutar,
Nu tulburase satul vorbindu-i în zadar:

Cu binele nu merge. L-am încercat de-a surda.
Au scos din noi și untul, cu sîngele, și urda,
Și zerul. O cocleală rămîne pentru noi,
De nu te bagi iscoadă și slugă la ciocoi.
Eu slugă la jigodii nu m-aș vedea să fiu;
Măngrop mai repede de viu.
Te strădui fără noimă și dai pe brînci, te storci,
Rîndaș la boieria de cocină de porci.
Mai bine luarăți sapa și traista la spinare,
Pribegi făr'de cămașe, desculți prin țara mare.
Prășind prin bărăgane sau ciocănind o coasă,
Un boz de mămăligă, de prînz, tot o să iasă,
Dar cel puțin rămîne, de bine și de rău,
Că ești de capul tău.
Ciopînd cu barda bîrna, bătînd dimia, piua,
Ori învîrtînd la moară ești muncitor cu ziua,
Nu rob pe toată viața și priponit ca vita,
Primind mălaiul muced și aprins, cu țîrîita.
Cu semenii de brazdă, fugiți de pe moșii,
ncepe-o răspicare și de alte datorii.
Începi să nveți cititul, să scrii, să vezi, să știi.
Pecetele de beznă, cojite de pe pleoape,
Începe-n întuneric de ziuă să se crape.

Gîndind întîi în șoaptă, și mai tîrziu pe față,
Te-ai aduna cu alții-nțărcați de aceeaș viață,
Și celor ce v-apasă, vă mint și vă înșeală
În ceasul judecării lești cere socoteală.

Primarele, prefectul, crîșmarul, arendașul
Îl leagă-n bîzdîguri și țîfnă pe Conașul.
Conașul stăpînește zece moșii, și are
Mai multe mii cîmpie și codri de hectare.
Ei se urăsc, viclenii, dar cum vorbesc de tine,
Parcău călcat cu talpa pe ghimpi de mărăcine,
Și strînși în cîrd de poște și lăcomii căscate,
Sînt cioclii și otrava de peste mii de sate.
Nu i-ai văzut, dînd ochii la curte cu săracul,
Că li se strîmbă mutra, de parcă văd pe dracul?

Evlavia din timpuri, cîstită, înălțase
Lăcașuri, paraclise și mînăstiri frumoase.
Un preot era preot, și crezul era crez.
Mă tot gîndesc la timpuri și mi pare că visez.
Măreța moștenire e luată cu chirie,
Mînciună și tarabă, dezmăț, negustorie.
Cîțiva răzleți, prin schituri și parohii uitate,
Mai stăruiesc în rîvnă și cad în strîmbătate.
Toți au, ca și pe vremuri, o față, doar să fie
Smerenia văzută de-atotfățărnicie.
Bisericița-i martor, să v-amintiți mereu
Ciocoi căs tovarăși, de brîu cu Dumnezeu.
Sudorile de sînge și suferința mută
Le-ar împărțînd ciștigul cu el, atît la sută.
Cînd ne spoim a jale, mînjînd și cele sfinte,
O ducem cu samsarii credinței înnainte.
Te-așteaptă-n strana dreaptă să vii Mitropolitul.
Tu, din altar, la hramuri, alegi pe Răstignitul,
Că gol și el, ca tine, prin fumul de tămîie,
E tot bătut în cuie, în palme și călcîie.

Piroanele de astăzi, dobânzi la împrumut,
 Tot Iuda le tocmește și tot el te-a vîndut.
 Șireți stăpînii noștri aflară bune rosturi
 Și bine nimerite și în cele patru posturi
 Și în Miercurile, Vinerile toate.
 Dintr-un condei, se scade un an la jumătate.
 Veneau neașteptate, de-a gata, ajutoare,
 Tipicuri întocmite-n sinoade și soboare.
 Te-nvață stăpînirea, hrănit cu terci, rumîne,
 Să rabzi și jumătatea din an ce mai rămîne.
 Tu, cuminecătura o ceri spre mîntuire,
 Te spovedești la popa, îngenunchiat, Zamfire,
 Și el te și pîrăște, de-ai chibzuit vreo faptă
 Ce ție ți se pare a fi răsplata dreaptă.
 El e șpion de suflet la domnișori, bădie,
 Că vrea puternicia ciocoilor să ție.
 Apoi, la împărțășire, orînduiala are
 Cerinți de împăciuire. Te duci să ceri iertare
 Ciocoiului obraznic și slugilor fudule,
 Că n-ai făcut mătăanii la ușa lor destule.
 Așa că de la Paște și pînă la Crăciun,
 Și din Crăciun la Paște, mai pocăit, mai bun,
 Ți se înmoaie vlaga și nu treci din blestem
 La sfînta răzvrătire, de care ei se tem.

Ai dus-o într-o scrișnire tăcută, însă are
 O margine rostită răbdarea orișicare.
 Ia furca, taică, n-în mînă, și ascute-i bine dinții
 Și apără-ți odrasla, răzbună-ți și părinții.
 Dintr-unul te faci sute, din sute iese gloată.
 Așteaptă țărănimia scînteia scăpărată.
 Vîltori și limbi de flacări așteaptă să se miște,
 Pitite după staul și curți, în porumbiște.
 Din apele, aprinse pe matca lor de scrum,
 Întunece și cerul puhoaiile de fum,
 Nu mai rămîie piatră pe piatră, grinzi în grinzi
 Și cadă și Tăria în țandări de oglinzi.

LIPSESC MORMINTE

E zarvă-n tribunalul militar.
 Ședința lungă ține de la șase.
 Se ncumetase-o boaită de căprar
 Să calce ordinul ce i se dașe.

Doi cîte doi, sătenii răzvrățiți
 Aveau să fie duși între soldați,
 Dintr-o comună de săraci lipiți,
 Și puși să-și sape groapa și împușcați.

Căprarul se lăsase dus de gînd.
 Cînd gropile săpate erau gata,
 Trăgea cartușele în vînt,
 Făcîndu-i pe țărani scăpata.

La cercetarea noilor morminte,
 În lutul țuguat și moale,
 A fost găsit, în loc de oseminte,
 Un șir de mușuroaie goale.

Ce cîrțițear fi scos pămînt atît?
 E mînă-aci de niscai om parșiv.
 L-au dibuit și-au scos un amărît.
 Legați-l pe căprarul Paraschiv!

Căpraru-i vinovat de două ori.
Întîi, nesocotise un grad de colonel
Și-a tîlmăcit un ordin de superiori
Cum cutezase să-l priceapă el.

Dar mai cumplita lui vinovăție,
Ticăloșit de crima îndoielii,
E că simțit în sînge o frăție
Și-o solidaritate cu rebelii.

Stăpînii judecății, fără jind,
Dau pildă și osînda ce faptei se cuvine,
Că țara ne rămîne, socotind,
Cu cînzeci de morminte mai puține.

COCONU ALECU

1

Pe Alecu Iliescu partidul liberal
L-a pus pe Olt mai mare și, uns pe cinci județe,
E cel ce-a spus odată-n Senat, în tinerețe,
Primatul Romîniei că-i autofecal.

E bivolar de seamă și față între fețe,
Și dictator de țară, ilustrul animal.
El zice: — « Nu teîntinde, te rog, la cașcaval »,
Argumentînd politic și vrînd să te învețe.

Nu poate trece nimeni, cum spune el, nici mort,
De Olt, fără să aibă în sîn un pașaport.
Are jandarmi la ordin fanaticul de zbîr.

Bărbat de mare vază la centru și la șef,
El guvernează, neică, energic, după chef,
Cu trei principii: « Măsta », « Te bag » și
« Ai sictir ».

Afiîndu-se cu satul în război,
Găseşte că măsura înţeleaptă
E să înceapă tot cu cîte doi,
Şi oamenii pricep cei mai aşteaptă.

COCONU ALECU

2

La Iliescu'n curte, la conac,
Sînt adunaţi, aduşi, ţăranii.
Toţi cîţi ai căror ochi nui plac
Stăpînului moşiei Merişanii.

Sînt cei mai teferi oameni dintr'un sat,
Dar i-au stîrnit boierului gras hula,
Că, tot hrăniţi cu ceapă şi păsat,
Nu-şi scot din cap, să-şi ţie'n mîini căciula.

Şi mai deştepti decît stăpînul lor,
Nu'ncep, vorbind, cu « poate » şi cu « dacă »,
Şi în auzul treaz al tuturor,
Ştiu să răspundă, cum şi ştiu să tacă.

Legăţi la coate,i numeri: sînt o sută,
Şi s'însiraţi la rînd, în rotogol,
Ca la o horă încă nencepută,
Şi de la ei la masă,i locul gol.

La masa mică, beau tutun, cafele,
Un ofiţer, în şoapte, cu jupînul:
— « Ascultă'ncoace, — zice, — colonele,
Începi cu cîte doi, cu cîte unul? »

COCONU ALECU

3

Femeile, copiii și toți ai lor veniră
Cu țipăt, să cunoască legații cum se nșiră.
— « Nu vă lăsați! Mîncăți-l de viu, să-l arză focul,
Că spurcă, unde șade, nemernicul, și locul.
Zmunciti-vă din funii pe el, lovi-lar boala.
Măcar un stîrv ca ăsta să ne fi dat răscoala!
Nu te ncrunta încoace, boierule, așa,
Că am făcut prinsoare și noi pe pielea ta.
Odată și odată te om prinde noi în sat
Și ai să plătești, jupîne, cu vîrf și îndesat.
Te om descînta noi, noaptea, să crape n tine fierea.
Ce n-a putut bărbatul, o face și muierea. »

Trei sate, adunate jurîmprejur, grămadă,
Răcneau de suferință la stîlpîi de ogradă,
Ca staulul de vite, în fierbere, cînd rage.
Amenințau cu pușca, ele strigau: — « Păi, trage! »
E palid Iliescu, turbat și mohorît.
Muierile îl scuipă: — « Ciocoiule borît! »

COCONU ALECU

4

Deodată, colonelul avu un gînd al lui,
Care nu-i vine lesne orișicui,
Strigînd țaranilor legați cu funii: — « Drepti! »
Dar n-a mișcat nici unul. — « Puteai să te aștepți, —
Răspunse Iliescu, — tîlharii tot tîlhari. »

În ceasurile grele vin gîndurile mari,
Și colonelul zise: — « Acum strigați cu toții
Trăiască generalul! că ne stîrpește hoții.
Că știe Averescu războiul cum să-l facă,
În țară cu plugarii și oamenii de clacă.
Strigați, au ba? » Nici unul nu mișcă

și nu strigă.

Se aude doar atîta: — « Pămînt și mămăligă! »
— « Trăiască generalul! — mai zise el o dată, —
Că n-a scăpat de șarpe și limbă nveninată
Și a mîntuit în țară odrasla boierească.
Tot nu strigați nici unul din voi să ne trăiască? »

Atunci, boier Alecu, scos din răbdări, vai, mamă!
Smuci cureaua burții din loc, cu cataramă,
Și începu pe oameni, cu urletul: — « Trăiască! »
Pe față, peste gură și pleoape să-i plesnească.

COCONU ALECU

5

S-a hotărît! Boierul arată cu cravaşa
Şi alege doi, din rînduri, pe Gheorghe şi Ilie.
— « Dezleagă-i, caporale, şi scoate-le cămaşa! »
Dă ordin colonelul, răstit, ca'n puşcărie.

— « Idee minunată, că, ruptă, descusută,
Cămaşa tot e bună la ceva.
Cînd te gîndeşti, la urmă, că o să am o sută! »
Zise boier Alecu, glumind a zefleMEA.

Şi rîseră părtaşii deaceastă socoteală.
Pe cînd soldaţii, tineri, cu lacrimile'n gene,
Umblau cu'nctineală,
Tărăgănînd, să vie sfîrşitul mai alene.

— « Tu mi-ai făcut cafeaua? V-aţi năvălit ca hoţii,
Răcni, sorbindu-şi ceaşca, boierul. Fă, ocară,
la seama, mi se pare că vă'nghăitaţi cu toţii! »
Cafeaua înjurată se nimerise amară.

Se'ncredunţă şi ofiţerul: — « la mai sfîrşiţi odată! »
Escorta, patru oameni, duce'ntre puşti pe cei
Aleşi din rînd să'nceapă pedeapsa comandată.
Un murmur clocoteşte din gloata de femei.

Pornind în ceaţă şase, călcau arar şi strîmb
Şi nu se mai văzură. Trecu şi'un timp, şi iată.
Prin boarea ce'ncepuse să bată dinspre dîmb,
Răsună'n năbuşite şi gloanţele deodată.

O frămîntare adîncă şi'un ţipăt la femei.
Boier Alecu, mîndru, se uită înapoi.
Comanda: — « Luaţi de'acuma cu şase oameni
trei ».
Boierul: — « Să rămînem, eu zic, la cîte doi ».

CĂMAȘA DE NUNTĂ

O sută, cum spusei,
Fuseseră împușcați ca derbedei
Și răzvrățiți ai satelor, sculate,
Săducă deșteptare și dreptate.

Cătunul a rămas și mai sărac.
Ileana slugărește de atunci la conac.
E văduva lui Petre, ucis pentru stăpîn
Din ordinul ciocoiului bătrîn.

Uscată și frumoasă, barișul ei cernit
E ca un giulgiu negru al celui ce a murit.
Posomorît, ciocoiul ar vrea ca, de morminte,
Să nu își mai aducă femeile aminte,
Ca Oltul, care curge domol prin dreptul lor,
Cu tot cîntatul doinei, atotnepăsător.

Dar într-o zi boierul, lungit pe canapea,
L-a poruncit Ilenei o cafea.
Boierul sta într-o rînă.
De scîrbă, ceașca plină ei i-a scăpat din mînă.

Că nspăimîntată, vede ciocoiul îmbrăcat
În borangicul dulce al fostului bărbat,
Cămașa lui de nuntă, cu flori de dediței
Aleasă și cusută cu degetele ei.

Boierului cămașa lui Petre îi plăcuse
Și a pus-o de o parte de printre catrafuse.
Cînd s-o trezi dintr-însa neliniștit strigoiul,
Frîgîndu-i beregata să năbușe ciocoiul?

DUDUIA

E-o domnișoară naltă, subțire și trecută,
Și nu e nici femeie de tot și nici bărbat.
Cu noaptea n cap se duce la plug și semănat,
La seceră, la coasă, călare și ciufută.

Au vrut să o mărite. Duduia nu se lasă,
Și ofițerii sprinteni, și grangurii pețiți,
Cerînd-o de nevastă, plecau dezamăgiți
Că nu-i nici unul vrednic de mîna ei osoasă.

Era rostirea vie, în carne, simț și minte,
A unei noi ființe, de-al treilea tipar.
În loc de fraga guri i crestat un buzunar,
Și n loc de trup se îngustă un sac de oseminte.

Femeie, nefemeie, la bine și la rău,
Turtită ca o tavă și un sul de rogojină.
Sătulă de untneric, scîrbită de lumină,
Făptură nemplinită și fată fătălau.

Citind, închisă n casă, cărți groase, pe alese,
Văzu deșteptăciunea, ajunsă de prisos,
Că nu dă mîngîiere și nu e de folos,
Și a mbătrînit pe slove și pagini nențelese.

De ani de zile ncoace, mînia se răzbună.
Și a împletit gîrbaciul și l-a nnotat cu plumb
Și alungînd țaranii prin grîu și prin porumb
Harapnicul se abate pe spete și răsună.

Spinările zdrelite și deștele zdrobite
De cnutul domnișoarei cu cizme și nădragi,
Ca a sluțit călare o sută de iobagi
Și sumedenii prinse n zăvoiul ei, de vite.

Duduie, carabina îți spînzură de șea
Și te nsoțește n raita din zori căteaua cîrnă.
Ea mușcă, asmuțită, apucă și se atîrnă.
Duduie, răfuiala a și nceput. Păzea!

PUNGA

Internele, Parchetul și Vodă'n tîlc cu ele
Răspunderea și-o lasă lepădată.
Răscoala țărănimii și cetele rebele
Nu pot să fie duse la nici o judecată.
Fiind « moment istoric » e treabă de armată.

Cuvîntul e al oștirii. Măreața Capitală
E în război cu satul sculat, în luptă dreaptă.
De-o parte puști și tunuri, de alta mîna goală,
Prostimea puturoasă și pătura deșteaptă.
Ești gata, generale? că gloria te-așteaptă.

Porunca nu înțelege să judece. E dată.
Ea mistuie și frînge țărani, țigani, dușmani.
La București e țara, pe drept, adevărată,
Pe bulevard, la Capșa și'n Lîpsani.
Să ne ocîrmuiască, de-acu, niște golani?

« Sînt proști, dar mulți », e-o vorbă'n deșert,
fără putere,
Oricît de mulți, nu-ți pese, vie potop de-or vrea.
Vasile Vodă Lupu n-avea nici mitraliere,
Nici nitroglicerină, ca noi, Măria Ta.
Întoarcește alene, lungit pe canapea.

Un drept se ntemeiază, firește, pe venit,
Priceperea la cîrmă stă'n loc de cap, în pungă,
Nu te întreb de unde o ai și ai venit;
Să fie cît mai groasă, mai plină și mai lungă.
Să poată să mîngîie și să ungă.

DOINĂ PE FLUIER

Un avînt nestăpînit
 Înviat şi îndrăgostit
 Juni mai noi şi cotoroaşte,
 Cu principii şi nuanţe,
 Se sărută, braţele braţe,
 De ceva să se agaţe.
 Suspinau că pierde ţara.
 Venea vrajba cu ocară.
 Boierii în răzvrătire
 Suferea ca de o jignire.
 După atîţi amari de ani
 O scuipau nişte golani,
 Supărată că îndură
 Palmele peste figură.
 Cînd era mai gras norocul,
 Se mplinise şi sorocul.

Ţara le era moşia,
 Cugetul, ticăloşia,
 Cuvîinţa, alele!
 Huzureşti şi faci ce vrei.
 Legea, eu, cum vreau o fac:
 Birul, biciul, bunul plac.
 Altă lege în ţară nui:
 Fiştecare legea lui.
 Ai de unde şi să alegi:
 Cîţi ciocoi atîtea legi.

Ei, ţăranii, o lua de-a buna:
 Vor o lege, numai una,
 Şi o lege a tuturor,
 Scrisă şi cu mîna lor.

Cînd şi cînd, un zvon, aşa,
 Şi mai mult înfricoşa.
 Zece sate răzeşeşti
 Sau pornit spre Bucureşti.
 De la munte, trei judeţe
 Pleacă, minte să ne-nveţe.
 La bariera din Vitan,
 Robii de pe Bărăgan
 Au sosit cu furci şi coase.
 La Chitila sînt vreo şase
 Mii de oameni cu topoare.
 Altele, la Cotroceni,
 Gloată mare de olteni,
 Fierb ceaunul pe coceni.
 Au venit, să se strămute în
 Care, ca la şapte sute,
 Cu căţei,
 Şi cu purcei,
 Cu căldări, cu pirostirii,
 Cu copăi şi cu copii.
 În palatul ăsta, măi,
 Sînt o mie de odăi,
 De incap, bătut de sfinţii,
 Oltul şi cu Mehedinţii,
 Şi mai sînt cămări şi căşi
 Cu izmene şi cămăşi,
 Să îmbraci, de-a lung şi latul,
 Muieretu în tot Banatul.

Vine toată omenirea
 Să dea ochi cu stăpînirea.
 Capitala răsfătată
 E de azi noapte mpresurată,
 Spune zvonul, și un fior
 Trece în pielea tuturor
 Deputaților din Sfat.
 La un ceas întîrziat,
 Cotropit de atîtea slugi,
 N-ai nici cînd, nici cum să fugi.

Un boier, vechi cărturar,
 La un ochi cu un ochelar,
 A cerut să intre în țară
 O armată din afară,
 Orișicare, nu îi pasă,
 Cu stăpînii înțeleasă,
 Ca să fie chezașie
 De huzur și de moșie.
 Patrioti de vorbe mari,
 Cărturari, necărturari,
 Unii daci, alții romani,
 Sînt cu noi pînă la bani.
 Încercarea dacă vine,
 Ori cer oștilor străine
 Să le fie într-ajutor,
 Împotriva țării lor,
 Care geme, care plînge,
 Înnecat în fum și sînge;
 Ori, ca de atîtea dăți,
 Se pitesc prin străinătăți.
 S-ar visa fugarii toți,
 Toți stăpîni și patrioți.
 Vinovații și vrăjmașii
 Fac tot ei pe păgubașii.

Măscărici și negustori
 Ni se fac judecători
 Și simt mare trebuință
 Să dea și cîte o sentință.
 Plugul pedepsesc că ară;
 Turmele, că sînt în țară,
 Cad sub greutatea lor osîndă,
 Că nu pot să le mai vîndă
 Și să le mai joace în cărți
 Cu fugari dintr-alte părți.
 Pe țărani, căși văd de muncă,
 Deși alungă și îi aruncă,
 Și se leapădă de ei
 Viii, morții lor și ai mei
 Cu moșnenii și străbunii.
 Rîndunelele, lăstunii
 Nuși mai puseră cuibare
 La conace și în pridvoare.
 Vrabiele s-au mutat
 Din căminul necurat.
 Stolurile lungi de ciori
 Îi așteaptă pe feciori,
 Pe ispravnici și pe frați,
 Săși dumice spînzurați,
 Să frămînte vitele
 Hoituri cu copitele.
 Facă s-ar, cînd îi alungă,
 Bivolita săși ajungă.
 Nuși la curtea boierească
 Nimeni să te mai cunoască,
 Șiși părăse la răscoală
 Și căteaua dumitale,
 Toată firea și simțirea
 Îs de acum cu răzvrătirea.

DOINĂ PE NAI

Fumu-i gros și abia te văd.
 La conace e prăpăd.
 Ce blestem și nenoroc!
 Magaziile-au luat foc.
 Griul arde, și porumbul,
 Într-o ceață grea ca plumbul,
 Și văpăile aleargă
 Uriașe, să o spargă,
 Tocmai când se arată-n țară
 Aurul de pe secară,
 De pe orzuri și livezi.
 Vezi și nu-ți vine să crezi
 Că se duce orișicum
 Toată munca noastră-n scrum.
 Dar și fără foc și pară,
 Ea pleca din vetre-afară,
 Dusă-n zări pe marea-albastră
 Și nu mai era a noastră.
 Îi era drumul deschis
 Boierimii la Paris,
 Unde începea odată
 Viața ei adevărată.
 Stropii noștri de sudoare
 Se făceau mângăritare
 În șiraguri săltărețe
 Pentru circ și călărețe.
 În cerceii de rubine
 Era sînge de la mine,

Lacrima din ochii tăi,
 Carnea ta cu vînatăi,
 Candela de agonie
 Și tăcerea din sicrie.

Domnișorii se adună
 Să se sfătuie-mpreună,
 În cinzeci de ani de sfat
 Sau scuipat și înjurat,
 La coșciugul mortului,
 Ca la ușa cortului,
 Mari ciocoi și mici ciocoi,
 Ciocli vechi și ciocli noi,
 Corbi în stoluri, cîteșcite,
 Ca pe hoituri, tăbărite,
 Duminicănd acelaș leș
 La mîncare înțeleși.
 Numai că o nvățătură
 Le începe de la gură,
 Pe cînd alta, cu alt cîntec,
 Îi îmbucă de la pîntec.
 Și dihonnia lor ține
 De o viață și mai bine,
 Și cu toții, în sfîrșit,
 Se îndoapă liniștit.
 Gîlcevindu-se frumos,
 Ciocul le-a ajuns la os.
 Acum, vezi, Măria Ta,
 Dacă domnii-or mai scăpa,
 Două reguli nu încap.
 Toți vom tăbări pe cap.
 Tărtăcuța asta-ncurcă
 Și dă domnilor de furcă.
 Cei un cap? Nimica toată.
 Brațe trebuiesc și gloată.
 Omul este de folos
 Numai de la gît în jos;

La arat, la secerat
E mai bun de cap scurtat.
Între umeri de năpîrci,
E de ajuns un bumb de zgîrci.

Te trezești și te mai miri
Cu panduri și Vladimiri
Și cu lumea de strînsură,
Care-ți bagă pumnul în gură
Și te scot și din moșie,
Să le faci cărașie.
Vodă, Doamne, ia aminte:
Asta vine de la minte,
Arz-o focul de prostie.
Răzvrătire, haiducie,
Ură pe proprietar,
Astea vin de la tipar.
A fost bun cîndva tiparul
Cînd scotea Aghiazmatarul
Și molitvele, la schit,
Dar pe urmă s-a lățit.
De la slovă, de la buchi,
S-a întins ouînd păduchi.
Blăsteme Mitropolia
Gîndul, scrisul și hîrtia.
Litera de fier, cerneala,
Teascul, cartea și momeala
Strecurată prin cuvinte,
Drept simțiri și învățăminte.
Nu e de răbdare zăbavă,
Cugetarea e otravă.
Deocamdată, prinși de spaimă,
Cuscii nu se mai defaimă.
Și cumnații au uitat
Cît de mult s-au înjurat
La Cămară și Senat

Albii¹, cum își zic, și roșii²,
Nu mai fac azi pe cocoșii.
Spilcuiții de coconi,
Din fuduli ajung claponi.
Cucurigu! sus, pe claie;
Jos, în ploaie, cucuvaie.
Ieri deștepți, și astăzi proști,
Cînd îi vezi nu-i mai cunoști,
Milogindu-se între ei
Pentru cîte un crîmpei.
Țandări, zdrențe de idei.
Cum veni năpasta
Asta
Și ce este de făcut
Să rămîie ca-n trecut?
Mîntea, atîta de bogată
Și îndrăzneată altădată
La arenze și la venit,
Într-un ceas a sărăcit.
Într-un ceas vijelios,
Timpul s-a întors pe dos
Și se stinse de odată,
Ca o lampă răsturnată.
Toate fețele mărețe,
Tinerețe, bătrînețe,
Sau schimbat într-o secundă.
Unde să se mai ascundă?
Și chirciții și înnații
Seamănă unii cu alții,
Ca pisicile fătate,
Numai că într-altfel pătate.
Din zorzoane și din mască
Sau ales doar cîlți și iască.

¹ Albii: partidul conservator (n.r.).

² Roșii: partidul liberal (n.r.).

Ce viteaz era pe cal
 Falnicul domn general,
 Când, trecînd frumos pe stradă,
 În ținută de paradă,
 Sărăta la Zece/Mai!
 S'a ales un putregai.
 Ca și el, legiuitorii
 Sînt în zilele vîltorii,
 Strînși în rînd
 Și tremurînd.
 Fără vajnicul lor ifos,
 Pare căs bolnavi de tifos.
 Parcă fața le-a rămas
 Retezată de la nas.
 Cum începe balamucul
 Le și zboară'n vînt surtucul
 Și rămîn în pielea goală.
 Nu e șagă, e răscoală,
 Dar mîndriile trufașes
 În izmene și'n cămașe.
 Insul cel adevărat
 E un strîmb, un cocoșat.
 Desfășat de blăni și șube,
 Dedesubt e numai bube.
 Cîte decorații are
 De la gît la cingătoare,
 De la ceafă pe spinare,
 Zace copt, subt fiecare
 Licărire, un puroi
 Și nu poate da'nnapoi.
 Din buboaiele stătute,
 Scos din el, ciociul pute.

DOINĂ

Îi țeș țării, pe gherghef,
 Fire'n jur, ca de sidef,
 Să ne sugă, ca pe muște,
 Când se țin să nu nempuște.
 Toți păianjenii domnești
 Stau la pîndă'n București
 Și apucă, pe furiș,
 Oamenii'n păinjeniș.
 Făcuți ghem, pe dedesubt,
 Și-i păstrează pentru supt;
 Iar păianjenul cel mare
 Stă în mijloc, ca'ntr'un soare
 De mătase.
 Coase firul și-l descoase
 Și-l așează, să se joace,
 Mai încolo, mai încoace;
 Îl înnoadă, îl deznoadă,
 Împletit tot pe altă pradă,
 Ca să prindă, ca năvodul,
 În lăuntru tot norodul.
 Poate nici nu te-ai gîndit
 Că un băț doar, de chibrit,
 Ar da foc într-o clipită
 La mătasea împletită.

DOINĂ DIN FRUNZĂ

La Mitropolie'n față
Parcă-i slujbă, parcă-i piață.
Droaia de cu dimineată,
Ca la urs, ca la paiață,
Ca la târg și iarmaroc,
Sambulzit, și nu e loc
Să arunci de sus un ac.
Tîrgoveții totuș tac,
Șintra'tîta omenet
Scapă șoaptele încet,
Numai șoapte,
Parcă-ar fi un miez de noapte,
Pe muștește, ca de frică,
Spaima mută că se strică.
E o mare
Adunare.
Deputați și senatori
Sau trezit la cîntători.
Carnea tremură pe ei,
Ca frecată cu ardei.
Ochii nu și-i mai închid.
De opt nopți n-au mai dormit.
Națipesc nițel măcar,
Că se'neacă și trăsar.
Cîte un fior de ghiață
Le furnică pielea creață,

Întrebîndu-se alandala
Cum s-o fi ivit răscoala
Și de ce și pentru ce.
Dar mai bine-i a tăce
Și-ai îngenunchië pe brînci,
Că păcatele-s adînci.

E ADVOCAT

E avocat vestit, dar cam peltic.
Avea ceva subt limbă, încă de mic,
De cînd umbla cu gîștele prin sat,
Nebănuît că iese un mare avocat.
Dar gura slută poate fi o vină,
Dacă citezi din greacă și latină,
Și dacă te vădești în stare
Să aperi cu doi clasici un hoț de buzunare?
O mare pledoarie dezleagă și păcatul,
Că hoțul își împarte venitul cu avocatul.

Cînd s'a întors bursierul cu doctorat în țară,
Nu sînt cinci ani, stătea pe dinafară,
Și n'avea nici pingelele întregi
Neîntrecutul tînăr om de legi.
Dar și a nteles chemarea bine
Și a făcut și el ce se cuvine,
Cînd n'a avut nici pat, nici blid,
Că și a ales cel mai bogat partid
Și s'a înscris fanatic devotat,
Ca să ajungă ntlî « băiat de stat »,
Și mai tîrziu de așijderea « bărbat ».
A stat cea stat la colț, și apoi lungit,
Și ceasul care sună la vreme i'a sosit,
Și n'a sunat dogit.

Cel mai isteț flăcău, din opt copii,
În cîțiva ani făcuse trei moșii.
Sătean de mămăligă și de ciorbă lungă,
Știuse să se facă ciocoi și să ajungă.
Și a mai ales și o specialitate:
Moșia cîștigată n proces pe jumătate.
Ca să cîștige n fals moștenitorii,
Erau mobilizați toți autorii,
Franțuzi, germani, romani și toate
Textele lungi de prin antichitate.
El aducea, de acum și din anțărți,
La curte, o căruță de secretari și cărți.
Era o bucurie și o mare sărbătoare
Cînd maeștrul, opt ceasuri în picioare,
Aplaudat de domni și de cucoane,
Mai dobîndea o mie de pogoane,
Un nou conac, o moară, un rîu și un suhat,
Cun testament din patru sau unul fabricat.

Dintr'un proces ieșise n Capitală
Și o casă boierească și mare cît o școală.
Birouri, cu intrări și cu ieșiri,
Ca tihna, de tăcute, a unei mînăstiri.
Uși leneșe pe ghinduri, cu căptușeli de piele,
Umplute cu saltele,
Și secretari cu o treabă fiecare,
Dactilografe, secretare,
Dulapuri de arhivă, cu dosare.

Hoțiile sublime, afaceri așa zise,
Sînt studiate n taină, cu ușile închise,
Concesii și contracte, cu drept de monopol.
O simplă neghiobie le poate da de gol.
Mascate de o nevoie de stat, de vreo uzină,
Se nîmplă tîlhăria să iasă la lumină.

Un deputat mai gureș sau cu principii sfinte,
 Uitat să-și ia răsplata tăcerii dinainte,
 Amenință să scoată-n vileag, la timp, neuns,
 Urzeala și tertipul cu meșteșug ascuns.
 O izbucnire-a bubei lăuntrice, deodată,
 Ar mai mânji și fețe părute fără pată.
 Un zvon, cîndva, făcuse pe omul de onoare,
 Încrezător în șefii mai mari, să se omoare.
 Cînd zvonul ar ajunge știut întemeiat,
 Puroiul s-ar întinde și-n sus, pînă-n Palat.
 Dibaci să o strecoare prin Cod, maestrul știe
 Să piardă o cărare ce duce-n pușcărie.
 Rețeta îi aduce în lada din altar
 Alt aur, milioane, pachete numerar.

Maestrul e și-un mare gospodar.
 El cheile cămării le poartă-n buzunar,
 La tribunal, la Curtea de Apel,
 Casație, consilii și-n minister, cu el.
 Se teme, jupîneasa, că-n lipsă, s-ar putea
 Să-i fure-o linguriță de zahăr și cafea.
 De trebuie să-i facă vre unuia vreo plată,
 Astupă cu spinarea, în ușa-n cet căscată,
 A casei lui de fier,
 Lăuntricul mister,
 Grămezile de suluri și hîrtii
 Albastre, cîte-o mie, în vraf, cîteva mii,
 Că s-ar putea vreodată să-i ceri să temprumute
 La mare trebuință, cu lei vreo două sute.
 El se păzește bine de-asemenea-n tîmplare,
 Plîngîndu-se într-una că e sărac și n-are,
 Clădit pe temelia unui tarif robust.

Ca să-și admire capul, și-a ridicat un bust
 La poarta din grădină, cu toate că îl doare
 Că nu-i în uniformă de general călare.

S-ar potrivi cu calul sau iapa minunat,
 Căci e, din plămădeală, bărbat răscăcărat.
 Mai e și om de artă, poet, bibliofil,
 Și simțitor la toate, încă de mic copil.
 Cînd alți copii scursoarea pe buze-o ling
 și-o-nghit,
 El și-o ștergea cu palma, ștergîndu-și-o pe zid.
 Biblioteci legate îi căptușesc pereții,
 Împodobiți de rame; portretul tinereții,
 Icoane și tablouri, covoare țărănești,
 Și porțelanuri rare, chineze; tăvi și cești.
 În mijlocul odăii, un crucifix splendid
 Lărată legătura cu omul răstignit.

De ziua lui, poștește la masă pe confrăți,
 Și ei primesc să meargă, deși se știu furați;
 Căci trebuie. Maestrul stă bine-n lumea mare
 Și poate avea nevoie de-o proptă oarecare.
 După ospete, jocul de cărți îndătinat
 Plătește cu dobîndă ce bei și ce-ai mîncat.
 Maestrul, orice-ai face, cîștigă el la joc,
 Că are pe sub masă și-n mîneacă noroc.
 Tu-ți pierzi pe-n cetul banii, dar el te împrumută
 Din ce-ai pierdut cu-o sumă de-asemenea pierdută.
 Beția pățimașă te prinde și te fură
 Și ea, ca și maestrul, la cărți și băutură.
 Încît, cu punga luată mai faci și datorii,
 Și-un mezelic la țuică te ține zece mii.
 Și jaful măsluirii pe față este-n stare
 Să fie datorie, numită de onoare.
 Se poate ca la termen să n-ai destul bănet.
 Atunci îi lași inelul și ceasul amanet.

Bătrînii lui, părinții, încep să se-ncovoaie.
 Cojocul le miroase a brînză și a oaie.
 Ei vin de zece poștii, în car, la București,

Ași mai vedea vlăstarul, și aduc de acasă vești,
Că leagă bine grîul, săcara și ovăzul,
Că tremură moșia de spic, cît ține văzul,
Că vacile s frumoase, dau scroafele să fete,
Și cînd vorbesc cu «Dînsul» nu îi mai

zic «băiete»,

Ci «Domnule Ministru», «matale», «dumitale»,
Și el primind sfiala parc-ar primi parale,
Părîndu-i rău că plata aceasta nîrziată
Nu poate fi în palmă, ca banii, numărată.
Obîrșia l jignește, că din opincă vine,
De taică su i cam silă, de maică sa rușine,
Doi bădărani de țară, croiți ca din topor,
Lăsînd duhori de cocini, de grajd și de dihor.
Ar da cîte odată bătrîna să l sărute,
Dar buzele i sînt parcă n ghețate și cusute,
De cînd le a spus feciorul lor drag, să nu se știe
Cum va, n bucătărie,
Cum că ar fi părinții conașului temut.
Ia spovedit de asta de mult, de la nceput;
Să spuie cuconiții și slugilor că fac,
Ea n curte, el în staul, o slujbă la conac.

De o vreme, avocatul golan, de pînă ieri,
Dorește să se tragă din neamuri de boieri.
A pus să se găsească un zapis, vreo hîrtie,
Să i dovedească spița de veche boierie,
Cu slove n cîrligate, chirilice, și, poate,
Cu stemă, șoim sau cioară cu ghiare, jumătate,
Alătura de o spadă și un coif vîrît în scut,
Să i facă și pe plicuri trecutul cunoscut.

Așa se face, mare, că bietul de țăran
Rămîne singuratec, uitat din an în an.
Odrasla lui stricată îl ține, ca pe vite,
Să tragă n jug la moara lichelei ciocoite.

CAUZA CAUZELOR

Nevinovați ca îngerii, se ntreabă
Dintre boierii oameni mai detreabă
Ce s a n tîmplat și ce le a mai lipsit
Că satele s au răzvrătit,
Așa deodată, fără pregătire.
Boierii au dreptate să se mire,
Că ei s au înțeles destul de bine cu sătenii.
Crăciun, și Paște, și Blagoveștenii,
Și Bobotează, hramuri mari, cu clerici,
Îi adunau pe toți pe la biserici
Și sărutau icoanele mpreună.
Ce? i a oprit cumva, cînd se adună,
Vre un stăpîn să se închine?
Așa că unii cu alții trăiau bine.
La masluri, la botez, la n mormîntări,
Molitvele s aceleași citite ntre cîntări.
Clopotnița și toaca nu sună pentru toți?
Atunci ț ai bate capul și să n țelegi nu poți,
Trăind duhovnicește, în pace, mic și mare,
Să ia sfîrșit deodată asemenea m păcare?
Vezi, nu știi cum se poate,
Uitînd de liturghie, să intri în păcate.

Unii, vorbind aiurea, spun că țăranii mulți,
Flămînzi și goi, trec vara și iarna tot desculți.
Păi, asta lor le place și n are nici un rost
Să i pui să se îndoape opt luni pe an de post,

Să se îmbrace-n şube, ca noi, şi să se încalţe.
 Cine-ar mai face spicul şi bobul să se nălţe,
 Eu, dumneata, ministrul, avocatul?
 Priceperi la ogoare le are numai satul.
 Şi tot dintr-o sminteală a minţii se mai spune
 Că singuri noi petrecem în case mari şi bune,
 Pe când ei stau cu porcii şi vitele-n odaie,
 Grămadă peste claie.
 De altminteri, pentru gură
 Le ajunge-o mămăligă, la plug, cu o murătură,
 Şi o doniţă de apă
 La desfundat şi sapă.
 Nu-i nici o potrivire între ţărani şi noi.
 Ei sînt scutiţi de sarcini şi n-au, ca noi, nevoi.
 Nici nu-şi dau bine seama cît sînt de fericiţi
 Țăranii noştri simpli şi iubiţi.
 Noi, ceştialaţi, boierii, cum ni se zice, cultii,
 Stăm numai cît se cere cu leaota şi mulţii.
 Întortochiaţi la minte, la fire şi simţire,
 Avem chemări şi dreptul obrazului subţire,
 Că fără ierarhie şi elită, o ţară,
 În loc să se ridice, amăninţă să piară.
 Săteanul nostru nu e mojiş şi năzuros,
 Primeşte-orice şi ne vorbea frumos.
 Şi tînărul, şi unctionaşul, şi bătrîna
 Răspund întotdeauna: «Trăiţi» şi «Sărut mîna».

Un medic îndrăzneţ
 Fusesse dat afară din slujbă, la judeţ.
 Într-un raport de o coală, trimis la Bucureşti,
 Scria, nepriceputul, tot soiul de poveşti.
 Cică din lăcomie şi din neruşinare
 Şi din dobitocie, noi nu sîntem în stare
 Să ne cunoaştem vina în răscoală;
 Că sărăcia neagră entinsă ca o boală;
 Că noi purtăm păcatul că satele se scoală.

Eram numiţi o şleahţă, tîlhari şi negustori,
 Leşiţi de sub tejghele, călăi şi lipitori.
 Că de-am fi fost încaltea boieri de neam ales
 Am fi mai de-nţeles.
 Hrisoavele, de pildă, ascunse-n fund de ladă,
 Scrise pe piei de iepuri, ar face o dovadă.
 Dar ce-au ajuns moşnenii şi răzeşia lor,
 Vîndută cu prăjina? De risul tuturor.
 Boierii aştia şanţoşi, cu tălpile-n ţărînă,
 Vin cu căciula-n mînă
 Să ceară bănciorul cu boabe împrumut.
 Şi medicul, mîrşavul, pe toate le-a văzut.
 Moşierii şi arendaşii au flămînzit ţăranul
 Şi îl trudesec tot anul.
 Îl ţin ca pe o vită,
 Şi vara, ca şi iarna, în viscol priponită,
 Cămătărit cumplit,
 Şi-l ţin şi-n nămolit
 Şi îngropat în sate de bordeie,
 Bolnav şi el şi proasta lui femeie.
 Fără un dinte-n gură, îţi ia, când nici nu ştii,
 Un deget şi ţi-l trece, prin bale, pe gingii.

Copiii zac de guşter şi coptură,
 Țîşnită din ureche şi ochi, ca o untură;
 De oftică, de friguri, de scrofuri şi pelagră,
 De uscăciune sau de bubă neagră,
 Şi mor mai mulţi de două ori,
 Decît trăiesc cu gîlci în subsuori,
 Cu abube, falcăriţă şi umflături,
 Când dîrdîind pe prispă, de frig, când de călduri.
 Pruncii la sîn le smulg, să morfolească
 Țîţele maicii, ca de cîlt şi iască,
 Parcă hrănită numai cu bozii şi ciuperci.
 Sugacilor le unge limba cu zer şi terci.
 Noi sîntem pripăşiţii şi ai vremurilor grele,
 Care au dat de-a lungul bărbaţi, dar şi lichele.

Ca să-i încingă lanțul de robie,
 Noi am fi pus în sate și o jandarmerie,
 Să le păzească zilnic și sufletul, și gândul,
 Cu pușca, pînă-i vine și starostelui rîndul.
 Cine murmură, Gheorghe, Dumitru ori Ilie,
 E ridicat de-acasă și închis la pușcărie.
 Cu asemenia palavre și născociri murdare
 Și-a mîzgălit raportul și doftorul Cutare,
 Dar l-am trimis «la urmă» spre strînsă cercetare.

CULTURĂ

Așa fiind povestea, li s-a făcut lumină
 Și-au judecat stăpînii că mîna doar streină
 S-a strecurat în țară și-a împins-o la răscoală
 Ascunsă-n vre o claie de fîn sau în vreo oală.
 Au căutat-o bine, dar clăile luau foc
 Și oalele crăpară, și n-au avut noroc.
 Atunci, se răzgîndiră, să fie cercetate
 Scrisorile studenților din străinătate.
 Poliția streină sluja pe cea din țară,
 Le dezlipea trimise, primite din afară,
 Și copiile fură trecute-n București
 Potăilor lihnite de vinovați și vești.
 Nici un băiat de-al nostru, din școli, n-a fost să fie
 Tîrît de zor-nevoie în vreo vinovăție,
 Și fără capi cu carte și fără fi-nvățați,
 Sătenii fură-n țară cu miile-mpușcați.
 Că vinovată fuse, de și-a ieșit din fire
 Poporul, preacurvia de sus, din stăpînire.

Cînd am făcut atîtea școli
 Am înțeles să iasă advocați,
 Contabili, ofițeri și doctori pentru boli,
 Dar nu aveam nevoie de prea mulți învățați.

Mai multă carte duce, precît văd,
 La lipsă de respect și, la tot pasul,
 Cobesc golani și moarte și prăpăd,
 De cum își vîră-n treaba noastră nasul.

Stăpînii țării sîntem noi, moșierii,
 Că țara-i împărțită între noi.
 Să vie să ne-arăte hotarele puterii
 Și legea datoriei obștești niște puțoi?

Le-am dat învățăături, ca să ne fie,
 În slujbe, de folos și devotați,
 Să ție fiecare de-o moșie,
 Fiindu-ne-n provincii și-n București argați.

O teapă nouă și nebănută,
 Așa-numiții scriitori,
 Se și ivi în slova tipărită,
 Numindu-ne dușmani și asupritori.

Dobrescu-Argeș, Arion, Vlăhuță,
Kogălniceanu și alte haimanale
Au și nceput țărani să i asmuță
Alătura de unul, pe nume Caragiale.

SCRISOARE

Din țară în țară

Iubitul meu, de cînd lipsesc de-acasă,
Am colindat din țară în țară mai frumoasă,
Pe unde cînd te plimbi, în mers ca papagalul,
Înveți ca papagalul să strigi în patru limbi.
Mai trece cu vederea și rogu-te mai iartă
Că nu ți-am scris din toate orașele din hartă.
Mă recunosc, aproape ca în oglinda spartă.
Cînd țara ni se zbate adînc în foc și noapte
Îți scriu din țară în țară, în nouă sute șapte.
Tu, spune-mi ce i pe-acasă — ce i nou,

ca și în trecut,

Dar trebuie să ți fie un lucru cunoscut:
Scrisorile primite, cît și trimise vouă,
Sînt desfăcute toate, aici, de o slugă nouă.
Guvernul ia cojocul, la noi, de pe țărani,
Că i trebuie la plata polițiilor bani.
Își are pretutindeni agenți cu leafă mare,
Că fără ei de o treabă ca lumea nu i în stare.
Ei țin cîte o arhivă a lor și o pecete
Legală, dar păstrată poliției secrete.

La noi, stăpîni pe țară și porțile Gheenei,
Moștenitori ai vremii sînt frații Brătienii,
Sînt trei într-o treime,
Aidoma la suflet și față și în nălțime.
Ca niște popi, cu barbă.
Păstrînd asemănarea, stufoși de-atîta iarbă,
Cu cel de altădată,
Tot Brătian, și tată.

Răscoala plugărimii lor nu le e pe plac.
 Vulpoi și viclenii se prefac
 Că n-ar pricepe pricina de boală
 Care, ambrîncit țărani cu furcile, n-răscoală.
 Ca să le pară mîinile curate,
 Dau zvon că răul vine doar din străinătate.
 Și caută prin lume pe cei care instigă
 Să scapere, n-bordeie uscata mămăligă.

Poliția le cere polițiilor treze
 Să caute românii și să-i supravegheze.
 Cîte un șef ministru, slugoi de teapă, n-naltă,
 Slujește asupra rîi din țară, de unealtă,
 Dușmanilor dreptății țărănești,
 Și zi de zi dă seama, n-raport la București.
 Scrisorile din patria, n-viltoare
 Sînt luate în de, aproape cercetare
 Și strînse în dosare,
 Și pe cînd inima ne plînge
 Că neamul e, necat în sînge,
 Poliția, cu altele, n-țelegă,
 Scrutează lacrima de, acasă
 Și judecă suspînul interzis,
 Dintr-un dosar, pe care-l ține, nchis.

Nu s-au aflat din vrafu de scrisori
 Nici vînzători și nici instigatori.
 Nici asta Brătianului nu-i place
 Și ține adevărul ascuns în el și-l tace,
 Ca un buboi, și coace.

UN COLȚ DE ȚARĂ

Un colț de țară urcă lin Carpații.
 E al ciocoiului, și prost și îngîmfat,
 Care, și tot strigă de un timp argații,
 Să ducă vitele la adăpat.

Conacul gol și staulele, s-goale.
 Nici un argat nu e să dea răspuns.
 Sătenii, hotărîți să se răscoale,
 Sau înțeles cu toții într-ascuns.

E zgomot și neliniște de foame,
 La vaci, la cai, la oi și boi.
 Ciocoiu, ar vrea să-i prindă, să-i înhame,
 Aduși legați argații înapoi.

Jandarmii, popa și învățătorii
 Tînjesc, de parcă fiecare, i-mort.
 Prefectul știe ce cam vrea poporul
 Și scrie stăpînirii un raport.

Dar pînă una, alta, n-ncercă
 Ciocoiul să dea vitele la apă.
 Dar ce? lăscultă vre o vacă, parcă?
 Și cu îndemnuri proaste vitele s-adapă?

Ar vrea să le adunem în bătătură.
Nici una de pe loc nu se urnește.
Ar vrea să le îmblânzească, dar vorbești
parcă-njură
Că vitele nu știu stricat pe franțuzește.

De-o viață joacă riga, seîntinde, se răsfață.
Strein, mîncălar bubă, de țarină și vite,
Nu știe ce e gîscă și crede că e rață
Și nu deosibeste pe cal nici pe copite.

Cei cu maimuțele-astea rase,
Cu geam la ochi și cu nădragi pe dungă,
Înhăimărate ca la parastase,
În straie negre și cu coada lungă?

Se uită boii, vacile mirate
La maimuțoiul ăsta de sîrmă, cîlți și cîrpă,
Cu vorbe ntortochiate în gît și scilciate,
Că lui și lor lehamete și scîrbă.

Căţelul se repede la desculţi,
Fără-mă de bot negru bălţat, de catifea.
Între dulăi şi oamenii cei mulţi,
În sat, întreg e singura lichea.

TRECÎND CIOCOÎUL

Trecind ciocioul, ieri, prin arătură,
Numai laud că zbiară și mănjură.
Ce ți-am greșit, boierule, zic eu,
De mă tot faci tîlhar și derbedeu?
Am pungășit la ușa dumitale,
La seceră, la săpă, la parale?
Dacă e vorba să ne dăm pe față,
Hotia de la curte și ciocoi se nvață.

S-a înnegrit, de mult cîi otrăvit,
Că-l țintuiam cu ochii și nu m-am căciulit.
Ar vrea, căi, de! cocon,
Să-i ies în drum dera bușea, cu vorbe de plocon.
Îl ustură fîcătii și-l arde la rărunchi,
Că, dacă trece el, nu îngenunchi.
Nu ajunge că ne suga, mai face și pe sfîntul,
Călcălar vaca neagră și-l mîncea pămîntul.
Las' că-i clocesc eu una, să n-o mai uite, tată,
Că pus la primărie jandarmii să mă bată.
Ce mai boier și ăsta, de marfă și cîntar!
Tat' su fusese piață plăcîntar.

RAPORT DE PREFECT

Eu, Domnule Ministru, m-am silit,
Cu sfaturi bune și povește multe,
Să potolesc județul răzvrătit,
Dar nimenea nu vrea să mai asculte.

Proprietari, boieri și arendași
Sînt speriați și umblă ca guzganii.
Și încolțiți, simțindu-se vrăjmași,
Doresc să se împace cu țărani.

Însă adunați de mine laolaltă,
Nu am putut să le mai dau de rost.
Stăpînii lasă lucrurile baltă
Ca să rămîie toate cum au fost.

Îndemnurile mele în pustiu
Sînt socotite niște vorbă goală.
Mă tem, mă rog, pe cîte văd și știu,
Că se ntețește ura în răscoală.

Sînt semne rele în fiecare cătun
Și neguri în virteje peste țară.
Fiți, Domnule Ministru, așa de bun
Și dați-mă din slujba mea afară.

TELEGRAMĂ CIFRATĂ

Sînt informat că indivizi suspecti
Colindă țara-n lung și lat.
Dați ordin, Domnilor Prefecți,
Să fie fiecare prins și arestat.

Le bagăm cap țăranilor că sînt
Îndreptățiți să ceară drepturi noi,
Și pe deasupra și pămînt,
Și pășunat la vite și la oi.

Unul, Coșbuc, a scris și o poezie,
Împrăștiată-n țară pe ascuns.
Luați peticele astea de hîrtie
Și constatați prin cine au pătruns.

Ațîțătorii împărțesc broșuri
La toți sătenii și nepricepuții.
Ei nu înțeleg, din sate și păduri,
Tîlcul înalt al marei Constituții.

Ea e făcută pentru cărturari,
Judecători, miniștri și адвоcați.
Rog, repede, trimiteți comisari
Prin țîrguri și oboare, și arestați.

Vă fac direct răspunzători,
De nu stîrpiți îndată mătrăguna.
De ce avem atîtea închisori,
De parcă n'am avea nici una?

Aștept rapoarte, de urgență,
Că aîncetat netrebnicia,
Și scrieți-mi cu titlul «Excelență».
Trăiască Regele și Dinastia!

RĂSPUNS LA TELEGRAMĂ

Conform cu ordinul secret primit,
Fiind indispensabilă urgența,
Am înzecit îndată șiînsutit
În tot județul nostru vigilența.

Și ca să nu mai întîrziți,
Am luat măsuri imediate
Ca, zi și noapte, moarte, vii,
Să fie forțele mobilizate.

Am interzis joi tîrgul săptămîinii
Și horele, duminica, la sate,
Și am muștrat holtei și bătrîinii,
Și am închis și cîrciumile toate.

Drept, mișună suspiecții peste tot,
Dar cu jandarmi călări, satești,
Am arestat și dus convoaie, cot la cot,
Trei trenuri cu spioni din București.

Căci, fără inutilă cercetare,
Am luat suspiecții ca din oală.
Aștept noi ordine suplimentare.
Semnat: Prefect de Dorohoi, Tîndală.

Postscriptum: Printre arestați
Sînt unii costumați și deghizați
În popi și militari.
Ei sînt spionii cei mai mari.

REPLICĂ LA RĂSPUNS

Așa-nțelegeți ordinul primit?
Pesemne că-ați înnebunit.
Ați arestat în gări și-ați dus la beci
Miniștri, deputați, cu doamne, vreo cincizeci.
Cusătita nu v-ați mulțumit,
Ați dus legați și un mitropolit,
Și un general de stat-major,
În văzul tuturor.
Dați drumul iute și le cereți scuze.
Două din doamnele miniștri sînt lehuze,
Și o prezidentă e gravidă.
Dar mintea procurorului e tot stupidă?
Mîncăpuiam căveți sub pălărie
Oleacă de psihologie.
Așa arată un agent suspect,
Nemernicule domn prefect?
Suspectul se cunoaște-ndată
După figură, guler și cravată.
Nițel să-ați fie ochiul exersat,
Că lai și identificat.
Pare deștept și-i îmbrăcat corect,
Și e amabil, domnule prefect.
Poartă ochelari și are și ghiozdan.
Pîndește ca un pehlivan.
Din gest, din vorbă-l recunoști,
Numaidecît și de la zece poști.
Îl urmărești și vezi ce soi și hal
Ar putea fi de intelectual,

Vreo javră de student sau scriitor,
Așîător plătit și trădător.
Cu toate că bacalaureat,
Constat că sînteți idiot sau beat.
Destituit de o cam dată,
V-am dat pe loc și'n judecată.

FLĂMÎNZENII

E zarvă, zbucium, grijă în guvern,
Că zilele răscoalei nu se aștern
Ca foilentocmite pe muchi, de călindar,
La fel de o potrivă, pe colțuri și'n chenar.
Una-i mai scurtă, alta e mai lungă,
Și marginile nu pot, în teanc, să se ajungă.
Una-i curată, albă, lină, goală,
Parcă n-ar fi armată și răscoală,
Și nu se poate ține o bună socoteală.
Ar vrea, cînd le împreună, guvernul, și le strînge,
Să fie zilnic roșii, cu sărbători de sînge.
Guvernului îi place un tot și simetria,
Dar nu-și mai face bine poporul datoria,
Că nu-și pîrăște frații și nu dă la lumină
Ce se ascunde'n gîndul lipsit de disciplină.
De pildă, trenul, care, cu sute de țărani
În lanțuri, se oprișe în stația Pașcani.
Vagoanele de vite îi aduceau la Iași,
Să ia osînda ocnei, de hoți și de vrăjmași.
Frînarii, și hamalii, și muncitorii'n gară,
Trufași, să'nfățișeze ceva, și ei, în țară,
Cu de la sine voie, aiurea și obraznici,
Au slobozit țărani și-au dezarmat pe paznici.

Răscoala izbucnise deodată în Moldova,
La Giurgiu, la Caracal și Craiova,
Pornind din suferința celor smeriți și blinzi.
Tu ține minte satul flămînd, numit Flămînzii.

BOIERII

În țară, două soiuri de boieri
Împart puterea între ele,
Boieri de-o zi, boieri de ieri,
Stăpînitorii vieții mele,
Și unii, și alții de pripas,
Și nu le poți mai da de nas.

Unii purced de la Fanar,
Și alții de la coada vacii,
Dar întăriți cu acelaș har,
Să sugă țara și săracii,
Și toți de-o teapă și un soi,
Și unii, și alții sînt ciocoi.

Dintre clănțai și învățători
Se pregătește-a treia treaptă,
Omizi, gîndaci și lipitori,
Și alt supt, mai crîncen, va să-nceapă,
Căci corciturile dădură
Pe cea de-a treia corcitură.

Și fiecare cînd se cheamă
Cumva, cu numele bălțat,
Și se prefac, ca-n panoramă,
Că se înfruntă și se bat,
Dar ca și corbii, pe un leș,
Sînt întru totul înțeleși.

Cînd crede împlinit sorocul,
Sufleurul face semn să vie
Alți măscărici să ție locul
Și țara luată cu chirie —
Și unii vin, și alții pleacă
Lăsînd-o mai în jale, mai săracă.

VACILE

Un arendaș de țară, dintr-o mie,
A luat moșia Culmea cu chirie.
Hapsinul stoarce nouăzeci de vaci
Mărește și bogate mulgătoare.
Îți dă la mulș o vacă, dacă-i plăci,
De două ori pe zi câte-o căldare.

Văcarul Stan le cântă și le spune,
Și-n mîna lui se lasă de plăcere,
Și, către seară, vine să adune
Stăpînul, lapte, cinzeci de ciubere.

Dar Stan e gol, pe cît îi plin jupînul.
Mălai — doi saci pe an, copiii — cinci.
Stăpînul crapă de belșug. Ruminul
S-a tot sfrijit și n-are nici opinci.

Tînjind doi ani, trei ani, să-și cate
Un rost mai bun și mai cu spor,
Nu s-a putut lipsi de vacile bălțate,
De sufletul și prietenia lor.

Într-un zîntii, stăpînului i-a spus,
Că-l aștepta la ușa de la scară:
— « Rămii cu bine, eu m'am dus ».
Se răscoli boierul ca o fiară.

Și boboșat, și roșu de mînie,
Voi să dea cu palma, ca năuc.
Dar Stan răspunse: — « Sfîntă boierie,
Nu ridica mai sus, că ți-o usuc ».

De-atunci, cucoanele, sumese,
Se străduiesc să mulgă în zadar,
Și-nvierșunate că nici strop nu iese
De lapte, au trimis după văcar.

— « Îți dăm ce vrei, cît vrei și bașcă.
Întoarce-te la vacile vădane,
Că nu ne mai dau lapte nici o ceașcă,
Și se zăpresc și ugerele, Stane. »

Se-ntoarse Stan, și vacile iubite
Au scos un muget lung de bucurie.
Săracule, blăjinele de vite
Se dăruiesc de-avîntregul numai ție.
Că de la vaci pînă la țîța oii,
Urăsc adînc și vitele ciocoii.

ARENDA

Boieruși dă moșia, în arendă,
Cui dă mai mult, și are, pe agendă,
Tot soiul, scris, de mușterii,
Și gospodari, mai buni de pușcării.

De unde are el moșia nu se știe,
Că toți boierii au moșie,
Din furnituri, comenzi și misitii,
Din orzul cailor de la armată,
Advocatură, soldă sau camătă furată.
Odată și odată, și în zestre, la nceput,
Și în moșteniri, sămânța-i un jaf necunoscut.
Scriind de vitejie, istoricii, dibaci,
N-au glas despre pământul răpit de la săraci.
Au grijă să câștige, tăcînd, ce li se cade,
Călătorii prin lume, înscăunări și grade.

Boierul dă pământul cu sate, cu țărani,
Vînduți iobagi și robi, pe bani.
De pildă, două sute de săteni,
Ca niște tîrnuri, hîrburi sau bușteni.
Orbii, ologii, ciungii, mușii, șchiopii
Stau la pomeni și la coliva popii,
Cercînd să dea o mînă de ajutor
Cîte un slut de ochi sau de picior.

Într-un cătun mai zace, fost soldat,
Un chip de om trei sferturi mai scurtat,
Dintr-un război mai vechi cu turcii,
Și ciugulește ciocul curcii
Medalia tîrîtă pe subț pat,
Cu care Vodă pieptul iva scuipat.

Îi trebuie boierului dichis
La București, la Viana și Paris,
Lingăi, lichele, șteofale, să petreacă.
Se întoarce, ia bănet și pleacă.
Hoțit la dijmă, la împrumut și muncă,
Degeaba ochii robul și-i aruncă
Ba la prefect, ba sus în cer.
Urechile sînt surde, sînt de fier.
Un arendaș aproape legiuir
Să și scoată o arendă înzecit.

Vezi, dacă ceri tot mila tuturor?
Dumitre, pune mîna pe topor!

EVOLUȚIE

Cucoana ceea'n zdrențe și uscată
Mi se cunoscută. Uite cum se roagă.
Soție, amantă, astăzi hodoroagă,
Ce mare rol jucase altădată!

Făcea miniștri, șefi și domni, cam șagă,
La club, la vals, în cler și în armată,
Temută, căutată, ascultată.
A dus de nas, în cîrd, o lume întreagă.

Conceții, monopoluri, furnituri,
Treceau prin patul ei de hetairă,
Leșite din lighean și spălături.

Acestea le știai și le tăceai.
Te întrebi acum, de ce mereu te miră
Că țara stăntre zmîrc și putregai?

CUCOANA MARE

Ce zaiafet! Cucoana are
Patru moșii, trei mori și o apă mare.
O spală Suzi pe picioare,
O piaptănă'n oglindă o madamă,
O ncalță Treji, cum o cheamă,
O mbracă Jeny, Kety o dezbracă,
Și o mai giugiulește cîte o leacă.
Un profesor de dresuri și ventuze
Îi pune roșul de carmin pe buze,
Și părul îl vopsește, ca să fie
Cînd oacheșă, și cînd portocalie,
Și, după fel de feluri de masaj,
E zugrăvită ca un peizaj.
Chirurgul netezește pe la gură
Și pleoape, zilnic, cîte o zbîrcitură.
Cînd fața întreagă s'a zbîrcit,
Ca un ciorap mototolit,
Îa tras-o, pielea, n jos, în gușe,
Zgîndu-i un obraz ca de păpușe,
Întins ca sticla, neputînd să ridă,
Să nu plesnească luciul, să iasă mutra hidă.
Avea un aer țepăn și mirat,
Ca un cadavru preparat
Și pus în geam, cam strîmb de la șezut,
Să poată fi la morgă cumva recunoscut.
Ca să și ascundă gîlca de piei și vine trase,
Își încingea gîtlejul cu panglici de mătase.

Avea cucoana și un copil,
 Vestit în valsuri și cadril,
 De șizeci și vreo doi de ani,
 Frumos ca un păun între curcani.
 O barbă creată, de mitropolit,
 I se nfoia pe gulerul scrobit
 Și pe cravata lui, cea mai frumoasă,
 Cu o garoafă'n piept sau chiparoasă.
 Se răsucea'n saloane ca pe fus,
 Cu nasul tot pe sus,
 Părîndu-se totu' că miroase,
 Că, rafinată, nara i se înălțase.
 Boier de treflă și birlic,
 Nu învățase altceva nimic,
 Știînd tot ce se nvață de proști, din cărți și școală,
 Prin ghicitoare și prin bănuială.
 Avea dintru sămînță științele adunate
 În el prin har și strînse priceperile toate.
 Își legăna piciorul cu pantof,
 Vorbind la club scîrbit și filosof,
 Pe cînd sorbea lichioruri și cafele,
 Cu ochii tot pe unghii și înеле,
 Căci unghiile mîinii dumisale
 Luceau în roz, cu colțuri și vîrf, ca de cristale.
 El știe multe, dar vorbește
 Pe jumătate numai franțuzește.
 A fost numit prefect și adînc jignit.
 Ministru ar fi fost mai potrivit,
 Că el se simtea'n stare, bunăoară,
 Să guverneze nu numai o țară,
 Dar și un continent, și două,
 Cu o personalitate, se'nțelege, nouă.

Dar toate astea fuseră odată,
 Cu barba'n scîrlionți și parfumată,
 Cu ifosul boierului domnesc,
 Cu tonul țuguat și franțuzesc.

Cucoana s'a trezit tîrziu,
 Ca un copac uscat într-un pustiu.
 Moșii și mori, castele și venit,
 Încet, încet s'au mistuit.
 Vlăstarul scump, cu barba pe cravată,
 Ieșea cu gheata scîlciată,
 Și jerpelit și aproape gol.
 Se mprumuta la chelner de un pol,
 Să facă înc-o dată jocul,
 Și încercînd, la spartul lui, norocul.

Cucoană mare, sărut mîna,
 Te au luat pe sus, cu anasîna,
 Și te au mutat, bolnavă, într-un azil,
 Blajină mamă a scumpului copil.

Măreață de cucoană,
 Mîncăși o ciorbă lungă, de pomană,
 Cu un strop sărac de undelemn,
 Din strachină, cu lingura de lemn.
 Parcă te văd și astăzi cum muriși,
 Cu ochii umezi, triști, deschiși,
 Uimiți, nepricepînd ce s'a nîmplat.

La capul dumitale plîngea un cocoșat.

FUGARA

De la conac, mătuşa aiurită
Fugea-n papuci şi despletită,
Fără ciorapi, cum s-a sculat,
Şi a sărit, trezită-n somn din pat.
Se auzea un zgomot înfundat,
Amestecat spre ziuă cu lătrat.
Cioban, Vulpoi, cu Cioara şi Ursei
Se-ngrămădeau la uşa ei
Şi au simţit, în noaptea ceea rece,
Un lucru nou, ciudat, că se petrece,
Căci cîinii ştiu ce omul nu cunoaşte
Şi ce primejdie îl poate paşte.
E frig, cam luna marte.
Înfrişoată ca de moarte,
Mătuşa fuge numai în cămaşe.
Ea nu e arendaşe
Şi, văduvă şi prietenă cu satul
Încă de cînd îi mai trăia bărbatul,
N-ar fi avut de ce să-i fie teamă.
Plugarii ştiu să ţie seamă
De prietenii, vecinii lor,
Care le stau frăţeşte-ntr-ajutor.
Păcat că oamenii deplini
Se mai găsesc atîta de puţini.
Dar se plătea în ţară, ajunsă la soroc,
O veche datorie cu valuri mari de foc.

În zări ardeau conace, magazii,
Pătule, grajduri, primării,
Că lumea brazdei s-a simţit datoare
Să intre-n joc cu facle, cu coase şi topoare,
Să-ntindă-n lung pîrjolul, să doboare,
Ca să-şi ajute fraţii, care-şi făceau dreptate
În satele înveninate.

Mătuşa alerga către oraş,
Ducînd în braţe un fîraş,
Stricat şi ruginit,
Şi un crîmpei de mătură tocit.

X STANE, CĂPITANE

E țara răsculată.

—«Unde vă duceți, oameni buni, în ceată?

Că nu e zi de târg și iarmaroc.»

—«O luăm și noi, așa, într-un noroc...

Că dacă încă n-am murit,

Unchiașule blagoslovit,

Să zguduim, încăi, nițel boierii,

La începutul primăverii.»

—«V-ați rînduit să știți ce-i de făcut?

V-ați socotit?»

—«Nu, nu ne-am priceput.

Plesnește fierea-n noi și-atîta tot.

Și mergem s-o vîrsăm.»

—«Socot

Că treaba nu se face decît cu rînduială.

O să aveți, de sînge, destulă cheltuială.

Umblați atîtea poști

Ca niște proști?

Nu v-ați ales și voi un căpitan?»

—«Ba da, pe Stan.»

—«Ascultă, Stane, căpitane,

Ce-ați chibzuit să faceți la Străoane,

Că ați plecat pe jos și pe cărări,

Numai cu umeri și spinări,

Și cîte o ruptură de dășagă.

Ori e răscoală, ori e șagă.

Și dacă-i vorba, ce se alege

Cînd ați scuiat pe lege

Și nu v-ați chibzuit?»

—«Vezi, nici nu ne-am gîndit.»

Și oamenii s-au dus și dus mereu,
Cum zic, cu Dumnezeu.

Întru tîrziu, departe, se văzură,

Arzînd o zare, ca de zgură,

Și plopii-n cer, făclii.

Erau prin zare herghelii,

Cirezi, și se-auzeau, din rug,

Nechez de cai și vitele că mug.

Au spart plane lungi și canapele

Și s-au spurcat în ele.

Au doborît dulapuri și-au pus foc

În toate, aruncate la un loc,

Covoare, haine, rufe și saltele,

Foteluri și perdele,

De-a zorul.

Tablourile-au fost sparte cu piciorul.

Cămarile aprinse fură.

Nici un flămînd n-a luat o-mbucătură,

Șin ele erau multe merinde pentru gură

Și bune, și tot soiul de scumpă băutură.

Că toate bunătățile-adunate

Erau îngrămădite din sînge și păcate.

Amurg. Se-ntoarce-n sat o ceată.

Unchiașul iarăș se arată.

Un om ținea în mînă o vioară,

Altul un ghem de sfoară,

Și altul, dintr-un scaun, spata,

Unul o greblă ruptă și lopata.

—« Credeam că aduceți care încărcate,
Vite, și cai, și pîine, frate.
Am ascultat cirezi și turme, herghelii,
Arzînd de vii.
O noapte întreagă au gemut.
Atît v-ați priceput?
După atîta suferință și zăbavă,
Asta vă fuse marea-vă ispravă?
Atunci de ce ați mai pornit? »
—« Vezi, — zise Stan, — nu ne-am gîndit. »

✧ PĂTRU AL CATRINCII

—« Aprod! Să intre Pătru al Catrinii! »
Veniseră streinii
Să-l vadă pe tîlhar, și să-l audă,
Cîte un fin, cumătru, nepot sau altă rudă.
Gătît cu giuvaere, brățări de lanțuri grele,
Îi dase stăpînirea, la glezne, și ghiulele,
Și strălucea în fiare, ca un mitropolit,
Ros în călcîi de scoabe cu nituri și strivit.
Cînd se mișca din lanțuri și se ndrepta să vadă,
O sută de cădelniți păreau că tămîiază.
Patru diaconi falnici, înalți și lați în spete,
Drept sfeșnice de mînă, cu puști și baionete,
Păzeau arhiereul de temniță, desaproape.
Să nu cumva să zboare și să scape.
Era, cum zic, un munte de om, și între vecini,
Ca un vultur de piscuri, tîrît printre găini.
Intrînd judecătorii, cu cel chemat în față,
Se stînghereau să-i rabde privirile de ghiață,
Și se făcuse-n sală
Tăcere și de suflet, ca într-o clădire goală.
Cînd glasul lui răspunse-ngîinînd cuvîntul « jur! »
Un frig și onfiorare se ninsă-mprejur,
Că vorba lui și vocea loveau ca un cuțit.

De care lucru anume era vinovătit?
Grefierul da citire isprăvii, cum a fost,
Era la han cu lume, era și zi de post,

Și fuse scos pe moarte, de subt genunchii lui,
Ciocoiul Nastasachi, moșier din Covurlui,
Care bătea plugarii cu furca și lopata.
Tîlharul i-o zdrobise, spărgîndu-i beregata.
Trîntindu-l, tăvălindu-l, i-a prins-o-n două dește,
Cam gura unui clește,
Și-a strîns. Înghițitoarea i-a troznit.
— « Teraștept de ani de zile, i-a spus.

Bine-ai venit.

Avem o răfuială împreună. »
Sătenii, de pe lăviți, se scoală și sadună.
Îl dă de-a rostogolul.
Voinic și el, ciocoiul își căuta pistolul.
De-ar fi simțit că satul se strînge pentru el,
Să isprăvească Pătru cu dinsul într-un fel,
N-ar fi venit hangiuul să-i dea o datorie,
Trei ciștiuri de chirie,
Și nuși mînjea carita,
Pe ploaie, pentru-atîta.
Doar avusese semne. Îl cam mîncase nasul.
Ești frămîntat, se pare, cînd e sărăcie vie ceasul,
Te-mpinge Necuratul să-ți ieși din bobi și fire;
Te duci și pe furtună cu moartea la-ntîlnire.
— « Mărturisești? » întreabă procurorul.
— « Nici nu încape vorbă, mărturisesc omorul. »
Îl știe tot poporul.
— « Puseși gînd să-l jefui. . . »

— « Ferească Dumnezeu!

Dreptatea nu-i hoție. Nu spurc numele meu. »
— « Atunci? » — « Eu fac dreptate cinstită,
pe tăcute.

Stați să vă spui și alte dreptăți, de noi făcute.
Le știți și dumneavoastră, dar n-ați aflat făptașul.
De pildă, începuse să arendașul
Izlazul pentru vite, din Lungeni.
Unde să pască oaia și vaca la săteni?
Nu ați găsit atuncea ciocoiul spînzurat?
Se legăna-n frînghie, la marginea de sat.

Îl spînzurase Pătru al Catrincii.
Întîi, îl amorțisem cu tîlpile opincii,
Și-l agățai, pe urmă, de cumpăna fîntîinii,
Să-l vadă și cireada flămîndă și bătrîinii.
O altă treabă bună a fost cînd, la arat,
Am isprăvit ciocoiul din Ulmi și îngropat.
Ați dat de el cu plugul. . . Dar Fane Găetan?
A necinstit opt fete curate, într-un an.
Și-au luat și el răsplată și cin' l-a ajutat.
O fi, la dumneavoastră, și asta un păcat?
Ciocoiul, strîmb din șale, era și cocoșat.
Trei platnici, va să zică. Pe-al patrulea, legat
Cu-o roată de picioare, l-am dus și înneecat.
Mănîncă și-astăzi crapii din el, pe fund, în iaz,
Și crapii îi mănîncă boierii: nu-i necaz.
Adăogați pieriții din cîteva județe,
Că n-au știut de bită și bici să se dezvețe.
Ș-au întîlnit cu mine
Și nu l-a fost a bine. »
— « De ce acestea toate, dacă n-ai vrut să furi?
Ai stat ascuns de oameni, prin ripi și prin păduri.
Ești urmărit de pîteri de patru ani întregi
Și-ai izbutit cu una să și te înțelegi,
Și te-au urmat soldații și-ai întocmit o bandă.
E-adevărat, ori nu e? » — « Răspunde tu, Smarandă,
Smarandă mi-e nevestă și cea mai bine știe. »
— « E-adevărat, au luat-o cu toții-n haiducie.
Se împlinește anul.
Bărbatul meu le fuse căpitanul.
Băieții, împreună,
Făcură treabă bună
Și nu ne-au dat o dată de minciună. »
— « Vezi, asta se numește pe nume tîlhărie. »
— « Să mă iertați, cucoane, se poate, pe hîrtie. »
— « Tot nu-ntelege Curtea, și cine nu v-ar plînge
Că v-ați ales din drumuri pe cel pătat cu sînge?
Te lepezi că e jaful la mijloc. De nu-i, cei?
Degeaba nu-ți pui pielea în joc. Tu furi să bei!

Nuți mai găseai, ca lumea cuminte, alt soi
de rost?

Bag seama din răspunsuri că n-ai fi
om prea prost...»

—«Ați isprăvit mustrarea, boierilor? că vreau,
Cînd oploșiți dezmățul, să vă vorbesc pe șleau.
Ferindu-vă de dreptul s-aveți înțietate,
Vul iau din mîini țărani, să facă ei dreptate.
Ați ocrotit toți viermii-ncuibăți în rădăcină,
Dînd vina pe tulpină.

De-i spicul cu mălură și s golurile dese,
Din putregai și boală, ce pui aceea iese.
Țăran is, din țărină, și țara e-n lingoare
Și văd că ntr-altă parte decît bolii vă doare.

În cap e nebunia, ce-o cauți la picioare?
Am adunat trudiții pămîntului. Le-am spus
Să-și dezlipească ochii și să se uite-n sus.
Că viermii, mărunței, rod în adînc, așa,
Dar slugăresc la viermii mai mari, Măria Ta.
Ei, oamenii, de frică
Să-și lepede năravul de slugi... să nu se zică...
Să nu se bănuiască... molfi, să nu răspundă...
Din ce în ce-n mocirlă se afundă.

Sînt Pătru al Catrinii, va să zică,
Și nu sînt nici slugarnic și nu mie nici o frică.
Noi singuri, cu nevasta,

Ne-am învoit să punem sfîrșit la treaba asta.
Nevasta mie frumoasă, putea să mă gonească,
Dai place inimoi dreptatea haiducească.

Așa e, măi femeie? la spune la boieri
Cîte dreptăți făcurăm azi, ieri, alaltăieri,
Anul de azi, anul trecut și-n ceilalți ani.

Ce-am căutat, nevastă, dreptate noi, sau bani? »

—«Îmi prea iubesc bărbatul, dar dacă l-am iubit
Nui numai că e chipeș, dar că-i bărbat cîstit.
Eu spui numai atîta (vedeți-l numai cîtu-i!):
El ia ciocoiu-n brațe, eu îl ajut și-l gîtiu. »

✕ SATUL EI?

Băbuțași cată la răs_pîntii satul,
Băieții, casa, fetele, bărbatul.
Movila asta mare să fie satul ei,
Grămezi de birne arse și de pămînt, sau cîi?

De la biserică la școală
E numai cîmp de țară goală,
Cenușe, scrum și zgură,
Și cîte-o urmă, ca de bătătură.

Mai scoate cîte-o rămășiță,
Fum prăbușit de stuh și șiță.
Pribeagul suflet șchioapătă-n femeie
Ca-n candelă, pe stîns, o scînteie,
Și cumpăna, la puțul lui Zamfir,
Se-nnalță ca ntr-un cimitir.

Cîte o grindă, prinsă-n căprior,
Se-ncrucîșează neagră, dintr-un fost pridvor.
S-a îngrijit, în post, ocîrmuirea
Să semuie, de Paște, răsîgnirea.

O RĂZBUNARE

Nu era încă nouă sute șapte,
 Dar nu curgeau miere și lapte
 Pe Argeș, Olt și Vedea.
 Nu erau ale tale nici livedea,
 Podgoria, prisaca,
 Nici țara ta, săraca.
 Zisei a ta cașa vorbirea vine,
 Și o zisei cam de rușine.
 Toate erau, din vămi în vămi,
 Închise ca în chingi cu catarămi,
 Cu lacăte și cu țîșine;
 Ca să pricepi că ție nici praful nu-ți rămîne,
 Că toate sînt de tine,
 De mîna și de gura ta streine.
 Uscîndu-te de sînge și destrămindu-ți viața,
 Îți lasă din mălaiul cernut prin ciur, mătreața.
 În țara mare vei putea sărăți
 Că, închise cam cetăți,
 Stau strînse și încuiate
 Belșugurile toate,
 Și cheile s la ei,
 O mie de stăpîni cu chei,
 Care descuie țara și o încuie,
 Ca un coșciug bătut în cuie.
 Noi ne rotim ca șoareci împrejur.
 Ca să apuc un sac de grîu, îl fur,
 Și toți trăind din păcăleală,
 Tot omul enșelat și enșeală.

Ne minte stăpînirea și o mințim și noi.
 Ciocoiul fură lumea, și lumea pe ciocoi,
 Dar pe cînd noi ascundem de el
 un snop de soare,
 El suge vlagă, sînge și sudoare.

Cît ține anul, toamna, iarna, vara,
 Sporeau durerea și povara
 Și se adîncea o graniță mereu
 În sinul țării și'n poporul meu;
 Așa că'n vremea ei de ridicare,
 Trăiau în țară două, alătura, popoare,
 Ca două ape blestемate,
 Să zacă'n două mătcі apropiate,
 Să nu se întâlnească nicidecum,
 Una să sece'n drum,
 Sorbită de pustie,
 Și alta, subțiată, să ajungă'n marea vie.
 Fruntaria fusese și-a singelui, mai des,
 În sufletele sterpe de mțeles;
 Poporul de o parte, și dincolo o ceată
 De domni scrobiți, cu nazuri, și pielita păstrată,
 Poporul și stăpînii;
 Stăpîni și ai cenușii din vatră și ai țărînii,
 Încăunați prin vremuri, ani sute și mai bine,
 Din voia și'nvoiala poruncilor străine.
 Gîngania de afară
 Se încuscrea cu vechea gînganie din țară,
 Și strînse, încheștate, pe o zestre amîndouă,
 Corceau pe o a treia gînganie, mai nouă.
 Ciocoiul, cioclovina,
 A stingherit în muguri de-a și'ncolți lumina
 Și s-a urcat în cîrcă pe cei mulți,
 Flămînzi, ca boii în juguri și desculți.

Povestea mai devale
Nui şir de vorbe goale,
E faptă petrecută şi trăită
Pe-o vale dintre sălcii şi răchită.

Trăise cioclul nouăzeci de ani,
Un veac de jupuială de piei, de pe ţărani.
Nu mai voia să moară,
Zgîrcit la magazie şi la moară. . .
Cînd se borşeau merindele-n cămară,
Chema la curte pe argaţi,
Pentru pomeni şi pentru răposai.
Măsa şi tat'su, din pămînt,
Se-nghesuiau într-un mormînt,
Cu patru rînduri de părinţi,
Neamuri, spuseseră, de prinţi,
Vestiţi prin cîrcotă şi calicie
Şi toţi de-o apă şi de-o alifie.
Le luaseră ţăranilor iobagi
Şi nasturii, şi cracii de nădragi.
Pomana: putregaiul de brînză şi de peşte.
Un mort ori un rumîn se mulţumeşte
Cu ce arunci şi pute,
Dintr-un hîrdău şi-o bute,
Cu mîzga şi cu vîrsătura.
Ciocoiu-i pravoslavnic şi învăţat Scriptura,
Ştiind că nici o jertfă nu se pierde,
Fie că brînză-i neagră, fie că-i carnea verde,
Că sufletul îţi intră-n rai,
Împărtăşit cu muşiţă şi mucegai.
Pînă la ceruri, lucrul puturos
Ajunge duh şi fum cu bun miros.
Dar bunătăţile boierului, de dar,
Erau zvîrlite-n bălegar,
Nici cîinii, învăţaţi cu gusturi rele,
Neatingînduşi nările de ele.

De hrana lor, a cîinilor, ce vorbă!
Să-i mai îndopi cu mămăligi şi ciorbă?
Astea s' făcute pentru porci, că ncai
Nui de prisos risipa de mălai.
Cîinii mănîncă ce boierul ştie,
Căciulile cu moţ, de murdărie,
Şi ce păcat
Că omul să mănînce ca ei nu s' învăţat.
Lai ţine toată viaţa şi fără cheltuială.
Apoi, să ştii că burta goală,
Silit înfometată, lingînd din ce se aruncă,
Ascultă mai supusă de bici şi de poruncă,
Şi istovită vloga de munci şi de corvezi,
Nu te mai fură gîndul, adormi şi nu mai vezi.

Se necăjea că nu pusese bir
Pe crucile din cimitir,
Pe nas, pe ochi, şi gura
Să cumpere şi apa la toată-nghişitura.
E drept că necioplitul s'asculte pe degeaba,
Ori să-i grăiască pliscul, cînd nu-l priveşte
treaba?

Cu dopuri în ureche şi-n limbă cu căluşul
Poţi măsura năravul cu dramul şi căuşul.
Îmi place că-n podgòrii, lucrînd cu două mîini,
Muncesc culegătorii cu botniţe de cîini.

Îţi cade umbra lungă pe răzoare,
De ce treci pe moşia lui, la soare?
Cocoşii noştri cîntă mult prea tare,
Tocmai cînd face el numărătoare,
Plecat între bomboane şi clondire,
Îl fericeste tabla de-nmulţire.

Măcar o socoteală de-a surda, cu plaivazul,
 L-a bucurat în suflet, i-a luminat obrazul.
 Să vezi cum pe hîrtie
 Se face zece — o sută și o mie.
 Îl ia cu o sfîrșeală și oftează,
 De pildă dacă trebuie să scază,
 Și nu-și mai vine-n fire
 Cînd face-o împărțire.
 În schimb, e-n toane bune
 Creionul cînd se joacă să adune.
 Ce rost mai are viața, să dai în loc să iei
 Un ban, doi bani, un leu, doi lei?

El are două băniși. La bună cercetare,
 O baniță-i mai mică și-o baniță-i mai mare,
 Și cumpără cu una, și cu cealaltă vinde.
 Nu se scurtează una, nici alta nu se-ntinde.
 Sînt gemene-amîndouă, rotundul e rotund,
 Și doagele-s aceleași din gură pînă-n fund.
 N-ar fi nimic de spus,
 De nu ar avea fundul bătut ceva mai sus.
 Ia ouăle, trecute prin inel,
 Și dacă trec e vai de el,
 De Stan, Ion, Manole și-orîșicare.
 Face de ouă însemnare,
 Că dacă vin de împrumută
 Porumb, ia muncă mie-n sută.
 Pe sacul de făină pentru iarnă,
 Plătești un an de zile, la povarnă,
 La plug, la seceră, la sapă.
 Se face veacul de cînd tot îngroapă
 Bărbați, neveste, văduve, copii,
 Ca în pămînt, în munci și datorii.

— « Țsta trăiește cît butucul roșii.
 O să ne-ngropi și strănepoții,

Parșivă spiță de boier,
 Și ne jupoi, rugîndu-te la cer »,
 Scrișneau din dinți și din măsele
 Țăranii goi, cu ce-au rămas din piele.
 Te săturăm noi de bănet!
 Mînia le crescuse-ncet, încet.

Ia, că-ntr-o zi de vară,
 Venea boierul de la gară,
 Culcat alene în trăsura.
 Arșită tare, flăcări, nu căldură.
 Ia, și țăranii se-arătară
 Din popușoi și din săcară.
 Ciocoiul nu se aștepta.
 Zece opriră caii pe șosea.
 Din zece s-au făcut, pe nevăzute,
 Oamenii, sute.
 — « Dă-te, boierule, — zic, — jos,
 Și nu țipa, că-i de prisos.
 Avem cu dumneata o socoteală
 (Boierul mai suga o portocală)
 Și facem socoteala plugărește.
 Mai lingeste pe dește,
 Să nu pierzi nici un strop.
 Și haida, hopa! hop! »

Întîi, i-a ocărit.
 Își dăte însă seama că ceasuri hotărît.
 Pînă în zare, țara tăcea ca o pustie.
 Ce n-ar fi dat să scapel și-o moșie. . .
 Se auzeau doar greierii țării.
 Îi gifiau plămîinii.
 Un greiere-i sări-n trăsura,
 Semn rău, pe la barbete, pe la gură.
 « E cioclul meu, așa-mbrăcat
 În negru », și zise, poate, boierul speriat.

Era cam pe la toacă.
 Un clopot de biserică săracă
 Se auzea dogit din depărtare.
 — « Vezi cită grijă are
 Și popa de sorocul dumitale? »
 Voia să se închine, dar mînași era moale.
 — « Hai, dăte jos odată! »
 Îi tremura o falcă scîlciată.
 Ce s'antîmplat atuncea nici nu s'a pomenit.
 Tîrît, lungit, trîntit,
 Sătenii îl călcară în picioare,
 Desculți cu toții, rece fiecare.
 Era și nu era o răzbunare.
 Era mai mult și nui găsești cuvîntul,
 Era parcă dreptatea ce-o face chiar pămîntul,
 Și toate cele ale,
 Mocirle, sînge, bale,
 Le înghițea cu liniște țărîna,
 A toate peste oameni, și legi, și timp, stăpîna,
 Ca stropul de cerneală hîrtia sugătoare.
 N'a mai rămas nimic din mădulare,
 L'au ciocănit călcîiele cam piuă,
 O noapte n'reagă pîn' la ziuă,
 Și oasele, și ele au pierit.
 Întrase n'treg ciocoiul pedepsit,
 Fărîmă cu fărîmă, frămîntată,
 Și se n'tindea n' pietriș, mereu, o pată.
 Firește, ciocoimea n'fricoșată
 Dădu porunci și, cot la cot legată,
 Comuna fu adusă n'tre puști la judecată.
 Trei sute de săteni, în cap trei sute,
 Cu piepturile desfăcute,
 Răspunseră la întrebare
 În parte fiecare:
 — « Așa i'a fost lui scris.
 Eu singur l'am ucis. »
 Și fiecare a jurat
 Că nimeni nu l'a ajutat.

— « Cum l'ai ucis? »

— « Călcîindu-l în călcîie. »

— « Păi, omul, ce? se stoarce și-i crud ca o lămîie?
 Un om e trup și os. »

— « Călcîiele strivindu-l, și osul i l'au ros. »

— « De-ai fi avut călcîie de teasc și de postavă,
 Tot nu puteai la capăt să duci așa ispravă. »

S'a căutat cu sapa o zi, nămiaza mare.

Nu s'au găsit nici oase, nici cap, nici mădulare.

Ce ați făcut cu ele? Le-ați luat cu voi, se spune. »

— « Nici cîinii n'au nevoie de asemenea sporcăciune. »

L'am prefăcut cu talpa în muci și în scuipat.

Nisipul de la sine l'a supt și duminat.

Și fluieră și coaste s'au măcinat, topite,

Ca de potcoave grele și copite.

Ciocoiul se făcuse o cocă și-o piftie,

Și am muncit o noapte și-o zi, precum se știe.

Că și ciocoiul nostru a fost un soi de spumă,

De zgîrciuri încleite, cu oase ca de gumă.

Cum dam să-l mai apuc,

El se făcea clăbuc.

N'a fost nici om ca lumea, n'a fost măcar bărbat,

Că sta mai mult în perini și da porunci culcat.

Îi putrezise carnea pe oase, din strămoși,

Ca tuturor acestor bitongi de domni frumosi.

Fătați de morții puhavi, de-avu cîteva veacuri,

Ei se tîrăsc prin viață cîrpiți și dreși cu leacuri.

De-i suflă, ca văpaia chibritului și zboară,

Stații de morți, călăii rămași de-odinioară.

Mărturisesc că ura m'ie încă n'vierșunată

Și-aș mai începe-o dată. »

— « Să fi ucis tu singur, vezi, asta nu se poate,

De n'ei aduce n' față dovezile, pe toate;

Cum poți avea răbdarea omorului să dureze

O noapte și ajunul întregi după-amieze? »

Ucizi în drum, lași leșul și plecî: te-ai saturat. »

— « La dumneavoastră-i altfel decît la noi în sat. »

Nici ura nu vii ură, nici dragostea întreagă,
Și mintea dumneavoastră nu știe să-nțeleagă.
Amestecat necazul cu frica de-nchisoare,
Nu știți ce e răbdare, chin lung și răzbunare.
Înțelepciunea asta vă-nmoaie și vă uscă
Și-ați învățat să ziceți: nu pot ucide-o muscă.
Necazul nu vă este necaz adevărat.
Ați dat în vînt cu pumnul și-apoi ați pregetat.
Eu, ochi în ochi tot timpul cu moartea

și călăul,
Nu uit cum trece-n glumă de-o clipă, două,
răul.

Aduni încet otrava, pînă se umple oala,
Și-atunci încep în tine zvîcnirea și răscoala
Și dai și rupi și sfărâmi orbește, apuci și muști,
Nu te mai temi de oameni, de temniță și puști.
Ca să vă fac dovada că pot să fac ce voi,
Aduceți-mi încoace un ciocoi,
Și-n fața dumneavoastră, cuprinși de două
gînduri,
Eu singur, cu călcîiul meu, îl îngrop
în scînduri. »

Puteau jurații Curții, pe vrute sau nevrute,
Să osîndească pentru un ins cîteva sute?

Șoseaua-i încă neagră-n locul gol
Și sforăie și caii trecînd și-i dau ocol,
Că sînt și astăzi urme de moaște ciocioești
Pe drumul care duce din Slatina-n Pitești.

ULTIMUL ORDIN DE LA INTERNE

Asupra circulării secrete, în sfîrșit
Consiliul de Miniștri, de ieri, a revenit.
De-aici-ncolo, Prefecții și trupele viteze
Și polițiștii noștri să nu mai aresteze.

Se pierde vremea celor ce prind tilharii-n sate
Și-i duc la judecată vii și legați de coate,
Jandarmii, gardienii și Domnii magistrați.
Nu se mai fac procese, deci nu mai arestați.

Rapoartele primite la Centru, pînă ieri,
Dau arestări și cifre prea mari de prizonieri.
Consiliul de Miniștri, ținut după-amiază,
A hotărît aceștia că nu interesează.

Nu va scăpa cu viață de-aici-nainte unul,
Cît vom sluji pe Vodă cu pușca și cu tunul.
Vă rog să luați aminte din scurt, și raportați
Atît: pe zi ce număr aveți de împușcați.

ÎN DEȘERT

La ce folos cămi strălucești, tu, soare,
Cai pus grădina noastră în sărbătoare,
Că pardosești pământul cu covoare,
Ștergare și peșchire și plocate,
Și așterni cărările nemaiumbrate,
Că umpli casa de lumină albă,
Că ne atîrni de ramuri salbă după salbă,
Un cîrlionț de aur, un cîrcel,
Cînd o betrală, un inel ori un cercel
Pe pomii unși în vîrfuri nante,
Cu miruri și ulei de diamante.

Nu ai lăsat nici din scaieți nici unul
A nu amintiri odăjdii de rouă și Crăciunul.
Măgelelor din ghimpi și spini nu preget
Să le adaog o mărgea din deget.

Că faci altare și aprinzi miresme,
Că nălți biserici și catapetesme
În plopii mei, îți mulțumesc frumos,
Măria Ta de sus, dar ce folos!

Nici vătămată inima de viață.
Ea cere noapte, negură și ceață.

EPILOG

Au cîștigat ciocoi războiul lor cu țara
Și au ales plugarii cu morții și ocara.
Sus inimile sterpe! Trăiască putregaiul!
Sărbătoresc seîntinde în București alaiul,
Și nengropați, pe drumuri, ucișii zac dovadă
Că cine mai cîrtește, ca și ei va să cadă.
Trăiască și guvernul și brava lui armată,
Cămpușcă la comandă pe mamă și pe tată.
Între flăcări noștri și noi, acei cu vina,
Gîndește, hotărăște și nvinge disciplina.
Trăiască Suveranul și mai cu seamă el,
Că ne-a făcut oștire și ofîteri model,
Să apere bănetul și setea de la fire
De-a-l înmulți nainte prin jaf și gîtuire.
Izbînda-i totuș tristă, deși e cîștigată.
Boierii cad pe gînduri, la masă, dintr-o dată.
Le scapă furculița din mîină, și într-o doară
Privirea cată goală în ninsoarea de afară.
Nui chiar o bucurie și atîta de ușor
Să vezi căți vine moartea, de drept, într-o ajutor.
De-acu schimbat e totul. În curți și în pragul
porții,
Printre viței și în grajduri, te întîlnești cu morții,
Cu umbra lor de sînge. Se uită, stă și piere.
Parcă-i în cîrji bătrînul Stoian și parcă cere.
Nici unul nu mai are nici brațe, nici putere.

—« Mi-aduc aminte, seara, din frunză
cum cânta. »

Era deștept, Dumitru. . . »

—« Eritins în șanț, papă. . . »

E o tăcere moartă, care a nșghețat și zace
Pe sate, pe cătune, pe oameni, pe conace.
E frig în suflet. Gîndul se înfiripă alene
Și șchioapătă ca șoimul gol, dezbrăcat de pene,
Cu aripa de piele, prin glod, ca o găină.
S-a mohorît a noapte și ziua, pe lumină.
Un lucru umblă, negru și nou, din casă în casă.
Din negurile astea tot moarte-o să mai iasă.
Morții-au tăcut în sate, dar tot le-a mai rămas
Din ochi o pîlpîire și-o șoaptă, ca un glas.

Băteți din palme în teatre și în săli de adunare
Că vă aduce-oștirea o nouă ușurare.
Ați cucerit-o țara, după amar și chin,
Cu sabia și tunul, ca un pămînt strein.
Că de streină țara, deși vi-i gura plină
De ea, n-aveți ce zice, v-a fost și vi-i streină.
Ea mai fusesera voastră cu tot cera dat belșug,
Prin fraudă piezișe, tertip și meșteșug.
Acum se face-a voastră de tot, prin foc și pară.
Poporul fără pîine mai e și fără țară.
Cu slove de trei șchioape, pe firme, cu vopsea,
Citești și mulțumește a cui e țara ta.
De vrei, din temelie, să știi ce haimanale
Te stăpînesc pe tine și rodul țării tale,
Lei condicile-nchise, subț chei, la tribunale. . .
Și n-ai aflat nimica, ai dat de o mulțime
De societăți pitite, numite « anonime ».

Nu că tăgădui munca făcută, nici atunci
Cînd una grămădește prea mult,

din două munci,

Dar cine pune trudă mai grea, plugarul, care
Stăngenunchiat să vadă sămînța de răsare,
Ori domnul cel cu geamul rotund, de lîngă nas,
Nervos că iscălește la șase luni un ceas?
Dreptatea, deocamdată, înfrîntă, tot mai cere
Răsplata măsurată pe muncă și durere,
Dar subț cuvînt că unul are un simț și-o minte,
Și altul brațe grele, vorbirea asta minte,
Cînd spune că stăpînul, mai mare, se cuvine
Să ia tot rodul zilei, sleindute pe tine.
Nu vreți, nici astă dată nu vreți?

Atunci se schimbă.

S-a isprăvit tocmeala. Vorbim o altă limbă.
Așa, pe neștiute, pe la un miez de noapte,
Răspunde din bordeie alt nouă sute șapte,
Mai chibzuit, mai crîncen, nu lînced ca o turmă.
Să nu cumva să fie, vedeți, și cel din urmă.

Că poate și armata în slujbă la ciocoi,
Trezită la dreptate, să fie atunci cu noi.

HAMLET

HAMLET

Regatul Danemarcei a început să fie
 Cutreierat de-o vreme de-o umbră, de-o stafie.
 Aci, în castelul nostru străvechi, din Elsinor,
 Se arată în toiul nopții, ușoară ca un nor.
 E învestmîntată în zale regești și în armură;
 O întîlnesc ostașii, din turn, de caraulă.
 Se arată cînd pe-o stîncă, și cînd pășește în șes,
 Se apropie, stă, pleacă, și în stelele ce ies
 Și își pierde pe rînd scînteia și spicul din Tărie,
 Se mistuie și umbra în zarea alburie.
 Pe la cîntat, cocoșii, cînd strigă și se îngîină,
 Stafla se destramă ca un fuior de lînă.
 Zvonesc de arătare toți oamenii, din strajă.
 Eu, în strigoi și stăfii nu cred. E poate-o vrajă,
 O înșelare-a zării, o spaimă, o nălucă,
 Un abur care joacă pe cîmp și se usucă.
 După cît spun oștenii, strigoiul arătat
 E o stafie naltă, de bărbat,
 Și ar fi asemănare, pe cît se înțelege,
 Între pribeaga umbră și răposatul rege.
 Părintele meu, mortul, și rege mai nainte,
 Cum a trecut din slavă și tron între morminte,
 Voinic și încă tînăr, deodată, e ciudat!
 Fratele lui, urmașul la tron, s-a însurat
 Cu văduva, regina, cu maică-mea. De mine
 S-a prins de atunci o scamă de rușine.

Mă turbură și viața mă chinuie, ca'n vis,
Între vinovăție și un mormînt închis.
Nu se răcise mortul, și'n clipa morții, cruntă,
În loc de doliu, mama se pregătea de nuntă.
Fiu și nepot de rege, doi regi de acelaș sînge,
Un ochi scrutează tronul, și celălalt îmi plînge.
De gîndurile mele curtenii noștri spun
Că nu știu ce să creadă: actor sînt, sau nebun?
Căci graiurile mele sînt strînse și'nvelite
Ca poamele'n hîrtia cu fețe poleite,
Dar cînd întinzi zbîrcita bucată de foiță
Și i-ai citit tiparul ascuns, de subt pojghiță,
Descoperi un grăunte și un crîmpei de miez.
Eu las să creadă Curtea că, teafăr, aiurez.

Se deschisese floarea plăpîndei primăveri
Și am păzit o noapte și eu printre străjeri,
Să văd: e-o aiurare rămasă de prin basme,
Sau ce? că'n lumea vie n-ai loc pentru fantasme.
Nu cercetasem încă pe morți, dar cine știe?
Ș-ar mai putea din cripte și'al doilea să'nvie.
Știut fiind că între pămînt și cer sînt semne,
Care-ar putea la multe priceperi să te'ndemne.
Și așteptînd să vie
Temuta lor stafie,
Cînd la un turn bătuse de miezul nopții, pare
Că'ntr'adevăr se'ncheagă'n văzduh o arătare.
Eașa cum spun soldații castelului de pază,
Se'ntunecă, tresare, se pierde, scînteiază.
În arme și în zale, cu coif, plutind, și mută,
Pe zarea'ntreagă umbra de fier e așternută.
Am socotit că văzul mă minte. Nu! momîia
Se'apropie ca fumul cel vîntură tîmîia
Și mi face semn, ca'n timpuri, să-i viu
și mai aproape,
Zărind-o tremurată, ca'n unda unei ape.

Din ce în ce mai vie și limpede, curata
Vedenie vorbește. E regele! E tata!
Ce spune? Bănuiala se face faptă plină,
Și'n noaptea mea din suflet a scăpărat lumină.
—« Dormeam, — șopti stafia, cu vocea tatii
veche, —

Și mi-a turnat otravă Claudiu în ureche.
M-a deșteptat din somnul meu ultim agonie.
I-am cunoscut mantaua, fugind, și pălăria.
Tu n-ai să uiți, tîlharul că mi-a răpit coroana,
Că pîngărit frăția și a mînjit icoana
Soției multiubite, tîrîtă'n desfrînare.
Tu n-ai să uiți ocară, că și'n pămînt mă doare.
Făgăduiește, Prințe, copilul meu, cu ură,
Că n-ai să uiți, și jură!
Pe maică'ta, prostită, uitucă și stîngace,
Ș-o cruți, nehibzuită, că n-a știut ce face...
Aud cocoșii, noaptea se duce, plec și eu,
Făți jurămîntul tainic, pe veci, copilul meu.»
Pe spada de la coapsă, atunci, îngenunchiat,
Cum se topea în zarea senină, am jurat.
Și-am scris pe luciul spadei jurata judecată:
« Tu n-ai să uiți ocară și crima niciodată ».
Dar ucigașul tatii, simțind că n-ai a bine,
Ar vrea să mă trimită, scăpîndu-se de mine,
Depart, peste mare, ca'n valuri, cînd voi trece,
Spionii de la Curte să poată să mă'nnece.
Pășind pe dinaintea odăii l-am văzut
Smerit în rugăciune, sfîrșit și abătut.
Se pocăia la ceruri, cerînd, în gura mare,
Cu ochii în tavanul odăii, îndurare;
Și mi-au zvicnit odată și inima și spada:
Aveam din însăș gura spurcatului dovada —
Și trebuia pedeapsa netrebnicului unchi
Să-i vie de la mine, acolo, în genunchi.
Voiam, dar ticălosul, ucis pe cînd se roagă,
În loc să'nfunde iadul, pedeapsa îl dezleagă,

Fărădelegea scade, și sîngele vărsat
Îl scapă de osînda de veci și de păcat...
Dar mă chemase mama, mă duc să văd ce vrea.
Poate cîr vrea să-mi spuieîn sfîrșit ceva și ea.

HAMLET

O, mamă, mamă, mamă! Ai tu ceva cu mine?

REGINA

Ai cam jignit pe tata, Hamlet.

HAMLET

Ce spui? Pe cine?

Tu l-ai jignit pe tata.

REGINA

De ce răspunzi pieziș?

HAMLET

Vorbesc și eu ca tine, în dodii și cruciș.

REGINA

Ce vrei să spui?

HAMLET

Nimica. Vorbești așa, haihui.

REGINA

Uiți cine sînt?

HAMLET

De unde! Stăi nițeluș să-ți spui.
Nu ești regina care s-a luat și măritat
Cu fratele mai tînăr al fostului bărbat?
Și nu ești oare mama, adică mama mea,
N-ai mai fi fost și mamă! Mai clar nu se putea.

REGINA

Nu teînțeleg, voi pune pe altul să-ți vorbească.

(Vrînd să plece, Hamlet o apucă de braț.)

HAMLET

Eu înțeleg vorbirea pe limba păsărească.
Ci stai pe loc, așteaptă, făptură îngerească,
Să-ți pui oglinda-n față, să vezi, să te crucești,
Să știi mai de aproape ce ești și cine ești.

REGINA

Ce vrei? Ce gînd seascunde în tine?

Vrei să mori?

Să mă ucizi? Ce cauți? Vorbește. Ajutor!

POLONIUS

(de după draperii)

Săriți!

HAMLET

Cine pîndește ascuns după perdea?
Un șobolan cu două picioare? Vom vedea.

(Străpunge draperia cu spada.)

POLONIUS

(căzînd)

M-ai omorît cu zile!

REGINA

E groaznic. Ce-ai făcut?

HAMLET

E Regele?... Dar cine pîndea sasculte mut?

(Ridică draperia și dă de Polonius mort.)

REGINA

Cumplit! Ți se năzare, ori ai înnebunit?

HAMLET

Eu știu de o cam dată ceva și mai cumplit,
Cînd ai ucis un Rege și, pe nerușinate,
Ai murdărit căminul și ai luat de soț pe frate.

REGINA

N-am priceput cei asta: « Cînd ai ucis un Rege ».

HAMLET.

N'ai priceput la vreme, acum poți înțelege.
Un Rege! Da! Un Rege!

(Către cadavrul lui Polonius:)

Bătrîn timpit! Iscoadă! Puteai lucra mai bine.
Te luasem drept stăpîn' tu, slugoi fără rușine.
Vezi dacă nu te-astîmperi? O întîmplare scurtă
Și un vîrf de spadă ager ți s-a mplîntat în burtă.

(Trage perdeaua la loc și semtoarce la Regină.)

Te potolește, Doamnă, și nu-ți mai frînge-așa
Albele mîini degeaba; mai bine țezi colea,
Sau inima ți-ai smulge-o din cîrpe, mai degrabă,
Dacă ai avea, vezi bine, o inimă detreabă.
Ori dacă, îngroșată, mai poate, prin minune,
Să bată și să simtă curat în stricăciune.

REGINA

Dar ce-am făcut să merit injuriile tale?

HAMLET

(o duce în fața celor două portrete din odaie)

Te-ai mai uitat vreodată să vezi că, de părete,
Sînt atîrnate două și singure portrete?
Sînt cei doi frați alături și pe-amîndoi îi știi.
Ia uită-te la fruntea și ochii ăștia vii.
E Regele! un rege, acumă fără viață.
Voința și noblețea îi scapără pe față.
E un ales în scaun din cei mai buni aleși,
Bărbatul dumitale și omul fără greș.

Dar vezi și pe ăsta, bărbatul de acum:
E o deosebire ca dintre jar și fum,
Un spic înalt alături de pirul care-l roade,
Tîlharul care suie, cîinstul care cade.
Cum derai orbit atîta, să te scufunzi atît,
Din pisc, într-o mocirlă ajunsă pîn' la gît?
Te pomenești că-i vorba, tîrziu, de o iubire
În care vîrsta și cată o nouă întinerire;
Dar vîrsta potolește, și, sîngele fierbinte
Se face, cred, cu timpul, mai rece și cuminte.
Un cumpăt și-o măsură sînt chiar și la nebuni.
Ce duh spurcat te-ambie cu atîtea spurcăciuni?
De ai fi fost o toantă, o proastă de duzină,
Nu-ți terfeleai mai tare obrazul de regină.
De izbucnești și nîtrînsa, drăcească de văpaie,
Și zgîndări și pe babe adînc în măruntaie,
Atunci și tinerețea și cîntea ei curată
Ca fagurii de ceară topească se deodată!

REGINA

Hamlèt, stîrnești în mine durerile secrete:
Cine-ar putea să-mi șteargă din gînd atîtea pete?

HAMLET

Văzuși? Trăiește însă mereu în nădușeala
Unui culcuș de scîrbă, uitîndu-ți și greșeala.
Întinde-te, leșină pe pat, să nu te-ntorci,
Trezită și îngrozită, din cocina de porci.

REGINA

Mise de ajuns! Sfîrșește! Cuvintele rostite
Mînjunghie în suflet cu vîrfuri de cuțite.

HAMLET

Un ucigaș, un trîntor, un ticălos, un rege
De bilci, un hoț de sceptru, pîngăritor de lege.

REGINA

Ajunge!

HAMLET

Maimuțoiul se face împărat.

(Reapare stafia.)

Ce mi ceri, făptură sfântă și înger preacurat?
Veniți din ceruri, aripi, păziți-mă de sus!

REGINA

Annebunit!

HAMLET

Părinte, muștrarea te-a adus,
Că șovăi și las timpul să treacă necurmat
Și nu împlinesc porunca pe care am jurat?

STAFIA

Tu n-ai să uiți! Vream numai să-ți mai aduc
aminte,
Dar liniștește-ți maica, rămasă fără minte
Și spînzurată-n gol.
Vorbește-i mai cu milă, mai blînd și mai domol.

HAMLET

Ei, cum se simte Doamna?

REGINA

Mă simt cam ca Hamlet,
Care pierdut cu gîndul, zănatec și poet,
Vorbește cu văzduhul, ca vîntul și pădurea.
La ce te uiți încolo, așa și într-aiurea?

HAMLET

Nu-l vezi? E alb și luciu ca fulgerul. De-ar vrea
Și muntele cu-o vorbă din loc l-ar strămuta.

(Către stafia:)

Nu mă privi din slavă atît de nduioșat,
Că mi zdruncini hotărîrea pe care am jurat.
Căci cu voința ruptă încep, slăbit, a plînge.
În loc să plîngă spada cu lacrimi de sînge.

REGINA

Cui îi vorbești așa?

HAMLET

Nu vezi nimic naintea ta?

REGINA

Nimic. Te văd pe tine.

HAMLET

Nu îl auzi?

REGINA

Pe cine?

Că nu vorbești cu mine.

HAMLET

Nu-l vezi? Se depărtează. Mai uită-te. E tata!
Parcă ar trăi aievea... S-a dus!...

REGINA

Halucinata

Închipuirea minții te-a clătinat, și-ți pare
Că din nimic se iscă un om. E-o arătare.

HAMLET

Halucinat, eu, mamă? Dar sîngele din vine
Zvicnește. Pune mîna la pumn, ca și la tine.
Te amăgești cu voie, și te mîngii — ai vrea —
Că n-ai păcatul vostru, ci nebunia mea...
Căiește-te mai bine în rugă și metanii,
Fă-ți cerului cumplitul și lung de spovedanii.
Tu pui gunoiul putred mereu la rădăcină,
Să-ngerăși mai mult otrava amară din tulpină.
Îți cer iertare, mamă... Nu-ți pare cam ciudată
Virtutea de la viciu cînd cerea fi iertată?
În vremea de mbuibare, de putregai și praznic,
Se cere-ngăduință și de la cel obraznic.

REGINA

Mereu câte-o dojană, mereu ocară nouă.
Tu inima mi-ai frînt-o, nu vezi, Hamlet? în două.

HAMLET

Adevărat? Nu-mi vine să cred. Atuncea, poate
Ai să arunci dintr-însa murdara jumătate,
Ca să trăiești curată cu partea sănătoasă.
Și noapte bună, mamă. . .

Dar gîndul nu mă lasă
Să știu că intri iarăș în așternutul lui.
Înnăbușă ispita, alt mijloc știu că nu-i.
Nu te-ndulci la șoapte,
La șoptele de noapte,
Cînd însuș Necuratul ia graiuri îngerești.
Adu-ți aminte, mamă, ce-ai fost și cine ești.
Dacă te-ningi o dată, te-ningi și-a doua oară,
Și mîine și poimîine. . . Ispita o să moară.
Cînd voi avea nevoie de-o binecuvîntare
Ți-o cer și eu ca tine. . . Fii mîndră și fii tare!

(Spre cadavrul lui Polonius:)

Cît despre hoitul ăsta. . . îmi pare rău, vecine.
Poate voise cerul să dea cu el în mine
Și-a dat cu mine-ntr-însul.

O să ți-l scot afară.

REGINA

Și ce fac, așadară?

HAMLET

Desigur că nimica din ce ți-am spus să faci.
O să te prindă hîdul de gușă. Te dezbraci. . .
Te năclăiește gura lui rîncedă de bale,
Flămînd ce-i buhăitul de farmecele tale.
Dar spunei cînd te strînge, în friguri și buimac,
Că nu-s nebun, cum crede, ci numai mă prefac.

Ori nu-i așa, femeie cuminte și frumoasă,
Că prea puțin îmi pasă
Că-i spui ori că nu-i spui?
Ascultă. O idee: nu-ți vine să te sui
Pe-acoperiș, pe casă?
Dai drumul coliviei și-i lași pe toți să iasă,
În stoluri, porumbicii sălbatici și pribegi,
Și intră tu în cușcă, acolo. Înțelege,
Ori nu-nțelege nici asta?
Atuncea, dragă, basta!
Că despre mine, fiul, nebunul și urîtul,
Tu po-ți la urma urmei, de sus, să-ți frîngi
și gîtul,
Căzînd, de bună seamă.
Și noapte bună, mamă.

*(Iese tîrînd cadavrul după el. Regina cade suspirînd
pe canapea.)*

DALILA

Stareța: St.	Arhondara: Arb.
Dalila: D.	Sora Ana: A.
Sora Smaranda: Sm.	

- St. — « Poștește, intră, Doamnă ».
- D. — « Mă iartă: Domnișoară! »
- St. — « De altfel, vorbim lumește, azi, cea din urmă oară.
- În pravilele noastre, trecutul e trecut,
 Și titlul mirenleii rămas necunoscut.
 Venind din patru vinturi și zări, ca niște ciori,
 Noi sîntem toate în obște doar maici și doar surori. »
- D. — « Bag seama cîteodată că n stori se strecoară
 Și cîte o mierlă poate. . . »
- St. — « Dar tot un fel de cioară. »
- D. — « Un cioc, atît, de aur, ajunge, dintre toate,
 Să scoată la iveală și cîte o noutate de crînguri depărtate. »
- St. — « Veștmîntul, cum ni l punem, ne face deopotrivă,
 Că una e mai groasă, că alta i uscățivă.
 Nici părul nu se vede că i negru sau bălai.
 Tulpanul îi ascunde și vîrsta, cîtă ai. »
- D. — « De i vorba de măicuța de aci, de lingă mine,
 Ea poartă și tulpanul și vîrsta foarte bine. »
- St. — « Dar bătrînețea vine cum vine și regretul
 Și ne muncește timpul cu sfredelul, pînă cînd. »
- D. — « Cunoșc o maică n care tristețele n au prins.
 Tot proaspătă și păstrează modelul, ca ntr adins.
 O știe și oglinda, și aș pune rămășag. . . »

- St. — «Nu pot să scap prea lesne, mă duci într-un zigzag.
O vorbă mă apucă, și alta mă împinge
Și mă-nvrtești în palmă, de parcă joci o minge.»
- D. — «O minge-i mai bondoacă, dar maică-i ca o plantă.
Nui vina mea că haina o face elegantă.
Te întâlnesc mirată, aci, în mînăstire,
Și, să mă ierți, mă-ncercă și o nedumerire:
Măntreb, de care lume te-ai rupt și despărțit
Ca să te simți mai bine-n chilia unui schit?
Dacă-ai putea să aibă răspuns o întrebare,
Nu-ntreb „de ce”, mi-ajunge să aflu doar
„de care“.»
- St. — «Eram și eu, odată, o fostă profesoară...
Să aibă-nseamnăte ce-ai fost odinioară?»
- D. — «Ai vrea cu vâlul negru să-l scoți din noua viață,
Ai vrea să uiți trecutul, dar iată-l, stă de față.»
- St. — «E tocmai, să mă ierte slăvitul Dumnezeu,
Ceea ce mi se pare că-și fi simțit și eu...
Dar să te duc, mai bine-n chilia dumitale.
N-are oglinzi, covoare, tablouri și sofale,
Nui luxul strălucirii, pe care-l părăsești.
E chipul vieții noastre, știut, călugărești.
Sărac la-nfățișare și aspru-ntru Hristos,
Pe dinlăuntru miezul e fraged și gustos.
Adevărata, buna și gingașa comoară
Enchisă, nevăzută de ochii dinafară.»
- D. — «Îți mulțumesc, măicuță...»
- St. — «Pentru atîta dar?
O podină de scînduri, niște pereți de var,
Un pat de lemn, o masă, un scaun și o ladă?»
- D. — «Nu te-ngriji de boarfe: acasă-mi stau grămadă.
Am încăperi destule, aduc de toate cele,
Dulapuri, scrinuri, preșuri, plocate și perdele...»

- Laș da bibliotecii o cameră din fund.
Și-am nouăzeci de roluri și n-aș vrea să le-ascund,
În cinci dulapuri pline,
Dantele, catifele, mătăsuri, museline,
Marama ca azurul, ca fumul și văpaia.
Un vals de-al meu se cheamă-n programe
„Vîlvătaia“:
- Cinci pași, așa, pe virfuri, și alții înapoi;
Plutește pe deasupra, ca flacăra, vîlvoi,
Un vâl de stele, roiuri de fluturi și scînteii,
Purtat în adiere și-n ritm cu pașii mei.
Te-aș îmbrăca, odată-n dantele...»
- St. — «Mai încet...»
- D. — «Și-am face-n mînăstire un număr de balet...»
- St. — «Cumva să nu se-audă, vorbește pe șoptite,
Că au urechi păreții, deși nezugrăvite.
De ne-ai pîrî vre una ce-aude din cerdac,
Ies eu mai vinovată, că te ascult și tac.»
- D. — «Dar cine să pîrască și cui să ne pîrască
Din prea cinstita tagmă de maici monahicească?»
- St. — «Ca să ne-ncerce, Domnul ne dă cîte un drac
Și-i pune-n obște mîtră, potcap sau comanac,
Și pîra pleacă, merge, ca șarpele, tîrît,
Mut, moale și prin umbră-ntr-ascuns, după pîrît.
Ea place cînd te spurcă smerit, cu-o sărutare,
Și-i cea mai așteptată de capii din soboare.»
- D. — «Bărbații cu bărbații, femeia cu femeia,
Nu se pre-împacă-n obște, cred tocmai de aceea.
Zizania și birfa dau roada lor întreagă,
Și unii cu aceiași nu pot să se-nțeleagă.
Nu bănuisem însă și n-aveam presimțire
Că relele din lume se-ntrec și-n mînăstire.
Dar nui nimic, măicuță, am leacurile mele;
Nu-l mai cunoști pe șarpe de-î pui o altă piele.
Ajunge să le fure un vals în valuri ochii
Și să le-arăt cum joacă scîlpirile pe rochii.
Am îmbîlîzit eu alte sălbătice-animale,
Necum cîteva capre din staulul matale.»

- St. — «Am fost și eu odată mai sprintenă,
mai iute. . . »
- D. — «Dă-ți într-o parte rasa. . . Picioare ca la ciute,
Genunchii plini. . . și glezna subțire. . .
coapsa fină. . .
- Ai fi ieșit, măicuță, o mare balerină! . . .
De ce roșești? Să fie și asta un păcat? »
- St. — «Așa stă scris. . . »
- D. — «În carte? »
- St. — «O fi adevărat? »
- D. — «Metania, măicuță, nu-i vals cumva,
vreo leacă?

Te-ndoaie, și te frînge, te scoală, te apleacă,
Și noaptea, la utrenii, în post, de zeci de ori,
Cu fruntea de pe lespezi te-ntâlți și te scobori.
Era de mult, odată, prin țări nemaștiute. . .
Călugării, la slujbă, în rînd, citeva sute.
În ritmul de mătăanii, prelung, am auzit,
Pe întuneric, parcă, pe sus, un filfuit
Și am urzit din zgomot și asemănături
Baletul meu cel mare din „Zborul de vulturi”.
În orișice secundă de viață și de oră
Vecia toată, maică, e un vîrtej de horă,
Și-n plasa bolții, prinsă scînteie de scînteie,
Și-o umbră joacă albă, fecioară, de femeie. . .
Și merg și robii-n calea lactee, ca de vis,
De-a lungul Paradisului deschis.
Convoaiele de aripi, de suflete, departe,
Se duc mereu pe văluri, prin lumea fără moarte.
Bat inimile toate, și gîndul arde-ntr-una,
Tresare totul, maică, zvîcnind întotdeauna. . .
Și uită-te afară, diseară, la fereastră,
Cum joacă balerina în mîntie albastră. . . »

St. — «Vai, bată-te norocul! Mă sperii,
dar îmi place.
Ce te-a făcut, cucoană, să vii la noi încoace »

D. — «Am ostenit, măicuță, de fugă și de ducă.
Am fost prin viața noastră un abur, o nălucă.

Treceam din teatre-n teatre, zburdam

din țară-n țară,
Voiam, parcă, din lume, dansînd să zbor afară.
Măș fi topit în lună și măș fi dus cu ea
De-a dreptul, de pe scenă, într-un tărîm de stea.
Aplauzele-n sală sunau ca o furtună,
Dezlănțuiam torente și viscole-mpreună,
Cu mîna-n sus, cu brațul întins, cu o plutire,
Făcînd cea mai frumoasă vîltă ca-n neștire,
Ca vîntul, ca talazul, ca frunzele, ca norii.
Mă-am înălțat, pe-o undă, la ceruri, cu cocorii.
Mă prăbușeam din neguri ca fulgerul în ape
Și mă găseam departe, cînd mă credeai aproape,
Muncită-ntotdeauna să nu fiu unde sînt,
Atînsă doar cu vîrfurile sandalei de pămînt. . .
La mine dansul, maică, n-a fost „ce-o fi să fie!”,
A fost ca o chemare și ca o datorie,
Mînată ca de blăstem, în fugă și prigoană,
Și dusă ca o luntre-n bulboană din bulboană.
Am căutat limanul, dar n-am avut prilej.
Cînd mă lăsa vîrtejul, mă lua un alt vîrtej. . .
Spuneai ceva de vîrstă, cînd am simțit că vine,
S-a prins pînjenisul ei molcom și de mine
Și m-am întors acasă. . .

- Eu n-am trăit o viață, ci-o taină nențeleasă. »
- St. — «Umblînd cu floarea asta, spun drept,
nu măș pricepe
Cum să-i înlătur ghimpii, de teamă să nu-nțepe. . .
Îți pui o întrebare și eu: poate-ai iubit. . .
Căci dragostea ne-ndreaptă, cînd pierdem,
către schit. »
- D. — «Pianul o să-l punem în sala din mijloc. »
- St. — «Pian în mînăstire? »
- D. — «Crezi, poate, că nu-i loc? »
- St. — «Loc e destul, nu-i vorba de loc,
ci de puțință:
Nu-i loc de veselie, e loc de pocăință. »

D. — «Nu prea înțeleg. . .»
 St. — «Pianul e pentru desfătare,
 Și muzica-i oprită-n chinovii.»
 D. — «De mirare!
 Biserica nu cântă? Nu cântă și nu te-nalță?»
 St. — «Cântările sînt cîntate-n biserică de. . . psalți.
 Pianul n-are suflet, nici orga, nici vioara. . .»
 D. — «Poștește! Mi se pare că-i sora Arhondara. . .»

Arh. — «Blagoslovește!»
 St. — «Domnul!»
 D. — «Vorbeam chiar de vioară,
 Și iată și pe sora frumoasă arhondară.»
 Arh. — «Era vreo legătură?»
 D. — «Mai mult o asemănare. . .
 Atîta, că-i mai lungă și nițeluș mai mare.
 De-ai să mai crești de-o palmă, ai fi violoncel.»
 Arh. — «Mă poreclise mama, de mică, „Brotăcel“.»
 D. — «Lungană e, ochioasă se vede, și-i născută
 Subțire, legănată, sfioasă ca o ciută.
 Ia uită-te la mine. . . Nu ți-i lăsa în jos. . .
 Păcat că se cernește și șoldul mai frumos.
 Câți ani ai?»
 Arh. — «Optsprezece.»
 D. — «În cinci, parcă ți-e scris,
 Ai zgudui o lume, la Roma și Paris,
 Nu în veșmîntul negru, mîhnit, dar într-o fustă,
 Pînă la șolduri cercuri, și-n șale mai îngustă
 Și presărată-n undă cu solzi și stropi de foc.
 O, ce nenorocire! Te strîngi ca într-un ghioc.»
 St. — «Atît le mai lipsește, un pui de gîrgăune,
 Să nu le mai stea mintea deloc la rugăciune!»
 D. — «De unde este fata?»
 St. — «Ascultă, soră Stancă,
 Dulceață și cafele! Copila e țărăncă.»

D. — «Putem vorbi acuma și de gospodărie?
 E un capitol care îmi place mult și mie.»
 St. — «Avem porunci anume, domnești și arhieresti,
 Să-ți punem la-ndemînă din plin tot ce dorești.
 În minăstire munca se cheamă ascultare
 Și ți-am ales și două surori ascultătoare.
 O Ana și-o Smaranda, pe nume de botez.
 Sînt fete foarte bune, dar le supraveghez.
 Cam șchioapătă la treabă, mai fac și mai se lasă,
 Și-au cam uitat de pravili: se cer prea des acasă,
 Ba e bolnavă mama, ba taica-i trimitea
 Bilet că vițelușei îi tare dor de ea. . .
 De vre un an de zile, de cînd, venind la noi
 Să se supuie caznei și-orînduirii noi,
 Sau mai schimbat și poate să le și bată gîndul,—
 Știu eu?—ascuns de mine, să părăsească rîndul.
 Scrutează-le și dă-le învățuri și povețe
 Că-ți păcat să plîngă-ncepînd din tinerețe.
 Le zboară lesne mintea. . . E veșnica poveste. . .
 Nu vreau sfințire-n silă, mai bine fac neveste.
 Sărmanele copile, cînd se dezmeticesc,
 Le pare rău de pasul făcut, monahicesc.
 Țin într-adins ca viața, la mine-n minăstire,
 Să nu fie răbdată ca o nefericire.
 Am douăzeci de fete, și cîteva bogate,
 Le-am pus în de aproape să fie cercetate,
 Și cînd le năpădește tristețea, cîteodată,
 O chem pe cîte una și-i spui: „Ascultă, fată,
 Te paște-o suferință, o bănuie și-o cam știu.
 Gîndește-te din vreme, pînă ce nu-i tîrziu.
 Ai, poate, vreo nădejde sau ți-ai făcut un vis,
 Nu-ți pedepsi făptura. Acel ce te-a trimis
 E bucurios cînd omul, cînstit, ia altă cale,
 Pornită tot de mîna Prea-nnalt Sfinției Sale.
 Nu te-ai simțit mai bine, ia spune, să te știi
 La casa ta, în poală cu doi ori trei copii?“
 N-am dat greș niciodată, și fostele surori
 Mai vin să mă mîngîie, și ele, uneori,

- Și s-tare mulțumită că le-am povățuit
Să lase mînăstirea la timpul potrivit.
Ce poate fi mai bine decît, la o nevoie,
Să înviezi un suflet mîhnit și buna voie?»
- D. — «Te înțeleg și-i bine ce faci, și e cuminte,
Că nimeni nu mai știe cît e de ntreg la mînte.
Ori vine mîntea iute, ori zace subț ursită
Și se trezește tocmai în clipa chinuită.
Toți nimeresc ori strică o viață, din greșeală,
Și fiecare-n felul lui, bun sau rău, se-nșeală.»
- St. — «Smaranda! Ana!
Cele mai bune ucenice;
Despre purtări frumoase nu aș avea ce zice.
Cu toate cămbrăcate, sînt necălugărite.
Mai așteptăm, că poate ar fi să se mărite.
Tot amînăm tipicul cîte un an sau doi.
Poate se schimbă timpul, cum ne schimbăm și noi.
Avem o soră nouă, Dalila domnișoara.
Vreau să vă fie dragă și vouă surioara.
Ați fost unde spusesem?»
- A. — «Venim chiar de la stîină.»
- Sm. — «Am pus-o la răcoare căldarea cu smîntînă.
Avem și o copaie de unt și-un coș de ouă.»
- St. — «Hai, sărutăți-mîna Dalilei amîndouă...
Noi mergem să-i dau totul duduui în primire.
De ntîrziem cu treaba, cumva, prin mînăstire,
Pînă ne-ntoarcem, Ana, dereticați prin casă
Și faceți-vă chilia curată, luminoasă.»
- A. — «Vai ce frumoase lucruri, și scumpe!»
- Sm. — «Trebui' să fie, soră, de cele franțuzești.»
- A. — «Ai mai văzut scurteică de asta? Ce mai blană!
Parcă-i o cocă moale, de fulgi.»
- Sm. — «E ca o pană.»

- A. — «O strîngi ca o batistă și-o vîri în buzunar.
O fi samur, sau biber?»
- Sm. — «Oricum, e lucru rar.»
- A. — «Dar vezi-i răscoiala, sus strînsă, jos în cute,
La guler și pe poale, chenare...»
- Sm. — «Și cusute,
Jurîmpejur, la mîneci, gâteli dintr-altă piele.»
- A. — «Mă duce, iaca, gîndul, la flori și rîndunele...»
- Sm. — «Miroase a schimbare și am o presimțire,
Un aer nou că intră la noi, în mînăstire.»
- A. — «Dar cum să-i zicem? Soră nu-mi place,
maică nu e...»
- Sm. — «Să o rugăm pe dînsa, diseară, să ne spuie.»
- A. — «Mie mi-a spus să-i zicem pe nume...»
- Sm. — «Cum, Dalila?
- Eu n-aș putea fi-n stare de asta nici cu sila.
Mi-ar trebui cuvinte de laudă, alese...
Ca Preacurarei Sfîntei Fecioare și Mirese.»
- A. — «Să-i zicem ca-n Acătist? Eu i-aș fi zis cucoană
Și-aș săruta-o toată, mereu, ca în icoană,
Atîta mi-i de dragă frumoasa ei făptură!...
Cînd îți vorbește, parcă te ia cu o căldură.
Are un glas de cîntec și vorbe mici și dulci,
Deși vine, ca pisicii, să cazi și să te culci.»
- Sm. — «Vreau să-i încerc scurteica... la vezi
pe unde sînt...»
- A. — «Nu pune, dragă, mîna, că intru în pămînt.»
- Sm. — «Așa-i că-mi vine bine?»
- A. — «Dezbracă-te, că fug.»
- Sm. — «La vezi ce căptușeală, ce guler, ce belșug!»
- A. — «Și toate cu mireasmă de flori de micșunea,
Și nui parfum din sticlă.»
- Sm. — «E carnea de pe ea.
Tembată și-i adoarme și sufletul și gura.»
- A. — «Așa e la Rusalii și cuminecătura.»
- Sm. — «Mînușile, ia uite, întrec și catifeaua.»

Arh. — « E pusă și dulceața și i gata și cafeaua. . .
Vai, Doamne, câte lucruri, ce geantă!
Ce frumoasă!
Dar unde o fi cucoana? »

A. — « Acù ieși din casă. »

Arh. — « Vedeți să nu vă prindă! »

Sm. — « Cesi asta? Ceas de aur, la spate cu oglindă. . . »

A. — « Poate că nici n-ai ceas. . . »

Arh. — « Am mai văzut eu una.
E oglindă pentru nas. . . »

A. — « Hai, uită-te într-însa. Ți-e teamă, parcă.
Las, că
Nu s-ași rămâne umbra în ea, să se cunoască. »

Arh. — « Oglinda te arată, dar și te ascunde-n dată.
Oglinda nu te spune și vinde niciodată. »

Sm. — « Ne-nghesuim degeaba, uită-te-vă pe rînd. »

Arh. — « N-am mai văzut oglindă de cine știe
cînd. . . »

A. — « De-abia n-ai pentru una, dar' mite pentru
trei? »

Sm. — « Zgrăbunța de subț pleoapă mi-e cît un bob
de mei.
Cînd mi-a ieșit și asta? »

A. — « Știi, dragă, nu te face. . . »

Sm. — « Se cheamă aluniță, stă bine și ne place. . .
Mai are și o perniță. Ce moale-i între dește!
Și are praf! . . Miroase!, că nu te otrăvește! »

A. — « E, mi se pare, pudră. . . »

Sm. — « Are miròs de nalbă. . . »

Arh. — « Și Maica noastră mi pare duminica mai albă. . .
La teatru, astăzi roșul de buze. . . un creion
De gene și sprîncene, o carte, un flacon
Și sumedenii multe mărunte, de crîmpeie. »

Sm. — « Ce duce-n sacul dînzei o mîină de femeie!
Mai e o cărticică, mai e și un portofel.
Fiți fără nici o grijă, că n-am umblat în el.
Umbrela joacă, scurtă și lungă dacă sare
Din arcul ei, se umflă și crește ca o floare;

Dar n-ai văzut pantofii, plăpînzi ca niște fluturi. . .
Parcă țiar fi și milă să-i perii și să-i scuturi. »

A. — « Ce ziceți, vine bine, ori ba? Și e ciudat
Cum nimerii de iute, de parcă s'în-vățat. »

Sm. — « Numi dai nișel și mie, numai așa, pe buze?
Să-nțerc și eu. . . Am două, de-acuma, călăuze. »

Arh. — « Ce stați încremenite cu ochii în oglindă?
Hai să vă spui mai bine ce se-auzea din tindă. . .
Dalila sta pe scaun, și stareța pe pat.
Vorbeau. Am pus urechea. . . »

A. — « Să vezi! »

Arh. — « Și-am ascultat!
Dar nu vă spui secretul, că nu-l păstrați
ca mine. »

Sm. — « Ceva de rău? »

A. — « Ți-e teamă? »

Sm. — « Ți-o fi cumva rușine?
Hai spune, n-o întoarce, ori vrei să fii rugată? »

Arh. — « Să nu cumva să scape vreo vorbă
vre o fată. . .
Să vă jurați că țineți secretul pentru voi. »

A. — « Da' spune, frate, odată, ce naiba?
Mai te-ndoi? »

Arh. — « Vrea stareța să fie și dînsa baletistă! . . .
Sta ghemuită còlea, ofta și era tristă. »

Sm. — « E adevărat? »

A. — « Nu spune! »

Arh. — « E așa cum vă spusei.
Acum rămîne taina închisă la noi trei. »

A. — « Mai dă-ne amănunte, te rog, la cele spuse. »

Arh. — « N-am stat mai mult la ușe, că m-apucase-o
tuse. »

A. — « Dacă se duce Maica, plecăm și noi cu ea.
N-ai vrea să vii, Smarandă? »

Sm. — « De! ce să zic? Aș vrea. »

Arh. — « Auzi? Se-ntorc! Ne prindel. . .
Dădurăm de beale!
Ștergeți-vă mai iute! »

A. — «Mă șterg și nu se ia.»

St. — «Destrăbălarea voastră e enormă! Mă sufoc!»

Arh. — «Ce zice?...»

Sm. — «Nu ș'ce zice...»

A. — «Aș vrea să ies, fă-mi loc.»

St. — «Fă bine, soră Ană, și stăi și te arată.
Cu mutra ta mînjită, să facem judecată.
Tu, ia și te dezbracă. Ar fi o nesimțire
Să fiți niște paiațe de bîlci prin mînăstire,
Să vă arătați, în obște, cu botul mîzgălit,
Părintelui duhovnic cinstit Arhimandrit!
Eu v-am adus la sora Dalila'n ascultare.
Cesar mai putea să creadă de asemenea purtare?
Rămase în chilie, cotrobăiți prin toate.
Uitați-vă ce mutre aveți. Dar cum se poate
Să-i scotociți prin lucruri?! Ce ncredere mai am?!
N-aveți nici o șfială, nici minte de un dram.
Spălați-vă degrabă, dați bine cu săpun,
O mie de metanii, cinci zile de ajun!
O să-ți aducem alte surori, le încerci și vezi,
Iar dumnealor vor merge la vite și corvezi.»

A. Sm. — «Nu mai umblăm prin geantă,
nici nu mai luăm umbrela...»

St. — «Nu văți gîndit cu spaimă și groază la Acela
Care le vede toate? Nu văți cutremurat?»

A. Sm. — «Ba da, cinstită Maică, dar poate
cam uitat...»

St. — «Ați cam uitat de toate din cîte v-am mai spus.
Așa mireseșteaptă Domnul Nostru Isus?»

D. — «Cum văd, s-a pus la cale, măicuță,
un complot...
Vă dau ceva și rujul se duce jos de tot.
Din crema din cutie dați peste el cu vată
Și vă rămîne pielea, subțea, catifelată...
Mai am ceva la mine, frumos, să vă arăt.
Veniți după iertarea Măicuții, îndărăt.»

St. — «Din școala duminică de universitate
Mi-e teamă să nu iasă trei capete stricate.»

D. — «Sînt tinere, măicuță... Și noi, la o etate,
Vedeam pe sfert din viață, din sfert nici jumătate.
Eram neliniștite, naive și zglobii...
E-o vreme pentru vîrstă, și un timp pentru copii.
Și poate că-i mai bine cît mai tîrziu să fie
Atotcopilăreasca lor nevinovăție.»

St. — «Cotrobăiră'n lucruri și văd că nu le cerți.»

D. — «Ce bine-i totdeauna să-ți dai prilej să ierți!»

St. — «Atunci?»

D. — «Atunci, uitarea și-a simplei cuvînte...
M-am dezvățat să judec și să mai dau sentințe.»

FOCUL ȘI LUMINA

Săteanul: □	Alt sătean: ≥
Potcovarul: △	Încă un sătean: ≤
Rotarul: ○	Vocea mare: ∞
Un sătean: ?	Alt sătean: ≠
Patru săteni: ≡	O față: Ø
Postașul: ⊠	O voce streină: ~
Un sătean: ≡	Altă voce streină: ≈
Alt sătean: ≡	Altă voce: ≡
Diavolul: ✕	

- — «Te rog de atita vreme, și nu ție de zăbavă,
Să-i pui și iepii mele o gioarsă de potcoavă,
Și tot mă ții cu vorba. De cînd mă tot amîni,
Să facem socoteala, sînt două săptămîni.
Aștept și trece vremea și mă zorește treaba.
Vei fi crezînd pesemne că vreau s-o pui
degeaba. . .»
- △ — «Păi, omule, știi bine, cînd ai venit cu țăpul,
Nu mai știam, de treabă, nici unde-mi era
capul.»
- — «Ce țăp ți se năzare? Tu pui la țăpi
potcoave?»
- △ — «Lasculă, măi cumetre, n-ai timp acu
de znoave.
Nu ai trecut cu țăpul, cînd ai vorbit cu mine?»
- — «Așa e, că trecusem cu caprele, vezi bine.»
- △ — «Și ce-ai văzut atuncea? Ai numărat, încai,
Legăți la rînd, de garduri, vreo șaptezeci de cai?
Nu știe toată lumea că-a poposit la noi
Oștirea de pe Argeș, trimisă la război,
Și că și zi și noapte n-a mai stătut să bată
Potcoavele barosul, trei, patru dintr-odată?
Că la război, cumetre, e altă călărie:
Potcoava neclintită
Să ție pe copită.»
- — «Dar de atunci încoace
Potcovăria tace și nu mai ai ce face,
Te-nvîrți pe lîngă foale și cauți la sufloi
Să-l umfli, ca să cînte pe rît, ca un cimpoi.

Pînă scobești cenușa, ca să-ți învie vatra,
Pierdui în așteptare potcoava și pe-a patra,
Bălana noastră calcă, de cînd venii întîi,
Pe-o unghie tocită de tot și pe călcîi.
Măcar să-ți fie milă de iapă, măi băiete:
Dă de pămînt cu burta, că, biata, stă să fete.»

△ — «Păi, la mulți ani, atuncea! Ce vrei? Băiat,
ori fată,

Sau gemenii să-ți vie cinci, șase dintr-odată?
În cîțiva ani și-o lună îți iese-o herghelie.
Cînd e să faci botezul, te rog să-mi spui

□ — «Ți s-a făcut de cinste. Te-ai cumetri
cu o iapă».

Ciocnești, de dorul țuicii, găleata ei cu apă.»

△ — «Bag seama că deșteptul, în vreme ce-a tăcut,
Ce s-a gîndit? Să fie și dumnealui limbut.»

○ — «Dar tot a potrivit-o, n-ai ce să zici, vecine,
Cumătrul tău, o dată, a tors-o și el bine.»

△ — «De cînd dărimă gardul, pătulul și coșarul,
A nimerit săntoarcă și el o dată carul.»

□ — «Viclean mai ești la gînduri,

cu sculele-ți bolnave
Brodești mai iute fiere din fier, decît potcoave...
Mi-o potcovești, sau nu mai mi-o potcovești?

Mă duc

Să-i dau niște boabe în traistă și-o aduc.»

△ — «De unde vii, bădie? Parcă ai căzut din pod.

S-a mai văzut pe lume un soi de-așa nerod?

Mă jelui toată ziua că nu se-aprinde focul,

Și vine să mă-nfrunte acum și dobitocul.

Te-aș întreba, mai bine, pe unde-ai mai umblat,

Că nu știi ce se-ntîmplă? Ești căpiu,

sau ești beat?

Nu știi nimic și nu vezi nimic,

mînca-te-ar mama?

Mai freacă-ți buturuga, mai strînge-ți catarama,

Fudulule la creastă și minte de cocoș.

Ai mai zărit, de miercuri, un fum pe vre un
coș?

Ai mai mîncat, de miercuri încoace, vreo
fiertură?

Că ești pe ziua de-astăzi atît de bun de gură?

Ți-au mai troznit în vatră tăciunii subț ceaun?

□ — «Nu știu ce ți-aș răspunde...»

△ — «Atuncea ești nebun.»

□ — «Să știi că ai dreptate... Am cam băgat
de seamă

Ceva ce nu pot spune cum e și cum se cheamă.

Credeam că mi se pare, simțind în sat-ntreg

Ceva că s-ar petrece, dar vezi, nu prea-nteleg... .

Ziceam că numai mie așa mi se cam pare,

Ori că boleam de-o boală, de friguri, de-o lingoare.

Sînt cam tîrziu la minte și prost, dacă poștești.

Ți-aș cere să mă sfătui și să mă lămurești.»

△ — «Așa mai vii de-acasă. Ascultă, mă,
nu-i boală.

Nu-ncape îndoială că ziua e de smoală.»

□ — «Se vede că văzusem ceva, precum spuseși.

Ca niște rogoale venea, ca niște feși

De negură, de beznă, un întuneric tare.

Dar eu crezusem numai că e vreo arătare,

Că numai mie singur, dinspre gutui și plopi,

Mi s-a părut grădina plină de ciori și popi.

Atuncea e aievea, și ochii nu mă-nșeală

Că s-a cernit văzduhul cu pături de negreală.

Biserica, văzusem, că parcă se-nnecase,

Și negura că zace peste grădini și case.»

△ — «Și-ai mai băgat de seamă: nimica nu mai sună,

De șapte zile moarte, de nopți, și fără lună

Și fără soare, fără nici stele, nici nimic.

Și nu mai merge parcă nici timpul, ce să zic?»

□ — «E-adevărat, și nu știi ce fel de meșteșug

Nea prins pe neștiute închiși ca-ntr-un coșciug.»

△ — «Și-ai mai ciudat că încă simțim și sîntem vii,

Că mai vorbim și unii cu alții.»

- — «Poți să știi?»
- △ — «Burdusul nu mai poate ~~să~~ în vatră focul,
Scinteia nu mai sare, ~~s-a~~ dus cu ea norocul.
Am încercat ~~am~~narul și ~~parc-a~~ prins rugină,
Și cremenea e moale în vîrf, ca de slănină.
Chibritele crezusem că ~~s~~ umede și ~~au~~ tras.
Doar niște bețe oarbe din ele ~~au~~ mai rămas.»
- — «Știi, oile, de ~~atuncea~~, pe șesul de cărbune,
Nu ~~s-au~~ întors cu ~~baciul~~ comunei din pășune.
Nici caprele bălțate ~~n-au~~ mai venit, săracile,
Nici iezii, nici vițeeii, nici juncile, nici vacile...»
- 2 — «Nu mai auzi nici zbierăt, nici vaiere,
nici muget.
Sînt amorțit ca piatra și nu mai știu ce cuget.»
- △ — «Hai, bate palma ~~ncoace~~ și nu te supăra,
Că vorba ~~ntrece~~ gîndul, o știi și dumneata.
Noi ne sfădim de ~~a~~ surda și ~~s-a~~ mplinit Scriptura.
Neva mai rămas atîta: să dăm în gol cu gura.»
- — «Care Scriptură, vere, că nu pricep nimica.»
- △ — «Nu te muncește gîndul și nu te ~~apucă~~ frica?
N-auzi în depărtare ca niște huhurezii?
la uităte la mine, mă vezi, ori nu mă vezi?»
- — «Și văd, și nu se vede, aud pe jumătate
Că bombăne o vorbă. Să știi că ai dreptate.
Parcă sînt gol de suflet, parcă mă simt și beat.
Și mă gîndesc... Cei asta? Sînt tare turburat.
Am cam băgat de seamă că umblă, de o vreme,
O șoptă... se aude?... ascuți?...
ca de blesteme.
O fi vreo nălucire? N-ajung nici să mă mir.
De unde vine șopta? din cer? din cimitir?
Și ceața asta neagră și ~~ncremenirea~~ asta!
Să știi că ai dreptate, că ne ~~a~~ lovit năpasta.
Dar, meștere, grăiește, că nu știu, sînt un prost,
Ce știi? Că știi mai multe, ~~ce~~ au fost
și ~~n-au~~ mai fost.
Învinețește iarba. I-am dat aseară fin,
Și taurul, deodată, pără ~~n~~ coșar bătrîn,

- Și clăia se făcuse, de fin, ca o tărăță,
Copilul Paraschivei se sperie de țîță.
Nu mai piștește lapte, ~~se~~ alege o țărînă.
Și, cum spuseși, de miercuri, în cap ~~e~~o
săptămînă.»
- ≡ — «Venirăm să ne ~~aprimem~~ la potcovar luleaua,
Dar și la dînsul cîntă pe vatră cucuveaua.
Am tras vîrtos dintrînsa și ~~am~~ supt-o în zadar.
Ne trebuie ~~n~~ lulele un bulgăre de jar.»
- △ — «La mine doarme focul ca lutul, și nu pot
Să-mi încovoi potcoava. Stau trîndav și netot.
Ciocanului i-a sete să sune ~~n~~ nicovală:
Potcovăria zace, și mîna mi-e domoală.
Cît aș mai vrea în clește să scot un drug
din jar
Aprins ca un tăciune... și jarul mi-e murdar!
Aș potrivi potcoava fierbinte pe copită!
Și nu mai pot! M-apucă o furie cumplită!
Eu, care ~~n~~ poala asta de piele, răi și mari,
Am potrivit potcoave la zeci de ~~armă~~sari!
Ce-mi tot vorbești, tu ăla, deși lasă gura apă,
De o cotonoagă veche, molatecă, de iapă?»
- — «Ce, te-ai mutat, Dumitre, de lîngă Primărie?
De două ceasuri bîjbii pe drum, ca o stafie...
Sînt zece pași de ~~acolo~~ aici, și ~~am~~ rătăcit...
Poftim și o scrisoare, ~~vaducem~~ de citit,
Dar pipăio, mai bine, că de văzut ~~n-o~~ vezi.
Punești-o ~~n~~ sîn, la piele; ai grije ~~s-o~~ păstrezi.
Că poate o să afii, dacă mai dormi, din vis,
Cine ~~a~~ trimis scrisoarea și cine ce ~~ș-a~~ scris.
De nu în lumea asta, pe ceealaltă lume,
Că început să-i ardă și Proniei de glume.
Văzurăți cum ne ~~ntoarse~~ de bine și frumos,
Cu jos ~~n~~ sus, Preasfîntul Părinte, și pe dos?
E-o dibăcie nouă, și ~~ăsta~~ e meșter mare.
Mai mare și ca tine, Dumitre potcovare.

Zicala e că focul s'a stins și s'a pierdut.
Pricepi ceva? Eu unul deloc n'am priceput.
E adevărat că nu e scînteie nicăieri;

Mie mîna copt cuptorul pînă alaltăieri,
Și de atuncea, basta!

Ce o mai fi și asta?

Mai auzii o vorbă, c'au început să crape
Și doagele la butii, de s'au golit aproape.

Mai poate să trăiască și să mai fie viu,
Fără vreo ploscă, omul, de vin și de rachiu?

— «Cum umblă vorba asta că focul s'a pierdut?

Ți-a spus-o cîrciumarul, primarul? Ce-ai băut?

Cum poate să se piardă, să n'o mai vezi,
văpaia?

Trăgeai chibritul, gata, și scăpăra odaia.»

— «Mai, trage-l deși dă mîna și fiești cu noroc,
Că nici al dumitale, să vezi, nu mai ia foc.

Te aprinseși de-a surda, doar dumneata. Se-aude?

Chibritele matala sînt,—vezi?— și ele ude.

De-acum înainte, vere, nevasta n'o să-ți frigă

Cîrnați, cu făcălețul, din cui, de mămăligă,

Și pînă mămăliga pripită să-ți o fiarbă,

O să-ți mai crească mîntea, și pînă n'brîu
și-o barbă.»

— «Ce vrei să zici, că este, ce spui, adevărat?»

— «Cum auziși: că focul a fost și a plecat.»

— «Eu socoteam că fuse... un fel de...
frămîntare,

Un fel de întocmire, așa, și trecătoare... .

O noapte care vine, o noapte care trece... .

Cît o să ție? două, trei zile, șapte, zece... .

Și iarăș o să plece; și poate tot să stea.»

— «E bună socoteala, eu tot așa aș vrea.

La urma urmei, focul e pentru dumneata,

Ca să-ți aprinzi țigarea, s'o bei cu țuică fiartă,

Ține-o țigare moartă.

Și soarele de-așemeni e pentru noi făcut,

Să coacă via bine, să fie de băut,

Și luna asta neagră avea un rost să iasă,
Să nu vedem poteca din cîrciumă acasă.
Învățul însă are și cîte un dezvăț.»

— «E cam cu chef postașul. Ne ia cam
peste băț.»

— «Mai văd ceva departe, lucind ca o lumină.»

— «A cui e vocea asta atîta de străină?

Ați auzit-o? Nu e un glas obișnuit.»

— «Mi se zbîrleşte pielea.»

— «Eu plec!»

— «Am auzit!»

— «Lăsați-mă!... Ajunge!... Mie groază!...
Nu mai pot.»

— «Fii fără grijă, Doamne, totul s'a stins
de tot.»

— «Văați învoit cu toții... Ne chinuiți,
de-o vreme,

Cu făcături, cu spaima, năluci și cu blesteme.

Ne tremură și carnea și sufletul. Ce vreți?

Să ne vedeți nebune pe streășini și păreți?»

— «Și totuș, totul încă nu cred că s'ar fi stins.

Ați mai lăsat văpaia aceea într-adins?»

— «Ce vezi acolo n'zare e un cîrmei de soare,

Căci soarelui veciei îi pare rău că moare.

Se despărțește, Doamne, de apele, mîhnit,

Pe-a căror undă lină, pe drum, s'a odihnit.

Și se mai uită încă o dată înapoi,

Îi cîntă de plecare, din pomi, un pițigoi... .

Se deprinsese și el cu oamenii la pluguri,

La seceră, la coasă, la treier, la belșuguri.

Știuleții îi lucrase de-a rîndul în șiraguri

Pe un tipar de ceară al horbotei de faguri,

Șin fiecare fotă, ascuns, de popușoi,

Își furișă aluatul de aur, de altoi.

Mergea în pas cu boii, și carele de paie

Duceau în ele-o clăie de jar și vîlvătaie.

Cînd fetele în cîrduri mergeau la rîu să spele,
 Le-ntîmpina la vaduri, jucînduse cu ele,
 Cu umbra-n sîinii fragezi și licărînd în salbe,
 Că fetele din luncă erau zglobii și albe.»
 ∞ — «De aceea și dădusem uitatele porunci
 Să nu întîrzieze nici îngerii pe lunci.
 Nu mîia plăcut amestec cu cei de pe pămînt.
 Porunca este dată, cuvîntul e cuvînt.
 Nu vreau nici jurăminte, născult nici mărturii.
 Împărăția noastră plutește între Tării.
 Urziți din zimți și nimburi, pe noi ne împreună
 Înseninarea-ntînsă a-nghetului de lună
 Și o tăcere-nchisă de peșteri și de har,
 Strînși în odăjdii limpezi și-n aripi de cleștar.
 Ei ostenesc și luptă, pe oameni viața-i doare.
 Noi nu avem durere, nici sînge, nici sudoare.
 În ziua cea din urmă a zilelor din leat
 Aș vrea să stau de vorbă cu cineva din sat,
 Să-i lămuresc că ceea ce se petrece-i drept.»
 ≡ — «Cu potcovarul, Doamne, din toți
 cel mai deștept.»
 * — «Iar cuvîntări! iar sfaturi! iar psalmi!
 iar vorbe late,
 Să dovedească iarăși că are el dreptate!
 Parc-ar putea să facă, oricît e Dumnezeu,
 Ceva fără de știrea și-a sprijinului meu!»
 ≡ — «Piei, Diavole! Ce cauți și-aci? Și ce-ți mai
 vine?»
 ∞ — «Lasă-l să fie față și-apropie-l de mine.
 O fi el slut și vînăt și schiop, ori ciung,
 ori chior,
 Dar mie întotdeauna de mare ajutor.
 Și n-am găsit un sfetnic mai bun și înțelept.
 Care ziseși că-i omul din sat cel mai deștept?»
 ~ — «Să vie potcovarul Dumitru!»
 Δ — «Aoleu!»
 ~ — «Că are să-ți mai spuie ceva și Dumnezeu.»
 Δ — «Trăiți! Eu sînt Dumitru!»

□

— «Vinoți, Dumitre, n fire!
 Și-a cam pierdut sărita. Se crede la oștire...
 Vorbește! Dă-i cu gura! Nu te sfi.»

Δ

— «Mie greu,
 Ce? am vorbit vreodată, să știu, cu Dumnezeu?
 Mă-nveți cum trebuie să stau și să mă port
 Și nu-ndrăznesc în fața lui să m-arăt nici mort.»

FRUNZE

CÎNTEC

Mai dăruit cu aur și podoabe,
De care multor suflete live sete,
Toate puterile răzlețemi fură roabe,
Sînt plin ca de icoane un părete,
Îngreuiat de nimburi și smaralde.

Mă simt ca un stihar de voievod,
Țesut încet cu degetele calde
Ale întregului năpăstuit norod.
Atît îs de bogat și'n adîncime,
Atît îmi mișună mătasea împrejur,
Cămpletiturile rămase din vechime
Și aduc aminte fostul lor murmur.

Sînt, poate, desfăcut, sînt, poate, ostenit
Călcînd pe aripi și pe punți de iască?
Nu! Insul meu se cere însutit.
Dați-i răgazul să renască.

RĂSCRUCE

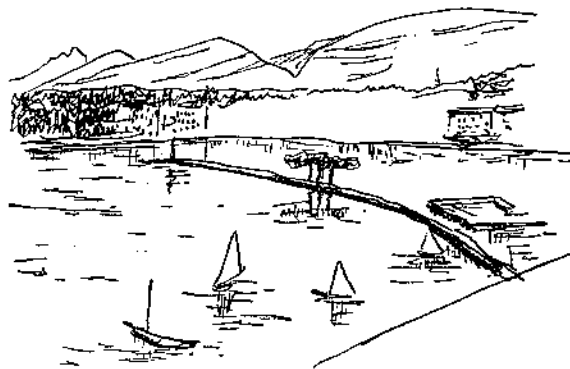
Deșteaptă-te în sufletul meu, soare,
Ca-n tre făcliile pădurii.
Străbate-mă cu sărbătoare
Și dă-mă-n leagăn cu vultûrii.

Rouă, stropește colțul ierbii mele
Și unge-mi-l cu mir.
Duios și fraged să mi-l spele
Mirosul lui curat de trandafir.

Ploaie, din bobul de pămînt
Pămîntul meu în două mi l-am frînt.

Brad, îți întinde rădăcina
Ca să mă caute și prindă.
Ia-ți din căldura mea rășina,
Fă-ți din belșugul meu merindă.

Dați-i năvală uriașă
Robului vostru, cel de voie bună!
Fluture, țese-mi o cămașă.
Țarină, ascunde-mă de lună.

CÎNTEC DE SEARĂ

Am cîntat pe cîte scule toate, ca să-mi rabde
 viața,
 Dar cîntînd, și țevi și coarde mi-au rămas
 în mîini ca ghiața.
 Primul fluier mi-l tăiasem dintr-un pai de grîu
 bălan,
 Și cu cîntecul de nuntă însoțeam secerătorii,
 Pînă ce subț maluri unda, răzvrătită an de an,
 M-a silit să stau din cîntec și să ascult zburînd
 cocorii,
 Și la fiecare cină, ostenit să vreau să cînt,
 Mi-am pus capul pe genunchi, și genunchii
 în pămînt.
 Și cu fruntea ridicată, ca un stei în rugăciune,
 Umilit și trist cerui și nesfîrșitului de sus,
 Coarde noi și alte glasuri în cîntare să răsun.
 Și pe rînd, în timpul nopții, visuri ele mi le-am pus.

Iată pentru ce bătrînii mi sărutau de tînăr, mie,
 Mîna de pe corzi desprinsă, ca o stea de pe vecie,
 Iată pentru ce împrejurări mi se învîrteau atîtea hore
 Ca talazele stîrnite la vîpaia unui far.
 Iată pentru ce voinicii dintre vîile sonore
 M-au încins cu brîu de dafin și cunună de stejar.
 De-ar dura măcar cît frunza doina mea
 de pînserate!
 De-ar mai ține frăgezimea coardelor înșeninate!

DE CE AȘ FI TRIST?

De ce aș fi trist, că toamna tîrzie mi-e frumoasă?
 Pridvoarele mi sînt coșuri cu flori, ca de mireasă.
 Fereastra mi-este plină
 De iederi împletite cu vine de glicină.
 Beteala și-o desface la mine și mi-o lasă,
 Cînd soarele rămîne să-l găzduiesc în casă.
 O prospețime nouă surîde și învie
 Ca de botez, de nuntă și ca de feciorie.

De ce aș fi trist? Că pacea duioasă și blajină
 Mă duce ca o luntre prin liniști de lumină?
 E un surîs și'n vraf de cărți, să mă alinte.
 Vieți noi tresar vioale din foste oseminte.
 Văd frunza că scoboară din ramuri cîte una.
 Le ruginise bruma, le argintase luna.
 Aud și grînguritul de dragoste cu jele,
 Oprit cu porumbicii pe coama casei mele.

Luceferii de noapte, scăpărători, iadun
 Din cerul ca o coadă deschisă de păun.
 Singurătatea mi doarme culcată'n somn alături,
 De-a lungul, între pături.
 Măntreabă cîteodată, trezită dintr-un vis:
 — «Ești tot aici cu mine și tot cu mine-nchis?»
 Nu mă sfîiesc de dînsa, nici ei nu e rușine
 Că fuge să se ascundă de lume lîngă mine.

De ceaș fi trist? Că nu știu mai bine să frământ
Cu sunet de vioară urciorul de pământ?

Nu mi-e clădită casa de șită peste Trotuș,
În pajiștea cu crînguri? De ceaș fi trist?
Și totuș...

LIN...

Amintirea curge lin,
Curge lină, zi și nopți,
Ca din teascuri și din lin,
Din ciorchinii mari și coști.
Strugurii se scurg și dor
Apăsați pe țita lor.

Lin pîrîl curge-ncet
Ca un șir de lacrimi vii,
Ca din ochii cenușii,
Morți, ai unui vechi portret.

Amintirea, ca pîrîl,
Pe subt puntea cenușie,
Duce aurul și grîul
Nentrerupt, unde nu știe.
Punteași reazimămceputul
Pe un mal cu neștiutul.

Cînd zărită, cînd ascunsă
Trece unda pe nămoluri,
Licărită printre goluri.
Parcă lin, purtat de ea
Nu-i nici amintirea mea.

CÎNTEC LA FEREASTRĂ

Făptură^{ndur}ate^{mprejur}u^{mi} în fiecare ceas
 întreagă,
 Acoperă^{mă}n flori și iarbă, ca un bordei,
 Fără să^{ncerce} mintea mea să te^{nte}leagă,
 Silește^{mă} să te visez dea pururi și să te cînt
 în cor cu^{ai} mei.
 Trimite^{mi} pasări la fereastră și rîndunele
 ziditoare
 Să^{și} puie cuiburileⁿ streășini sub^t paza
 gîndurilor mele,
 În puful nopții adunate, dintre cămin
 și^{nvel}itoare.
 A și venit în colțul casei ochiul de^{argint} al unei
 stele.
 Sau strîns copaciⁿ fața porții ca niște domni
 veniți pe jos,
 Poșteșteⁱ, vîntule, să intre și să se^{așeze}n cîte^{un}
 jeț,
 Să^{mi} povestească toată vremea ce s^{antî}plat cu
 Făt^{Frumos},
 Căci vîrful lor cunoaște viața și^a celui mai smerit
 drumeț.
 Învăță^{mă}, făptură, limba cu care floare
 și gîndac
 Stau înțe^{și} în taina ierbii și se^{nte}leg cu
 necuprinsul,
 Și^{nte}lepciunea unui nufăr răsfrînt și oglîndit
 în lac.

De cearș simți că suie vremea și n^{aș} opri^o
 pas cu pas,
 Să văd că singură din urmă îmi dă năvală și mă
 curmă,
 Cînd mi^{ar} ajunge, la suișuri, un bob de trup,
 un fir de glas
 Și^{un} crin, în fund cu^o piatră scumpă,
 să^{mi} fac din el un cuib curat?

PASUL DULCE

Paraschivei

Singurătatea mi se întotdeauna
Şi pretutindeni bună-msoţitoare,
Asemuindu-mi sufletul cu luna
Care îngheaţă viaţa, cum răsare.

Mişcarea-n jurul meu încetinează,
Se micşorează uliţi şi cetate,
Şi oamenii, trecînd pe la amiază,
Au gânduri şi cuvinte depărtate.

Cui să vorbesc de nu ştiu ce mă doare?
Cine s-aşculte sufletul e-n stare
Cu degetul trecut în cingătoare,
Fără să-mi ceară să-i vorbesc mai tare?

Tu pricepeai din gest. Într-o privire
Păstrai comoara ce-mi lipsea
Şi cunoşteai şi din închipuire
Ce bolţi de cer vegheau deasupra mea.
Dar cînd venea s-aşculte îndoiala
La uşa-ntr-o deschisă către vis,
Îţi auzeam pantoful şi podeala...
Şi-atunci ştiam că uşa i s-a-nchis.

1910 - 1959

ȚIE SUFLETUL...

De suflet îți atîrnă cerceii ca de boltă,
Ții în verigi și luna și soarele și norii.
Tresari din tot azurul cînd l-au atins cocorii,
Și stelele din spice adie ca o holdă.

Ție sufletul ca marea, în crunta ei putere.
Se zbat corăbii negre, furtuni și morți crăiești,
În mîlurile groase dorm umbre și mistere,
Ca-n fundurile vremii ascunse prin povești.

Ție sufletul ca brazda, ca grîul, și renaște,
Plugarul și sudoarea de sînge, boul, plugul,
Nădejdea arăturii bogate către Paște,
Și ploaia-nviorată și nouă și belșugul.

Ție sufletul ca floarea duminicii sonore,
Mireasma de lumină și leacul fericit.
Otrăvurile ascunse în ierburi țiducid.

Dar sufletul ție încă și mai presus de toate,
Cîte n-ajunge gîndul și cerul nu le știe.
Și sufletul bolește-n tristețea că nu poate
Ce nu poate să fie și nu va fi să fie.

SĂȘTEPT?

Săștept să vie viața cu coșurile pline
 Și să-mi aștearnă daruri din zări pînă la mine?
 Săștept în noaptea goală săud suind un pas
 De prieten fără nume, străin și fără glas?
 Cu aripi adormite în dimineața lunii
 Săștept să mi se întoarcă în streășină lăstunii?
 Săștept poate amintirea să și mai încerce cheia
 La poarta dintre dafini, săștept cumva scînteia
 Luminilor pierdute în pulbere și scrum?
 La mine nu mai urcă de-a dreptul nici un drum;
 De-abia o cărăuie, o dîră ca de fum.
 Nu intră nici o ușă, n-am prag, n-am pălimar,
 Doar stelele se-ngîină cu noaptea într-un arțar.
 Ce să aștept să vie și ce să înțeleg,
 Cînd peste mine timpul se prăbușește întreg?

PĂȘĂRUICĂ

Hai, păsăruici, veniți din streășini multe. . .
 A fost o lună cine să vasculte
 Cînd ne cereați firimituri, la geam.
 În ploi și frig, făptura vo plîngeam,
 Strigîndu-vă: « Pițuici! » « Copii! » și « Fete! »
 Veneați la noi cu bucurie, cete.
 Ne-nțelegeați și graiul, fată,
 Din țara noastră depărtată.
 Ne despărțim de voi cu îndoială. . .
 De mîine prispa va rămîne goală
 A întristatului balcon de sus
 Și n-o să știți măcar că noi ne-am dus.
 Plecăm de lingă voi cu un oftat. . .
 De-abia v-ați învățat
 Cu prieteni de pe alte tăpșane și pășuni,
 Poate mai inimoși, poate mai buni. . .
 Rămîneți în singurătate. . .
 O sășteptați flămînde, fată mică,
 Văzînd perdeaua trasă că nu se mai ridică.

BURSUC

E cățelandrul meu cuminte.
 Îmi iese, cînd m'aude, înnainte.
 Vrea să mă joc mereu cu el.
 Are tertipuri chip și fel.
 Mă duce pînă'n poartă cu momele,
 Și mă petrece prin zăbrele.
 Așteaptă ca, din drum, după plecare,
 Să-i mai trimit prin gard o sărutare.
 Rămîne singur și cu jind,
 Parcă simțind, parcă ghicind,
 Întins pe labe, trist, pe bot,
Că voi pleca într-o zi, de lîngă el, de tot. . .

SEARĂ DE MAI

Se ncolăcea destinul, ca șarpele, pe noi.
 Bătînd cu aripi cerul, ușoare, el, greoi.

Tot ocolind secunda mereu, de'nec și foc,
 Iar ne găsirăm singuri și tineri, la un loc.

Tăcerea ta supusă mi șoptea: — « Mă ia și du,
 Și mîntuie-mi odată durerea de-a fi tu ».

Dar, hotărît și crîncen să-l curm, frîgîndu-i
 chinul,
 Am rupt din cer secunda și i-am strivit destinul.

PRIETENUL

Aşa, Ursei,
 Pune-ți botul pe genunchii mei —
 Și uită-mi-te-n ochi cu bunătațe.
 Ciine frumos, tu știi că ți-s un frate.
 Tu ai încredere în mine,
 Ciobanule de munte, sălbatec, și ți-e bine,
 Să te mîngîi cu glasul și cu mîna,
 Că simți în mine Gorjul de piatră, strunga, stîna
 Și sarica și opincile de-acasă.
 Zbîrlită blana ți-este mătăsoasă,
 Și labele vînjoase ți-s
 Ca bîta călușarilor ce te-au trimis.
 Colții de fier au însă mușcătura moale
 Cînd îmi apucă mîna ntre zăbale,
 Ca să-mi arate că ți-s drag.
 Mă prind de haină-n glumă și mă trag.
 Mămbie, mă răsfăță.
 Îmi ieși în drum și-mi sai în față.
 Și nasul rece mi-ajunge la mustață.
 Te știi al meu și vrei să fiu al tău.
 Am scris pe poartă: « Ciine rău ».

GRAVURĂ VECHE

Luigi zidarul se-ntorcea tîrziu
 Cu pipa-n dinți și șchiopătînd, acasă,
 La barbă ruginit cărămîziu
 Și cu mustața-n vrejuri încîlcite, groasă.

Dar ce cînta, cu vocea jumătate,
 Nu-mi amintesc și nici n-am prea știut,
 Cînd melodia lui era întretăiată
 De cîte un suspin desprins de prin trecut.

Îi văd și azi genunchiul înlemnit
 Și un mers rotund, ca de tampon
 de sugătoare,
 Cu cîrja subsuoară, mai beat, mai obosit,
 Oprindu-se cu o mînă-n cingătoare.

Purtat pe sus de meșterii zidari,
 L-am mai văzut și cea din urmă oară.
 Piciorul, încălțat ca-n zile mari,
 Ieșea spre ceruri din coșciug afară.

ALTAR LA PUTNA

Ceaslovul de la parastas
 Îl răsfoiesc întâiaş dată.
 O foaie'n mijloc i-a rămas
 De patru veacuri netăiată.
 E carte copiată de diac,
 Şi scrisă'n alburi cu vopsele,
 Garoafe, pădăii şi flori de mac,
 Într'un chenar de muşetele.
 Ghicesc prin rînduri, ca prin site,
 Un nume vechi de cititor,
 Semnat cu slove ruginite:
 Ieromonahul Nicanor.
 Dar colţul paginii mai poartă
 Şi o urmă de altă semnătură,
 Cînd mîna lui, de mult fusese moartă;
 Trecut pe buze şi uitat în gură
 La fostul hram de sărbătoare:
 Buzicul degetului mare.

NATURĂ MOARTĂ

Zăresc în mine şesuri şi temelii de munţi
 Cu ceruri printre piscuri şi rîuri pe subt punţi,
 Ca pe pămînt, întocmai ca pe pămînt, din care
 Leşii ca o mîhnire, trăind ca o întrebare.
 Se înfiripă umbre, schiţate, şi se întind,
 Ca'n urma unui soare născîndu-se murind.
 Păduri culcate'n unde, pe apele domoale,
 Şi turlele prin ceaţă, ca de castele goale,
 Cîte un drum coteşte, oprit la un copac.
 Vor fi trecute toate, crăit adorm şi tac?...
 Le-asămui parcă unui veştmînt care mai poartă
 Şi astăzi urma veche a mişcării'n cute moartă.
 Dar cînd, întîrziată, copita, pe răzoare,
 Se ndreaptă către peşteri, a unei căprioare,
 Să înţeleg de unde se ntoarce-mi vine greu...
 Din cîmpul sterp şi rece, sau din sufletul meu?

MIRACOL

Așezați la gura sobii
(Sobai soarele pătrat)
Dă-mi, pământule, cu bobii,
După cum ne-am mai jucat.

Culcă-te tu și visează,
Eu te scormon și te ar,
Și-o să vezi, pe la nămiază,
Că nui jocul în zadar.

Lasă-ți, cum îmi place mie,
Somnul greu pe seama mea,
Pun un bob și-mi dai o mie.
Dormi și nu te deștepta.

Terai trezi eu, bunăoară,
După sacii de la mioară.
Nici eu știu, nici tu cunoști,
Și-o să ridem ca doi proști.

FRUNZE PIERDUTE

Cincizeci de ani, de cînd încerci, mereu,
Condeiu, gîndurile și cerneala,
N-au mai ajuns să-ți curme, fătul meu,
Frica de tine și-ndoiala.

Te temi și-acum de ce te-ai mai temut,
De pagina curată și de rîndul,
Și de cuvîntul de la început.
Te sperie și litera și gîndul.

Foile tale scrise, de hîrtie,
Se rup și zboară, ca dintr-o livadă
Frunzele smulse-n vijelie,
Fără ca piersicul să și le vadă.

La fiecă cuvînt, o șovăire
Te face să tresari și-ai aștepta.
Parcă trăiești în somn și-n amintire
Și nu știi cine-a scris cu mîna ta.

VINE DE LA SINE

Gîndirea vine de la sine,
Pe căi ascunse și streine,
Cînd n-ai chemat-o, fără știre
Pe firuși nevăzut, subțire.

Și cînd o ceri nuntotdeauna
Și arată rază-n flori ca luna,
Să țeară cu argint, la vreme,
Sufletul greu de crizanteme.

O cauți și ai vrea să cînte
În umbra viselor răsfrînte,
Și-n nici o zare nu tresare
Lumina serii gînditoare.

DIN PEȘTERI

Sînt un școlar, întîrziat în vreme,
Și care-ncearcă pana și se teme,
Obîșnuit, din matcă și din vatră,
Cu un condei de hașchie de piatră.

Cînd căutam în cerb și în mistreț
Zgîrieturi pe stîncă, nu eram istet,
Nu mă chema nimeni și nu știam nimic
Și nu mi era de mine sfială și urît.
Nu mă silea nimic să vreau să-nvăț,
Ca să am dreptul la un ham și un hăț;
Cîrlanului din suflet, copitele bolnave
Puteau atunci să-i zburde în larg, fără potcoave.

Aș vrea să fi rămas ce-am fost.
La peștera cu turle de piscuri, mut și prost,
Într-un tărîm pustiu, cu Dumnezeu,
Noi singuri între vulturi și zimbri, el și eu.

S-ar mai putea vreodată, pe hîrtie,
Ca mîna mea cu cremene să scrie
Un căprior înalt, fecior și ciut,
Ca meșterul sălbatec, neștiut?

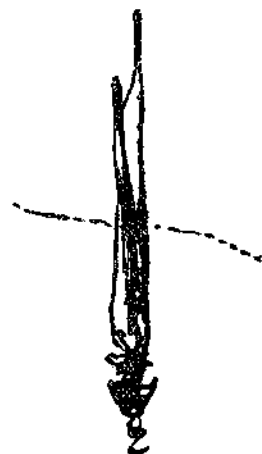
Să pui, între iezi și albi porumbiei,
Nuntașii de față și marturii mei,
Inelul în degetul ei?

AȘTEPTARE

De cînd nu mai trece streina
Rămîne pustie grădina,
Lăstunii se întorc să mă vadă,
Copac desfrunzit în livadă,
Rotindu-se stol —
Și cîntă și vîntul a gol.
Dar vîntul, zăbav,
Răspunde: i bolnav.

Șoptește prin spini întrebare:
Ce arc? Ce! doare?
Că nici el nu știe,
Năîng între foi de hîrtie.
Dar crini îmbrăcați în panglici,
Pe cîrji de irozi și vlădici,
Se roagă în sobor pentru mine,
În isonul maicilor schivnice-albine.

Biserică mare, grădina
Așteaptă? Mai vine streina?
Să vină,
Cu pasul înalt, de tulpină.
Așteaptă în pridvoare,
Ca două altare,
Duminica de cununie?
Așteaptă streina, din zori, să mai vie?

NĂLUCA

Gîndindu-te, secundă cu secundă,
Îți fuge chipul ca într-o undă,
Care și-l scoate și-l afundă,
Prin pietre, umbră și răchită,
Și tot mai lămurit nedeslușită.

Creionul se muncește să te prindă
Și te arăți și pieri ca în oglindă.
Schișind mereu profiluri și conture
Începe timpul gol să mi te fure,
Dacă prin vâl, tu, cea adevărată,
Ai tresărit și ai pierit îndată.
Nici vocea, nici privirea nu mai vin.
Te-aud, te văd din cern ce mai puțin,
Și risipită'n mine, fărîme și crîmpeie,
Te-adun și nu pot strînge din ele pe femeie.

MÎE SETE

Țînjesc pe nedelete.
Mîe foame, mîe sete,
Dar n-aș putea, poate, să-i spui
Orișicui
Ce hrană
Mă poate nutri și ce mană.
Am pîine, merinde și vin.
Pătulul mîe plin.
Am poame'n livadă
Lăsate să cadă
Din pomi, din belșug.
Cirezile mug
De ugerii grei:
Mulgi cîte ciubere și donițe vrei.
Nici vechea prisacă
Nu-mi este săracă
Și am în cămară
Și miere amară,
Pe lingă bucate.

Mîe silă de toate,
De rău și de bine.
Mîe foame și sete de tine.

DE ABIA PLECASEȘI

De abia plecuseși. Te-am rugat să pleci.
Te urmăream de-a lungul molatecii poteci,
Pînă ai pierit, la capăt, prin trifoi.
Nu te-ai uitat o dată înapoi!

Ți-ai fi făcut un semn, după plecare,
Dar ce-i un semn de umbră-n depărtare?

Voiam să pleci, voiam și să rămîi.
Ai ascultat de gîndul cel dintîi.
Nu te opriși gîndul fără glas.
De ce-ai plecat? De ce-ai mai fi rămas?

ECOURILE ACESTEA

Ecourile acestea, pentru tine,
Ți le-am cules din vuietele line.
Vezi, nu mai zace nici o coardă stearpă,
De cînd trecu dantela ta pe lîngă harpă.

Trecuse ca o adiere.
O presimțire parcă mă-ndeamnă și mă cere.
Te-ai împletit pe strune, ca iedera subțire,
Și le-ai adus prisosul adaos de simțire.

Nu știu de cîntă harpa cînd noaptea mi-o sărută
Sau freamăți tu-n vibrarea ei gemută,
De scorbură cu zale,
Din frunzele și horbotele tale,
Că se strecoară-n ea, cu luna din lucarne,
Fără să vreau, și vrejul tău de carne.

STREINĂ

Streină? Și streină! Venise de departe,
Din insula pribeagă dintre vecii și moarte,
Pe care-o duce vîntul și fulgerul oîncearcă,
Alene somnoroasă în trestii, ca o barcă.

Streină? Da? Îmi pare atîta de aproape,
De s-ar părea că'n matca acelorași vechi ape,
Urzită'n marea vastă și'n val, ca pe gherghef,
Și luntrea mea plutise pe dunga de sidef.

O insulă fugară, desprinsă dintre zodii,
Scăldată de miresme și rumenă de rodii,
Lăută simțitoare la vînt, ca subț arcuș,
Ce vultur își va face în cuibul ei culcuș?

O insulă și-o luntre plutiseră împreună.
Talazele frămîntă, bat neguri de furtună
Și aleargă să le soarbă prăpastia, întregi.
Nu ai putea tu vraja ispitei s-o dezlegi?

✂ SPUNEAI CEVA?

Spuneai ceva? Spuneam ceva? Se pare.
Șoptiseși, poate, oîntrebare,
Sau, poate, un răspuns.
Dar glasul nostru nu era ascuns?
Poate zăream o șoaptă în pleoapa tremurată.
A fost atunci? Acum e altădată?
Și tu și eu tăcusem parcă de ani întregi
Știînd că nu înțelegem cîncepi să înțelegi.
Zadarnica paradă a tîlcurilor scrise,
În jocul de-a sfîiala, amuțise.
Nu vream să știm ce sîntem, ce am fi fost sau cine.
Tu mă numiseși « Ție », eu te numisem « Ține ».
Să te cunosc? Să mă cunoști?
Stam unul lîngă altul ca plopii mari — și proști.

NU SPUNE

Nu spune nimăruia ce știi și ce ai văzut:
 E-o cale de-a înțelege mai tristă, dar curată.
 De câte ori și zborul nădejzii ți-a căzut,
 Să n-afle nici frăția, nici pisma niciodată.
 De ai aripi, ți le ascunde, de ai nimburi —
 de asemeni.

Nu ți cheltui mireasma, ca rozele și crinii.
 Ascunde-ți-o și steaua, ca-n sînul unei cremeni.
 Ea știe că-i zălogul de taină al luminii.
 Clădește-ți, frate, viața cu peșterile-n tine,
 Departe de-altă viață, departe de-altă rază,
 Și pardosindu-ți noaptea cu lespezi de rubine,
 Vei ști tu singur dacă se sting ori scînteiază.
 O punte duce-n bezna-nucuiată cu zăvor —
 Sfărîmă-ți-o și puntea, aruncă-ți și unealta.
 Tu vei cunoaște singur, și-nvins și-nvingător,
 Ce goluri și prăpastii îți leagă-o zi de alta.

SCRISOARE

Aveai un fel de noapte în ochi și un fel de glas,
 Că-n lupta de-a șoptitul, pe seară, mai rămas.
 Într-adevăr, destinul e turburat de-o floare
 leșită de neunde, necum și la întâmplare,
 Și se trezește-n rouă din somnul ei închis,
 Trecînd dintr-o visare tăcută într-alt vis.
 Nici pravilele aspre, nici jugul lor nu pot
 Să-mpiedice ivirea garoafelor de tot.
 E-o proaspătă năvală a noilor parfume.
 Șarpele tău pătrunde, tîrîș, dintr-altă lume.

DEȘERTĂCIUNE

Toată ziua, toată noaptea treaz,
Cine-mi spune de o viață întreagă
Să fiu gata pentru care ceas
Cînd o taină poate se dezleagă?

Taina celor taine fără număr,
Înnădite și încrucișate
Între creștet, inimă și umăr,
Jugul, hamul meu de rob și frate.

Traistă-i gata, cîrja-i în pridvor.
Drumul o să fie lung pe lună,
Drumul de un om și un picior
Strîmt și îngust cu ceața dimpreună.

Stau la pîndă'n bălți și împrejur,
Clopot, voce, tunet să mă strige,
Tipăt rău sau șoaptă să murmur,
Ce voi zice, nu știu, ce voi zice?

Și mi-e spaimă de ceva urît,
De o fiară, de un ceas pe care
Îl așteaptă sufletul atît,
Lîngă viață, lîngă închisoare.

Cine strigă? Nimeni n-a strigat?
Cucuvaia, greierul, tîlharul?
Voi fi fost chemat și apoi uitat?
Bate timpul, trece minutarul.

Netrăita viață s-a sfîșit
Și-am trăit-o însutit.

LUCEFERE!

Cel mai vii, tu, sînte și frate, dintre stele,
 Rămîi oprit de-a pururi deasupra casei mele.
 De noapte paznic ager și așteptîndu-ți ora
 Mă aperi împotriva și-a mea și-a tuturor.
 Tu nu mă uiți, iubite din ceruri, niciodată,
 Fie-mi durerea mută oricît de întăritată.
 Dai drumul trîmbii tale de catifea albastră
 Și-o desfășori din suluri la mine la fereastră.
 Grămezi de giuvaere lemprăștii dintre bolți
 De cîți au fost pe lume și sînt, și vii și morți.
 Că fiecare viață și moarte e-nsemnată
 Cu o candelă aprinsă și-o rază încrucișată.
 Cînd vreau să știu ce semeni mai sînt
 sau nu mai sînt,
 Încep să ți le număr lucind peste pămînt.
 Și grîul și porumbul și florile, și ele,
 Ies, număr după număr și boabe, cîte stele.

POEMA

Poema ce-o visez trăsare
 De mult în sufletul deschis
 Oricărui răsărit de soare
 Și oricărui început de vis.

Poema visului mă doare
 Că nu se poate-n ac urzi,
 Cum se urzește-n fir o floare
 Pe o mătase-n zori de zi.

Poema o visez și-o caut
 În toate cărțile cu nume,
 Ușoară ca un ghiers de flaut
 Și numeroasă ca o lume.

Poema mi-o găsi culcată
 Într-o copaie, din pridvorul
 Colibei noastre, legănată, —
 Cîntînd o mîerlă, — cu piciorul.

PSALM

Călare'n sea, de-a fuga pe vînt, ca Făt-Frumos,
Am străbătut și codrii și țara'n sus și'n jos,
Dar ajungînd în piscuri, de rîpi încrucișate,
Să birui înălțimea văzui că nu se poate.

În strălucirea nopții, mari stelele și oarbe,
Chemîndu-mă'n Tărie, prăpastia mă soarbe.
Am apucat pe drumul pustiei, cel mai lung,
Și tot nu pot pe nici o potecă să te-ajung.

Te-am urmărit prin stihuri, cuvinte și silabe,
Ori pe genunchi și coate tîriș, pe patru labe.
Zăcind slugărnicia și cazna mea umilă
Ai să primești flămîndul, mi-am zis,
măcar de milă.

Încerc de-o viață lungă, să stăm un ceas la sfat,
Și te-ai ascuns de mine de cum m'am arătat.
Oriunde-ți pipăi pragul, cu șoapta tristei rugi,
Dau numai de belciuge, cu lacăte și drugi.

Învierșunat de piedici, să le sfărîm îmi vine;
Dar trebuie, mi dau seama, să-ncep de-abia
cu tine.

HARURI

Osînda nu se schimbă, e pe viață.

Domnul mi-a pus alătura o ceață,
Și-un puț adînc, răzbit într-alt tărîm,
Să sec izvorul, ceața s-o dărîm;
Căci mîntuirea mea pentru o viață nouă
Era să le sleiesc pe amîndouă.

— « Cînd ostenești, mi-a spus, de una,
Cealaltă e alături totdeauna.
Adîncul odihnește de înaltul
Și vei fi rînd pe rînd tot altul. »
Și m'a bătut pe umăr și s-a dus
Între-alte zări, încolo, prin apus.
M'am bucurat cu inima, vezi bine,
Că Domnul are-ncredere în mine.
Atîta dar și-atîta har
Nu se putea să fie în zadar.

Și am rămas în tot pustiul mare,
Singur, pe-o măgură călare,
Cu brațele sumese și cu scule
Și cu nădejdi aprinse îndestule.

Domnul gingășul și milosul foarte
Avea de dat porunci și ntr-altă parte,
Împărăția fiindu-i fără de sfârșit,
Șin bunătaea lui avînd de miluit
Cu sfintele hatîruri și pomeni
Și alți aleși dintr-alte neamuri de moșneni.

Misam încercat unelele cu mîna,
Am măsurat cu ochii și ceața și fîntîna.
Una ducea în slavă, și alta, jghiab și vad,
Se scobora prin cremene în iad.
Eu, ceața o s-o surp cu tîrnăcopul,
Și apa o s-o scot cu năpîrstocul,
Și după ce le sfărăm și le sec
Îmi iau calabalîcul meu și plec.
Cît o să ție asta? Hai, să zic, o lună
Și gata. Și am făcut o treabă bună.
Poate să fie lucru mai frumos
Decît să lași frînghiile în jos,
Și negura să o desfăci subțire
În jurubițe, ițe, fulgi și fire?
De vreau, o ție velințe și plocate
Și o fac zuvelci și scoarțe împărechiate
Și, de voi da-o, negură, deoparte,
Se va vedea și dincolo de moarte.
Și o să mă duc să caut pe Domnul preamărit
Și o să spui: — « Eu, Doamne, am isprăvit.
Vrei să-mi mai dai o ncredințare?
De orice destoinicii mă simt în stare.
De aci nainte somnul meu întarcu-l
Și aș doborî și stelele cu arcu-l. »

Dar ciutura, cînd fuge pe frînghie,
Am așteptat-o ani și ani să vie
Și s-a întors de prin adîncuri goală.
Izvorul nu-și dă unda și mănșeală,

Și plinul ei se scurge printre doage
Și nu vrea să ajungă la gura cui o trage,
Să-i soarbă clocotirea, de care-i însetat.
Nici muntele de ceață nici nu s-a clătinat.
Precum a fost porunca și fuse legămîntul,
Cine și-l calcă, Domnul, sau robul lui, cuvîntul?
Credeai să se găsească un prost atît de prost,
Să găurească vîntul? — Acela eu am fost.

Tu, suflet, nu ntreba, nemîntuit,
Care din cei doi semeni te-a mințit,
Domnul din ceruri, bun, sau Necuratul.
Că-ți mai sporești osînda și păcatul.

DIN BALCON

Dintr-un balcon începe prelung, atunci pierdut,
 Un cântec lin, și nu știi de când a început,
 Ușor întâi ca fulgul, ca scama de mătăasă,
 Abia se înalță seara, că vâlul ei se lasă,
 Și-n liniștea nșerării, în frunze, stătătoare,
 Se întinde pe durere cu unt de sunătoare.
 Tăcerea și simte rana cum i-o atinge leacul,
 Pe care crunt, pe suflet, apasă-n noapte veacul.
 Ecoul se înalță, cântarea face ramuri,
 Zăpezi ca liliacul, și ninge-n somn subț geamuri.
 Sînt stihuri cu o floare în fiecare rînd,
 Căzînd pe-o altă floare, atinse gînd la gînd.
 Cuvîntul se deșteaptă deodată în moșneag.
 Ar vrea să se ridice de jos fără toiag.
 O mare de durere c-un val de bucurie
 Tresare ca o zare de după vijelie,
 În vremea de acuma, o vreme de altădată,
 Căci cîntecul și stihul sînt slova lui cîntată.

POETULUI NECUNOSCUT

Cînd ți-ai pornit clădirea altarului visat,
 Vezi că, furat de iazme, să nu te fînșelat.
 De vreme ce-ai să umbli prin suflete-n cuvinte,
 Te legi de la-nceputuri, visînd, cu jurăminte.
 Dezgropi pe om din beznă, faci stelele să cînte.
 Să n-ai deșărtăciune, nici har să te-nspăimînte.
 Cu tainele nu-ncape de-a gluma să te joci:
 Cîte cuvinte-n carte, atîtea și găoci.
 Așteaptă alte zmațuri, mai proaspete, și vor
 O scînteiere nouă și dinlăuntru lor.

Un blăstem te-mpresoară din veac în veac,
 dar tu
 Îi ești dator clădirii așculți de el, sau nu.
 Altarul ca să fie și pietrele să ție
 Cer inima și viața zidite-n temelie.

CREION

Oprește-ți alăuta, lăutare,
Ceva'n suspinul ei mă doare.
Și flautul adînc îmi pare
Că mi pune surd cîte'o întrebare
Și nu pot să răspund.
Lăsați-mă să mă ascund.

Fluiere, naiuri, trîmbițe și strune
Vrați adunat a geamăt, a zvon și a rugăciune.

Tăceți și vînturi și fîntîni și ape,
Ca și cum n-ați fi pe alături, pe aproape.
Uitați oglinda lacule-așternut
Și umbra noastră care prin tine a trecut.

De m-ar ajunge-o șoaptă, un ecou,
M-ar deștepta'ntristările din nou
Și nu vreau să mi le mai știu,
Fantome vechi cu vâlul plumburiu,
Mîhnirile de odinioară. . .

N-ai mai tăcut, arcuș de pe vioară?

PSALMISTUL

Că mi mai lipsește mie să știu că nu mă mint?
Să cred ce spune cartea cu scoarțe de argint?
Amestecat cu ceață și tăvălit în stele,
Să cred că viața trece și dincolo de ele?
Să mi se pară clipa de azi nemărginită,
Ostrov pierdut, cu luntrea legată de-o răchită
Încovoiată'n soare și adormită'n undă?
Să cred că nu se născă și'n veci nu se scufundă,
Și că din țărîm, plutită pe-o dîră de lumină,
Ar duce pîn' la tine, într-o insulă vecină?
Că un sobor de îngeri m-ar aștepta, din lume,
Să mi ia din luntre visla și'n stuf să mi-o îndrume?
Eu, ridicat în luntrea tăcerii, în picioare,
Zmerit, plecat din umeri și piept, la cingătoare
Cu cheile de acasă, cu cheia de la poartă,
Ți le voi da în grijă, mîhnit, cu mîna moartă.

Tu poate-ai să te tulburi de cei rămași. Atunci
Trimite-le arhangheli cu aripile lungi.
Ivirea lor pe prispă, și șoapta lor adîncă
Să-i facă să tresară, uitînd să mai mă plîngă.
Copiii, duși pe gînduri tăcute, nu-nțeleg
Cum ar pieri deodată un veac de om, întreg.
Aibi grije mai cu seamă, strămoșule, de fată.
Mă frică ce se face, pe lume, fără tată.
Simțirea-i prea gingașă și fragedă, de floare,
Mă urmărește'n taină și noaptea, și mă doare.

Tu nu știi, cred, ce viață trăim în neamul meu,
Îndrăgostiți în toate și umbrățiși mereu.
Pe maica lor frumoasă, copilă și cuminte,
Sînt șapte vârste pline de atunci, mai ții tu
mintea?...

Am luat-o'n cîmp de mină și i-am șoptit ceva:
— « Copilă nenuntită, n-ai vrea să fii a mea? »
Ea mi-a răspuns, în trestii, dînd ziua într-apus:
— « Dacă mă iei cu tine... » Am luat-o
și ne-am dus...

Ce va simți fecioara de atunci, de odinioară,
Că voia ta, aceeași, unește și omoară?
Mă ispitești cu visuri, miresme și mărgele,
Dar zdruncini temelii încredințării mele.
Eu, totuși, slugă veche a Domnului rămîn,
Că nu pot pribegie să-mi duc fără stăpîn,
Și zic, la urma urmei, că domnilor bogați
Le stă să nu le pese de robi și de argați.
De-o viață, nepăsarea ți-o rabd robind aici,
Înghemuit în suflet și-n spini, ca un arici.

Îngerii tăi să vadă de staul, cum se cere,
Să cate să nu scadă nici apa din ciubere,
Să mai vegheze pomii livezii pîn' sor coace,
Și să păzească drumul de pe la tine-ncoace.
Și, poate, mi-ar aduce, din cînd în cînd, și-o știre
De la ai mei, de-acasă, la tine-n mînăstire...
Îți dau și-o însemnare de capre și de cîni,
Unii fâțați de-o vară, și alții mai bătrîni.
Mășteaptă-mi poarta mică, din fund. Cu înțelepte
Povești, fără să plece, să nu mă mai aștepte.
Că, Doamne, vezi, și cele numite dobitoace
Sînt suflete, silite de trup să se dezbrace.
Mîngîie-i cu îndemnuri blajine, că, vezi bine,
Ei îmi știau știau și pasul, și ascultau de mine.
Cînd îi trezea năluca de prin ograda noastră,
Veneau, pe întuneric, la mine, la fereastră.

Îți las în grije bună pe iedul, mai ales,
Cel sprîncenat și-n frunte cu scîrlionțul des,
Și dacă mi-ai da voie, ți-aș face și altă rugă:
Să-l lași să te apuce de deget, să ți-l sugă...
Cînd îi frămînt aluatul de lapte cu tărîțe
La mîinile, în copaie, drept ugere cu țite.
Mai am și-un cățelandru, pui fraged și dulău,
Să-l lași să-ți ia papucii și să-l cățelul tău.
Mai e și zvăpăiatul pisei, după cățel,
Dă-i ciucurile bărbii și joacă-te cu el.

Îmi mai lipsește, poate, o fărîmă de scînteie
Să mai mi-aprindă viața-n vârtej de curcubeie.
Să nu mă mai știu vitreg în marea ta vecie,
Strein și singuratec, pe stînci, cînd va să vie
Sorocul, cînd și zarea și timpul se ntrerup.
Bătut de viscol negru, ca fiara frîntă-n trup,
Înspăimîntat în haos să-l văd cum se destramă,
Cusut cu fir și umbre și flori, ca o năframă.
Mădun într-o nădejde; de-abia că se nfrîpă,
Și clipă-mi și ucide nădejtile de-o clipă.
Mi-ai dat pe negrăite, de ce, nu știu, un har
Pe jumătate dulce, însă mai mult amar,
Căci drojdia din fundul potirului ales
Dă cuminecăturii otravă cel mai des.
Și vinul de deasupra, de aur, cînd mi se sete,
Nu ajunge niciodată cu nimbul să mă mbete.
A toate frămîntarea răgazuri nu mi mai lasă,
Din stea în stea mă duce orb, ca din casă-n casă.
Cerșesc la uși odihnă, pe unde și neunde,
Și, la bătaia nopții, nici una nu răspunde.
Pe ulițele albastre, din cerurile tale,
Sînt mii și mii de sate și tîrguri, toate goale,
Cătunele deșarte-n cerdac au, fiecare,
O candelă-n opaiț și-un muc de luminare.

Isus mi se arătase la lună, prin liveade.
 Parcă ar fi spus în șoaptă: «Nu cerceta, ci crede».
 Să fi fost el, sau zvonul stîrnit de prin Scripturi,
 Rătăcitor prin noapte, prin vii, prin arături,
 Ca broaștele țestoase, sobolii și zefirii?
 Prins între nchipuire și unda nălucirii
 Nu mă încumet răspunsuri să caut, și mă ascund
 De ochiul cu scînteie de cremene, rotund.
 Dar sufletul se roagă'n genunchi pe piatra goală:
 «Mai scapă-mă, Părinte, măcar de îndoială».

Te-am dus de-a lungul vremii, în mine,
 ca un semn,
 Și, fără te cunoaște, mi-ai fost îndemnat și îndemn.
 Mi-ai pus neșters și mirul sfinților pe frunte,
 Și toate ale tale, menite să mă nfrunte,
 Au fost ca niște slove cuprinse-n umbra mare
 De veșniciei rostite în cîte-o scăpărare,
 Izvoarele și stîncă, pădurea, umbra, vîntul.
 Al tău e și cuvîntul închis, ca și pămîntul.
 Și în furtuni și viscol, ca și în tăcerea sfîntă,
 Se aude vocea lumii că blăstemă și cîntă.
 Dar semnele, doar semne, răzlețe și adunate,
 Nu mai mi ajung, părute și nici adevărate.
 Vreau tîlcul plin să-l capăt și rostul lor întreg
 Să-l pipăi dintr-o dată, să pot să-l și dezleg,
 Nu lăcătencuiate, zăvoare și crîmpeie
 Cu mii de chei știrbite, și fără nici o cheie.
 Să număr codrii'n piscuri și nuferii din baltă,
 Mi-a ostenit răbdarea din stepa ceastaltă.
 Că nici numărătoarea n-o mai pricep, în șir,
 Între statui și candelă și sfîncși de cîmîtir.
 Luceafărul spusese: «Răsar, în loc să scapăt,
 Și mi deapăn zilnic firul, luat zilnic de la capăt».
 Mă mbraci în strălucite odăjdii și veștminte
 Și mă încununi cu lauri. La ce folos, Părinte?

Cine mi-a spus că omul e înălțat și mare
 Pentru că știe singur dintre fapte că moare?
 Că-i trestie plîpîndă, cu trestia de-o fire,
 Hirotonit, el singur, cu harul de gîndire?
 Ce nu afla maimuța, din spusa nimănui,
 Ar fi o îndreptățire și o noblețe-a lui.
 Fantomă trecătoare, el ar fi fost să fie
 Dumnezeuasca lumii sublimă mărturie.
 Atîta avuție ascunzi, și între comori
 O socotești deșartă pentru că știi că mori?

S-a prăbușit vecia. Pe marginile gropii,
 În bilciul de morminte, rămîn să plîngă plopii. . .

CUPRINS

INSCRIȚII

<i>Inscripția inscripțiilor</i>	7
<i>Inscripție pe paravan</i>	9
<i>Inscripție pe o casă de țară</i>	10
<i>Ex libris</i>	11
<i>Inscripție pe un pahar</i>	12
<i>Inscripție pe Biblie</i>	13
<i>Inscripție pe un portret</i>	14
<i>Inscripție pe o ușă</i>	15
<i>Inscripție</i>	16
<i>Inscripție pe un cuțit</i>	17
<i>Ora rece</i>	18
<i>Ora târzie</i>	19
<i>Inscripție pe o poartă de conac</i>	21
<i>Inscripție pe mormânt</i>	22
<i>Inscripție pe un inel</i>	23
<i>Inscripție de catapeteasmă</i>	24
<i>Inscripție pe paraculis</i>	25
<i>Inscripție pe biserică</i>	26
<i>Inscripție pe o pânză de barcă</i>	27
<i>Inscripție pe tobiță</i>	28
<i>Inscripție pe un craniu</i>	29
<i>Inscripție pe Avarat</i>	30
<i>Inscripție pe steag</i>	31
<i>Inscripție pe ușa poetului</i>	32
<i>Inscripție pe peretele chiliei</i>	33
<i>Inscripție în dosul unui portret</i>	35
<i>Inscripție în pantoful logodnicei</i>	37
<i>Inscripție în inel</i>	38

<i>Inscripție pe oglinda mare</i>	39
<i>Inscripție pe coif</i>	40
<i>Inscripție pe un flacon de cristal</i>	41
<i>Inscripție de bărbat</i>	42
<i>Inscripție de femeie</i>	43

STIHURI

<i>Doi cocoși</i>	47
<i>Noaptea</i>	48
<i>Adormita</i>	49
<i>Smaranda</i>	50
<i>Secera</i>	52
<i>La cosit</i>	53
<i>Urare la număși</i>	54
<i>Mîngîieri</i>	56
<i>De ajun</i>	57
<i>Viscolul</i>	58
<i>Babau sat</i>	61

CÎNTARE OMULUI

<i>Umbră</i>	65
<i>Nici o silabă întreagă</i>	67
<i>Pînă atunci</i>	69
<i>Împlinire</i>	70
<i>La stele</i>	71
<i>Flacăra păzită</i>	73
<i>Născocitorul</i>	74
<i>Pe drum</i>	76
<i>Chemarea înălțării</i>	77
<i>Eu, umbră</i>	79
<i>Mina lui</i>	80
<i>Să și-o sărut</i>	81
<i>A, E, I, O, U</i>	82
<i>Adame</i>	84
<i>Dar ochii tăi?</i>	85
<i>Mai sus</i>	87
<i>Om cu om</i>	88

<i>Copil din flori</i>	89
<i>Nunta</i>	91
<i>Din taine</i>	93
<i>Trușășul</i>	94
<i>Prietenie</i>	95
<i>Jale</i>	97
<i>Luptă și război</i>	99
<i>Rînduială</i>	100
<i>Un altul zise</i>	102
<i>Temeiul nîi frăția</i>	104
<i>A mai trecut o vreme</i>	106
<i>A fost o noapte oarbă</i>	108
<i>Cel ce gîndește singur</i>	110

1907
peizaje

<i>Cuvînt înainte</i>	115
<i>Pe răzătoare</i>	117
<i>Răzvrătitul</i>	118
<i>Lipsesc morminte</i>	121
<i>Coconu Alecu (1)</i>	123
<i>Coconu Alecu (2)</i>	124
<i>Coconu Alecu (3)</i>	126
<i>Coconu Alecu (4)</i>	127
<i>Coconu Alecu (5)</i>	128
<i>Cămașa de nuntă</i>	130
<i>Duduia</i>	132
<i>Punga</i>	134
<i>Doină pe fluier</i>	136
<i>Doină pe nai</i>	140
<i>Doină</i>	145
<i>Doină din frunză</i>	146
<i>E avocat</i>	148
<i>Cauza cauzelor</i>	155
<i>Cultură</i>	157
<i>Scrișoare — Din țară'n țară —</i>	159
<i>Un colț de țară</i>	161
<i>Trecînd ciocoiul</i>	163

<i>Raport de prefect</i>	164
<i>Telegramă cifrată</i>	165
<i>Răspuns la telegramă</i>	167
<i>Replică la răspuns</i>	169
<i>Flămânzenii</i>	171
<i>Boierii</i>	172
<i>Vacile</i>	174
<i>Arenda</i>	176
<i>Evoluție</i>	178
<i>Cucoana mare</i>	179
<i>Fugara</i>	182
<i>Stane, căpitane</i>	184
<i>Pătru al Catrincii</i>	187
<i>Satul ei?</i>	191
<i>O răzbunare</i>	192
<i>Ultimul ordin de la Interne</i>	201
<i>În deșert</i>	202
<i>Epilog</i>	203

HAMLET

207

DALILA

221

FOCUL ȘI LUMINA

237

FRUNZE

<i>Cîntec</i>	251
<i>Răscruce</i>	252
<i>Cîntec de seară</i>	254
<i>De ce-aș fi trist?</i>	255
<i>Lin...</i>	257
<i>Cîntec la fereastră</i>	258
<i>Pașul dulce</i>	260
<i>Ție sufletul...</i>	261
<i>Siaștept?</i>	262
<i>Pădruică</i>	263
<i>Bursuc</i>	264

<i>Seară de mai</i>	265
<i>Prietenul</i>	266
<i>Gramură veche</i>	267
<i>Altar la Putna</i>	268
<i>Natură moartă</i>	269
<i>Miracol</i>	270
<i>Frunze pierdute</i>	271
<i>Vine de la sine</i>	272
<i>Din peșteri</i>	273
<i>Așteptare</i>	274
<i>Năluca</i>	276
<i>Mie sete</i>	277
<i>Derabia plecaseși</i>	278
<i>Ecourile-acestea</i>	279
<i>Streină</i>	280
<i>Spuneai ceva?</i>	281
<i>Nu spune</i>	282
<i>Scrisoare</i>	283
<i>Deșertăciune</i>	284
<i>Lucefer!</i>	286
<i>Poema</i>	287
<i>Psalm</i>	288
<i>Haruri</i>	289
<i>Din balcon</i>	292
<i>Poetului necunoscut</i>	293
<i>Creion</i>	294
<i>Psalmistul</i>	295

Redactor responsabil: Gheorghe Pionescu
Tehnoredactor: Ida Marcus

Dat la cules: 29.01.1962. Bun de tipar: 13.03.1963. Apărut: 1963. Tiraj: 12.195 ex., legate $\frac{1}{4}$. Hirtie specială, cu filigran, de 90g/m². Format 800×920/32. Coli ed.: 8,57. Coli tipar: 9,63. A. nr. 890/1962. C.Z. pentru bibliotecile mari: 8 R. C.Z. pentru bibliotecile mici: 8 R.1.

Hirtia executată la fabrica „Steaua Roșie” — Bacău
Întreprinderea Poligrafică nr. 4, Calea Șerban Vodă 133,
București—R.P.R.

